

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Somogyvámos Község Önkormányzata



DÁTUM

2018-2023

Szociális és Gyermekvédelmi
Főigazgatóság

Cím: 1132. Budapest, Visegrádi u.49.
Telefon:06-1-769-1704

email:info@szqif.gov.hu

web:www.szgyf.gov.hu



MAGYARY
PROGRAM



MAGYARORSZÁG MEGÚJUL



A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	25
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	44
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	58
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	66
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	76
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	77
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	78
1. A HEP IT részletei.....	78
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	80
Jövőképünk	80
Az intézkedési területek részletes kifejtése	81
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	87
3. Megvalósítás.....	90
A megvalósítás előkészítése	90
A megvalósítás folyamata	91
Monitoring és visszacsatolás	93
Nyilvánosság	93
Érvényesülés, módosítás	94
4. Elfogadás módja és dátuma.....	95

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Somogyvamos Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Somogyvamos Somogy-megye közepétől kissé északra, a Külső Somogyban található Kaposvár és Fonyód között félúton. A településen található Somogy megye egyik jelentős műemléke, a somogyvámosi Pusztatorony, amely több mint nyolc évszázada állja az elemek ostromát.

A középkori templomrom jellegzetessége, hogy tornya négyszögből nyolcszögbe formálódik. A kora gótikus épületnek még ma is állnak a nyugati falai, valamint a szentélye.

A szép környezet ejtette rabul a falu közelében megtelepedett Krisna-hívókat a kilencvenes évek elején.

Itt avatták fel 1996-ban az ország első védikus templomát, itt építették fel a hindu hagyományok szerint élő Krisna tudatú hívők a saját falujukat, amellyel azóta sok-sok érdeklődőt vonzanak. E vidéken manapság egyaránt megszokott az ökörfogat és a földeken dolgozó, színes száriba öltözött lányok látványa. Somogyvámosra évente 15-20 ezer érdeklődő látogat. Az újonnan megtelepedőknek köszönhetően olyan művészeti ágak is meghonosodtak, mint a szobrászat, a gyertyaöntés, a fazekasság, az ötvösség.

Az idegenforgalom fogadására felkészült a település, télen-nyáron kínálnak szállást az ide látogatóknak. A lakások komfortosak, többnyire gázzal fűtöttek, a Krisna-völgy is hasonlóképpen el tudja helyezni a vendégeit. Somogyvamos az idegenforgalomra alapozza a jövőjét, bár szívesen teret adna kisebb ipari befektetőknek is.

A faluban nem okozott feszültséget az új vallás, a Krisna-hit megjelenése, az itteni római katolikus és evangélikus közösség elfogadja a hitbéli másságot, amely a jellegzetes viseletben, életmódban is testet ölt.

A település szülöttje Lotz János világhírű nyelvészprofesszor. A helyben működő 1-4 évfolyamos általános iskola is az ő nevét viseli. A felső tagozatos általános iskolai tanulók a szomszédos Somogyvár településre járnak át. Helyben az önkormányzat fenntartásában egy vegyes csoportos óvoda, illetve Krisna-völgyben egy egyházi fenntartású óvoda működik.

A háziorvosi és védőnői ellátást a szomszédos Pamuk község Önkormányzatával, míg az ügyeleti ellátást

Lengyeltóti kistérség önkormányzataival közösen szerveztük meg. Fogorvosi ellátás a szomszédos Somogyvár településen vehető igénybe. Legközelebbi gyógyszerár Somogyvár településen található. A lakossági igényeket kielégítő könyvtár és postahivatal működik a községben. 2013. január 01-től Öreglak község Önkormányzatával közös önkormányzati hivatalt hoztunk létre, Öreglak székhellyel. Somogyvámoson kirendeltsége működik a hivatalnak.

A településen a Lengyeltóti Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társulás által fenntartott Pogányvölgyi Alapszolgáltatási Központon keresztül biztosított a szociális alapellátásokhoz (szociális étkeztetés házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása), illetve a gyermekjóléti ellátásokhoz (családsegítés) való hozzájutás.

A községben kettő kiskereskedelmi bolt, és három vendéglátóhely működik. Mozdóárusítás keretében az alábbi termékek megvásárlására van a lakosságnak lehetősége: élelmiszer, táp-takarmány, jégkrém, fagyasztott élelmiszer, szikvíz, pb.gáz.

A község kulturális életét tekintve jelentősnek mondható az immár hagyományosan megrendezésre kerülő falunap, melynek közösségformáló szerepét nagyra értékeljük.

A legközelebbi városok: 18 kilométerre Lengyeltóti és 24 kilométerre Fonyód, a megyeszékhely Kaposvár pedig 36 kilométerre.

Somogyvámos története

A község története az avar időkbe nyúlik vissza. Az 1940-es régészeti ásatások során a Táncsics utcában ebből a korból származó temetőre bukkantak, ahol csontokat, cserépedényeket, lószerszámokat találtak. A középkorban a mai Somogyvámos határában egy *Csopak* nevű falu terült el, amely 1237-ben részben a szentmártoni apátság birtoka volt, amelyről írásos emlékek is fennmaradtak. A hódoltság alatt azonban teljesen elpusztult az a település, majd lassan a neve is feledésbe merült. A közelében azonban akkor már állt *Vámos*, ahol most a román stílusú templom romjait találjuk. Az 1575-ös adólajstrom *Vámosfalva* néven jegyezte fel az utókornak. A község 1856-ban Kund Vincze birtoka volt és a családé maradt a XX. század elején is (1906-tól, özv. Lövensohn Ernőné egy bérlő gazdálkodott a vámosi földeken, a legmodernebb agrotechnikákat alkalmazva gőzcséplőgép, benzines szántógép, gőzmalom). Fejlett állattenyésztésük volt, halastavakat üzemeltettek. A faluhoz tartozó Gilye a XV. században a Töli családé volt, majd ez a terület is a Jankovichoké lett. A másik ősi település Remetepuszta volt, amely előbb apátsági, azt követően királyi birtok lett, későbbi földesura lett Guary Gábor és Póka Miklós. A XX. század változásainak hatására a népesség elvándorolt, elöregedett. (1945 után kitelepítésekkel is büntették a német származásúakat.)

A község gazdasági élete

Mivel a térségben a foglalkoztatásra elsősorban a mezőgazdasági jellegű tevékenység jellemző, a gazdaság is erre épül. A községben megszűnt a Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, így a foglalkoztatottak aránya is csökkent. A Szövetkezet megszűnésével a kivált tagok őstermelőkké, mezőgazdasági vállalkozókká váltak. Ebből jobbra alacsony színvonalú jövedelem realizálódik, de problémák merülnek fel a termékek értékesítése során is.

A működő társas vállalkozások számottevően mikro vállalkozások közé tartoznak, nagyvállalkozás kevés működik.

Az adófizetők aránya a településen az országos átlaghoz hasonló mértékű. 2017-ben a településen 65 regisztrált vállalkozás volt, amelyből 26 egyéni vállalkozás, 39 társas vállalkozás.

A társas vállalkozások munkavállalói létszámáról, valamint a regisztrált őstermelők számáról nincs pontos adatunk.

Az Önkormányzat a fenntartója a Somogyvámosi Tarkarét Óvodának. Évente jelentős számban foglalkoztat a különböző programok, pályázatok keretében közfoglalkoztatottakat.

A KSH-tól származó adatok alapján megállapítható, hogy Somogy megye gazdasági erőforrása az országos átlaghoz képest elmaradást mutat.

A működő vállalkozások száma évenként változó, hol emelkedő, hol csökkenő tendencia figyelhető meg. A somogyvámosi vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti felbontásából kiderül, hogy egyre kevesebb a mezőgazdasági ágban működő gazdasági szervezet. Jellemzően kereskedelem, javítás, feldolgozóipar nemzetgazdasági ágakban működnek vállalkozások.

A község megfelelő környezetet próbál teremteni a vállalkozások számára, a meglévő vállalkozások jövőbeni megtartása elsőrendű célja a településnek.

A szálláshely szolgáltatás, falusi vendéglátás magasabb az országos átlagnál, a településen 11 magán személy és egy társas vállalkozás foglalkozik szállásadással.

A település demográfiai helyzete

A település területe **25.020 km²**, lakossága a 2018. január 01-i népességadatok alapján 794 fő, amely a 2001-es adatokhoz képest (826 fő) mintegy 3,9 %-os csökkenést mutat.

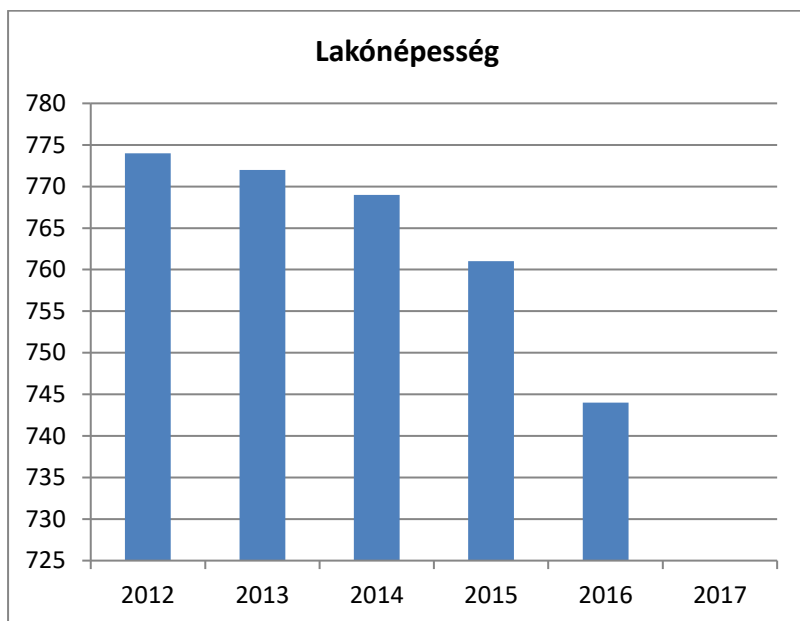
Az országos negatív népesedési tendenciák a településre kismértékben jellemzőek.

Somogyvámos település lakosság száma lassú ütemben, de folyamatosan csökken.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	774	bázis év
2013	772	99,7%
2014	769	99,6%
2015	761	99,0%
2016	744	97,8%
2017		0,0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

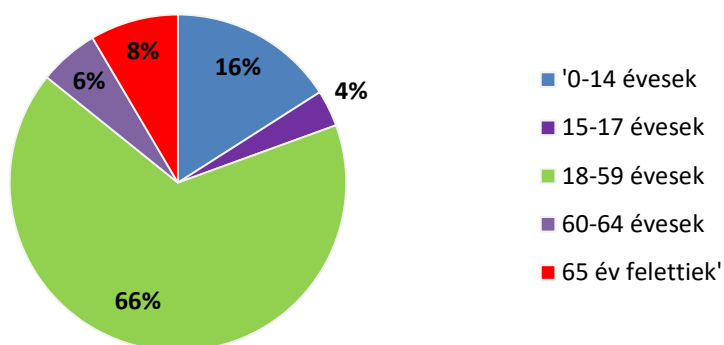


2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

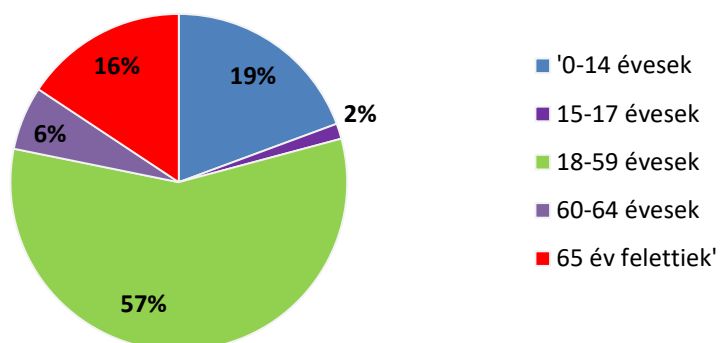
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	401	408	809	49,57%	50,43%
0-2 évesek					
0-14 éves	64	79	143	7,91%	9,77%
15-17 éves	14	6	20	1,73%	0,74%
18-59 éves	266	234	500	32,88%	28,92%
60-64 éves	23	25	48	2,84%	3,09%
65 év feletti	34	64	98	4,20%	7,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása



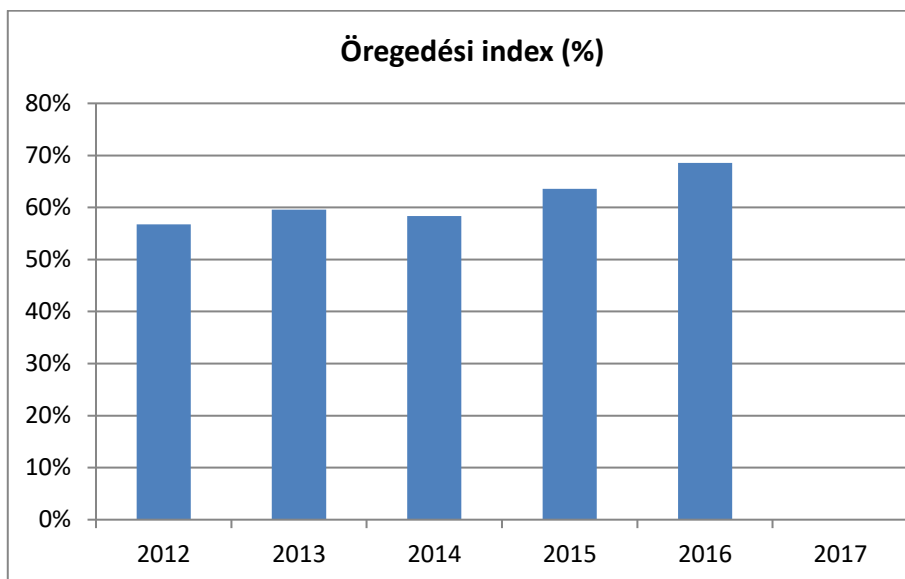
Állandó népesség - nők életkori megoszlása



3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	84	148	56,76%
2013	84	141	59,57%
2014	84	144	58,33%
2015	89	140	63,57%
2016	98	143	68,53%
2017			

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



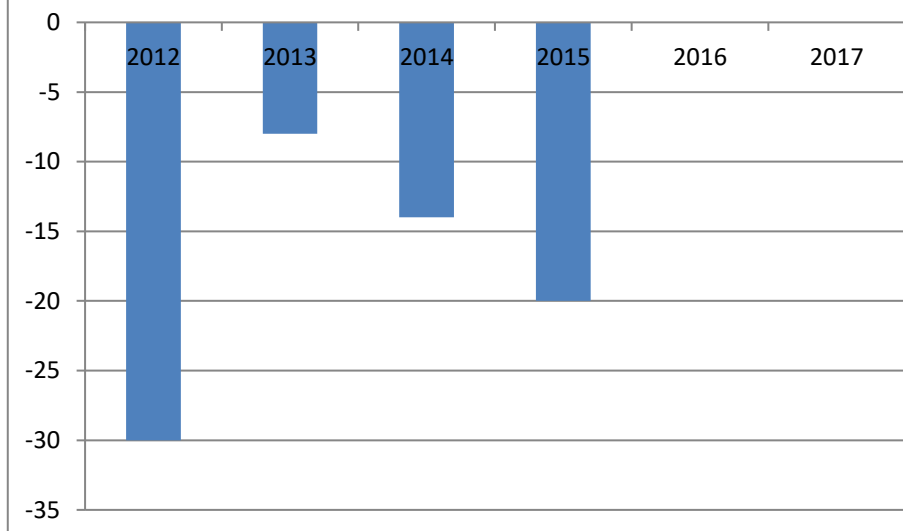
A lakosság nemenkénti megoszlása mutatja, hogy a nők magasabb számban képviseltetik magukat a településen. A korcsoportonkénti megoszlásból megállapítható, hogy magas az inaktív személyek száma. Összevetve a lakosságszám alakulásával az életkori mutatókat megállapítható, hogy fiatalos a népességszerkezet, azaz túlsúlyban vannak a 14 év alatti lakosok. Az öregedési index jelentős mértékben nem változott a településen.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	11	41	-30	-36,4
2013	34	42	-8	-9,7
2014	23	37	-14	-17,07
2015	18	38	-20	-24,91
2016	28	28	0	
2017			0	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások egyenlege (fő)

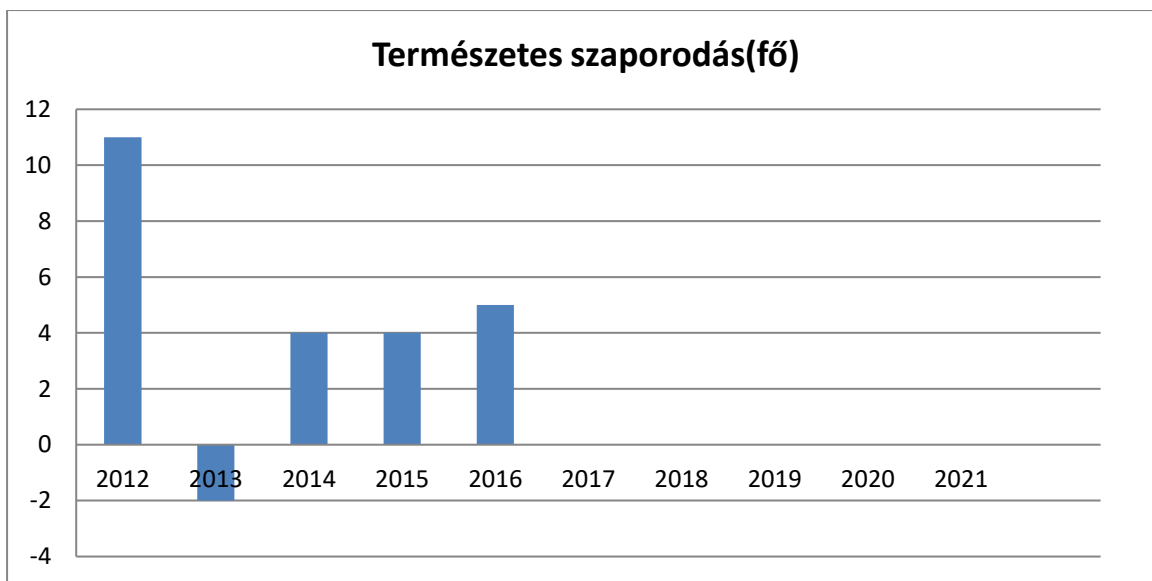


Kedvező tendenciára utal, hogy a belföldi vándorlások egyenlege mely a korábbi években negatív volt, 2016. évtől megváltozott.

A település vonzerejét mutatja, hogy az utóbbi két évben ugyanannyian költöztek a településre, mint ahányan elvándoroltak.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás			
	éveszületések száma (fő)	halálozások száma (fő)	természetes szaporodás (fő)
2012	20	9	11
2013	7	9	-2
2014	13	9	4
2015	8	4	4
2016	9	4	5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



2014. évtől kismértékű természetes szaporodás figyelhető meg a településen, azaz az élve születések száma meghaladja a halálozások számát.

Értékeink, küldetésünk

Az Esélytv. 31. §-a értelmében Somogyvamos település esélyegyenlőségi programjának célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely a Kormány, az önkormányzatok és ezek intézményei, a civil szervezetek és magánszemélyek feladata.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték.

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatnak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség.

Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Somogyvamos Község Önkormányzata az alábbi küldetést tekinti sajátjának: A múlt történelmi és természeti értékeit megőrizni fontos feladatunk. Ezen túlmenően a változások előidézőiként az utókor számára maradandót alkotni és hátra hagyni szintén lényeges küldetés. Megfelelni a helyi lakosok igényeinek, ugyanakkor világunk változást sürgető kihívásainak is. A település életét felelősen irányítani, gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait minél teljesebb mértékben kihasználva fejlődését elősegíteni és a különböző forrásokat felkutatva cselekedni.

A település gazdasági növekedését felgyorsítani, a lakosság életkörülményeit javítani, úgy, hogy közben megőrizzük a helyi hagyományokat, szokásokat és értékeket, valamint figyelembe vesszük az esélyegyenlőségi szempontokat, amelyek áthatják a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a település életének alakítása során. A település mindenkié, aki közösségünk életét megőrizni, építeni és jobbra tenni akarja.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Somogyvamos település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel)

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az önkormányzat korábbi – 2013-2018 időszakra szóló - Esélyegyenlőségi Programját Somogyvámos Község Önkormányzata a 60/2013. (VIII.9.) Kt.számú határozatával fogadta el, és az 53/2018(VII.12.) Kt. számú határozatával döntött arról, hogy az új Esélyegyenlőségi Program elfogadásáig hatályban tartja azt.

Somogyvámos község önkormányzata a rendeleteknek megfelelő helyi szabályozási rendszert hozott létre az esélyegyenlőségi célcsoportokat segítő, és tevékenyen közreműködik a POGÁNYVÖLGYI TÖBBCÉLŰ KISTÉRSÉGI TÁRSULÁS Komplex Települési Esélyegyenlőségi Program megvalósításában.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek

elkészítését írják elő az önkormányzatok számára. Ismertetésre kerül továbbá, hogy az egyes dokumentumokban leírtak miként szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását.

Gazdasági program- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért az önkormányzat a felelős.

A gazdasági program adott évre vonatkozó megvalósítandó elemei a tárgyévi költségvetési rendeletben jelennek meg.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőséggel összhangban, helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A gazdasági program célja a lakosság életminőségének javításához szükséges önkormányzati háttér biztosítása, melyet az önkormányzat a saját és a külső eszközök felhasználásának optimalizálásával végez. Települési szinten ez egy olyan komplex program, amely a természeti környezet fejlesztésével összhangban tervezi el a különböző beavatkozási területek jövő orientált alakítását, az önkormányzat aktív és cselekvő közreműködésével, a lakosság tevőleges támogatásával.

Köznevelés-fejlesztési terv – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodják a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Forrás : Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november)

Településrendezési eszközök

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra

elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Somogyvámos község a Dél-Dunántúli régióban azon belül a Lengyeltóti kistérségben található.

A Lengyeltóti kistérség megalakulásakor is az ország egyik legkisebb kistérsége volt, 10 települést fedett le 11.310 fős lakossági létszámmal.

A Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társulás az önkormányzati törvény alapján jött létre 2004. júniusában, majd a 2004. évi CVII. törvény szerint átalakult. 2004. decemberében megalakult a Kistérségi Fejlesztési Tanács is. A többcélú Társulás legfőbb döntéshozó szerve a Társulási Tanács, melyet a települések képviselőiben a polgármesterek alkotnak. A társulás hatáskörébe a települések több stratégiai jelentőségű feladatát utalták: települési önkormányzatok kötelező és önként vállalt oktatási, egészségügyi, szociális feladataikban az együttműködés koordinálása, segítése, a költségvetési szervek belső ellenőrzése, területfejlesztési projektek végrehajtása.

A Lengyeltóti kistérség aprófalvas településszerkezettel rendelkezik. A jelenlegi és a jövőbeni tendencia is azt mutatja, hogy a településeken születő gyermeklétszám folyamatosan csökken. Az emberi erőforrások tekintetében Somogy megye az országos átlagnál gyengébb pozíciókkal bír. Az általános, közép-és felsőfokú végzettségűek megyei aránya elmarad a régió átlagától. A kistérség a legtöbb mutató tekintetében a megyei átlag alatt van a humán erőforrás területén, az általános iskolai végzettség tekintetében hasonló mutatókkal rendelkezik, mint a megye és a régió. A jelentősebb elmaradás a közép-és felsőfokú végzettségűek számában mutatkozik.

A térség országos közúthálózaton jól megközelíthető. Valamennyi település szilárd burkolatú úton elérhető. Az utak minősége változó, a főútvonalak kivételével jellemzően gyenge, sok helyen padka nélküli, hullámos és kátyús. A településeket összekötő útvonalakon menetrend szerinti autóbuszjáratok közlekednek. A kistérséget átszeli a Nagykanizsa-Budapest vasútvonal, illetve a Fonyód-Kaposvár vasútvonalak.

A kistérség legfontosabb adottsága a táji-természeti adottságok. A természeti erőforrásokon belül a földterület és az erdőállomány a meghatározó.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk többnyire rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes.

A nemzetiségi hovatartozásra vonatkozó adatok szenzitív adatnak minősülnek, ezért azokat nyilvántartani nem lehet.

A mélyszegénységben élők száma tekintetében sem állt rendelkezésre semmilyen adatforrás.

Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget:

- KSH – népszámlálási adatok
- KSH-TeIR- KSH területi adatok rendszere
- KSH-TeIR – Szociális Ágazat adatai (MÁK)
- KSH-TeIR- Önkormányzati adatok
- Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés
- civil szervezetek és egyéb szervek adatszolgáltatása.
- az Öreglaki Közös Önkormányzati Hivatal nyilvántartása

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012.).

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A következőkben áttekintjük azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása.
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

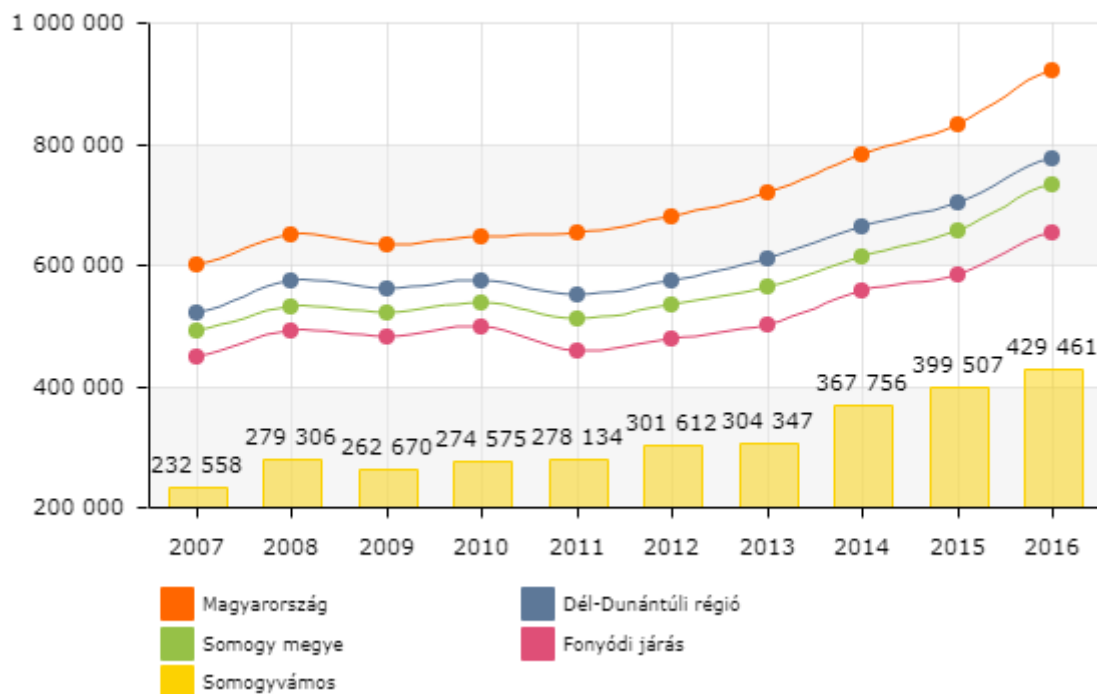
A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

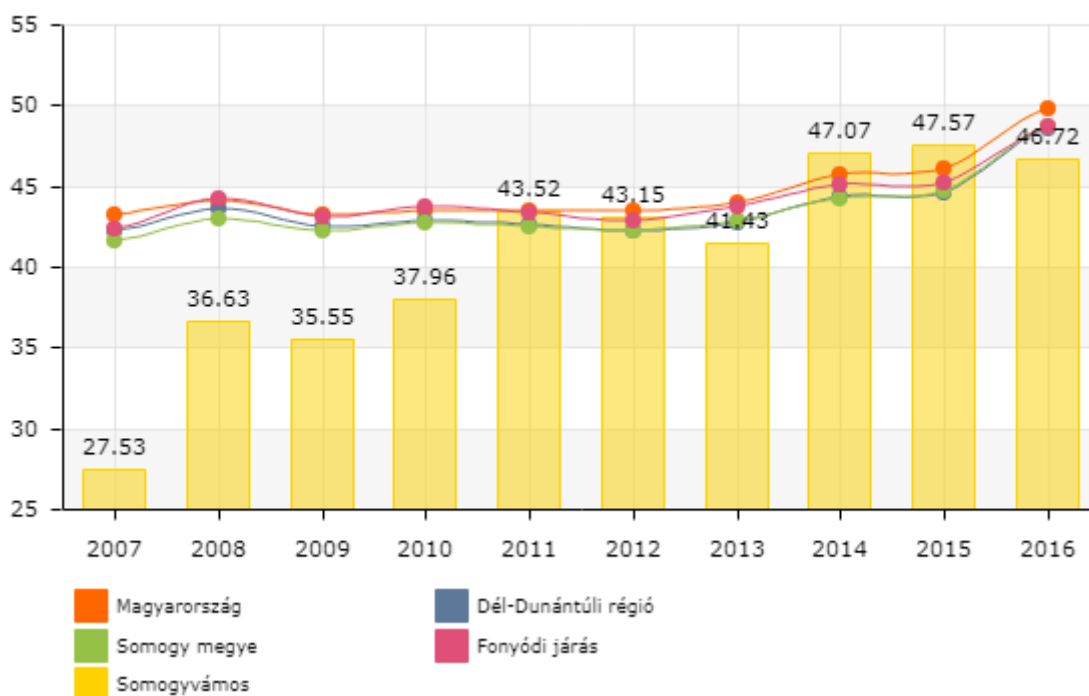
Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem Somogyvamos vonatkozásában a 2016. évi adatok alapján 428.461,- forint, mely jóval alatta van a Somogy megyei (733.573,- forint) és az országos (919.983,- forint) átlagnak is. Kedvező tendenciára utal, hogy a jövedelemkülönbég az utóbbi években ha kis mértékben is, de folyamatosan csökken, az alábbi diagram tanúsága szerint.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

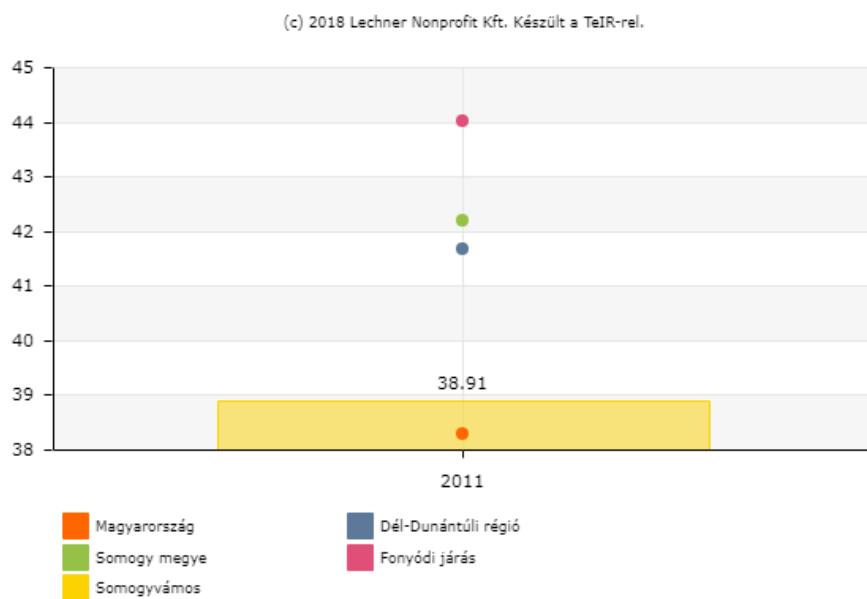


A településen száz lakosra jutó adófizetők száma (46,72) szintén alatta van a megyei, régiós és országos átlagnak, mely kedvezőtlenül befolyásolja az itt élők jövedelmi és vagyoni helyzetét.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



Foglalkoztatott személy nélküli háztartások aránya a (az összes háztartás százalékában, a 2011. évi népszámlálás adatai alapján) Somogyvámos település vonatkozásában 38,91 %, mely -az alábbi diagram alapján - kis mértékben alatta van a megyei és régiós átlagnak is.



3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

2017-ben a munkaerőpiacon folytatódott a korábbi évek javuló trendje: bővült a gazdaságilag aktívak köre, ennek eredményeképpen a foglalkoztatás a munkaerő-felmérés negyedszázados történetének legmagasabb szintjére emelkedett, a munkanélküliség pedig a legalacsonyabbra mérséklődött, miközben tovább csökkent a gazdaságilag inaktív rétege. A folyamatok alakulását kedvezően befolyásolták a belső gazdasági tényezők: a magyar gazdaság tartósan növekedési pályára állása, a lakosság jövedelmének kiáramlása, a növekvő fogyasztás- és reálbéremelkedés, illetve a nemzetgazdasági beruházások 2017. évi dinamikus bővülése. Az egyre javuló konjunkturális folyamatok a gazdaság részéről növekvő létszámigényt generáltak a munkaerőpiacon, érdemben csökkenő munkaerő-kínálat mellett.

2017-ben a 15–74 éves korcsoportban a foglalkoztatottak száma átlagosan 4 millió 421 ezer főt tett ki, 70 ezer fővel meghaladta az egy évvel korábbit, és a munkaerő-felmérés negyedszázados történetének legmagasabb értéke volt. A létszám bővülése teljes egészében a hazai elsődleges munkaerőpiacon realizálódott: 103 ezer fővel többen találtak itt munkát az előző évinél, ugyanakkor – 27 ezer, illetve 7 ezer fővel – kevesebben dolgoztak közfoglalkoztatottként és vállaltak munkát külföldön.

A foglalkoztatottak közül 4 millió 373 ezer fő tartozott a 15–64 évesek korcsoportjába, ami 64 ezer fős (1,5%-os) növekedést jelentett az egy évvel és 581 ezer fős (15%-os) bővülést az öt évvel korábbihoz képest.

2017-ben a 15–64 éves népesség foglalkoztatási aránya 68,2%-ot tett ki, 1,6 százalékponttal meghaladva az előző évit, és 11,5 százalékponttal felülmúlva az öt évvel korábbit. (Az egy év alatt bekövetkezett változás mintegy négytizede – a korábbi évekhez hasonlóan – demográfiai folyamatok eredménye volt, vagyis a 15–64 éves korosztály létszám-csökkenése magyarázza.) A foglalkoztatás 2017. évi szintje a munkaerő-felmérés 25 éves történetének legmagasabb értékét tette ki.

Dél-Dunántúl Magyarország gazdaságilag kevésbé fejlett, országos viszonylatban magasabb

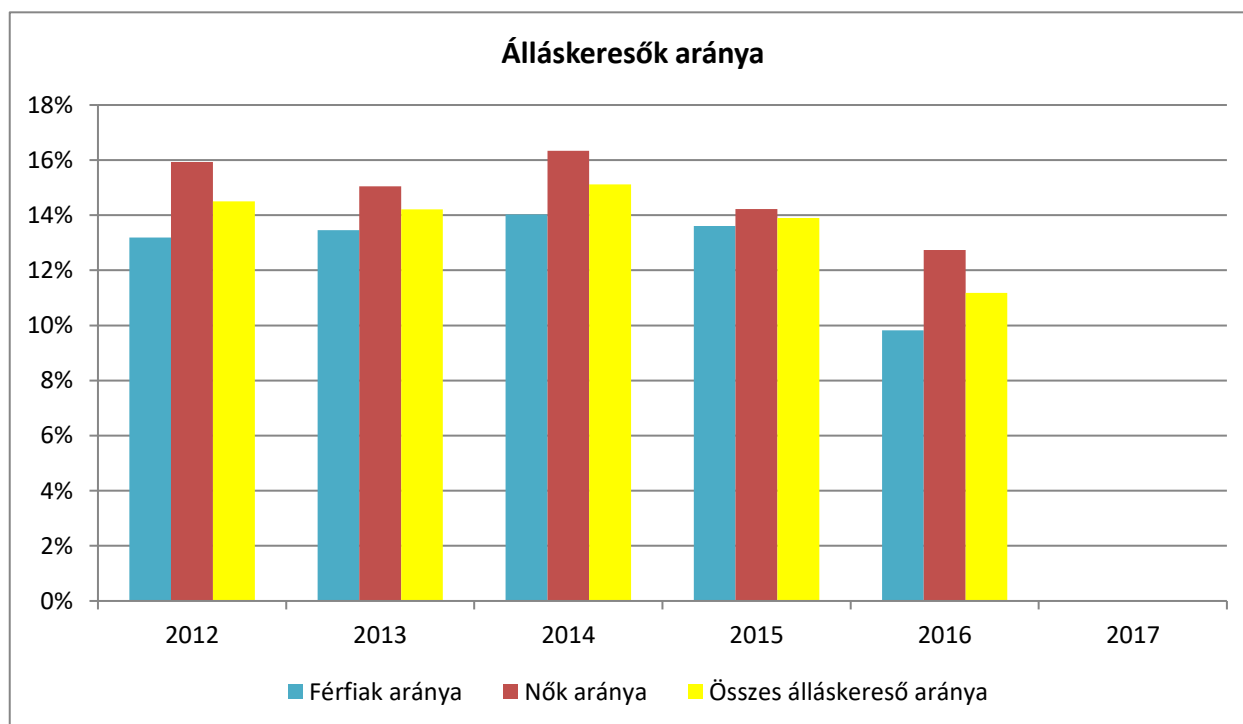
munkanélküliséggel és alacsonyabb foglalkoztatási és aktivitási aránnyal rendelkező régiója. A régió gazdasági élete a szolgáltatásokra és az ipari tevékenységre épül. A lakosság megközelítőleg 60 %-a a szolgáltatói szférában dolgozott. A régió munkanélküliségi rátája 2015-ben 6,71 %-os volt.

Foglalkoztatási szempontból Somogyvámos kedvezőtlen helyzetben van. **A 2016. évi adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül a községben 11,2 % volt.**

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	309	284	593	40,75	13,2%	45,25	15,9%	86	14,5%
2013	314	284	598	42,25	13,5%	42,75	15,1%	85	14,2%
2014	312	280	592	43,75	14,0%	45,75	16,3%	90	15,1%
2015	305	269	574	41,5	13,6%	38,25	14,2%	80	13,9%
2016	303	265	568	29,75	9,8%	33,75	12,7%	64	11,2%
2017			0	29,25		33,75		63	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



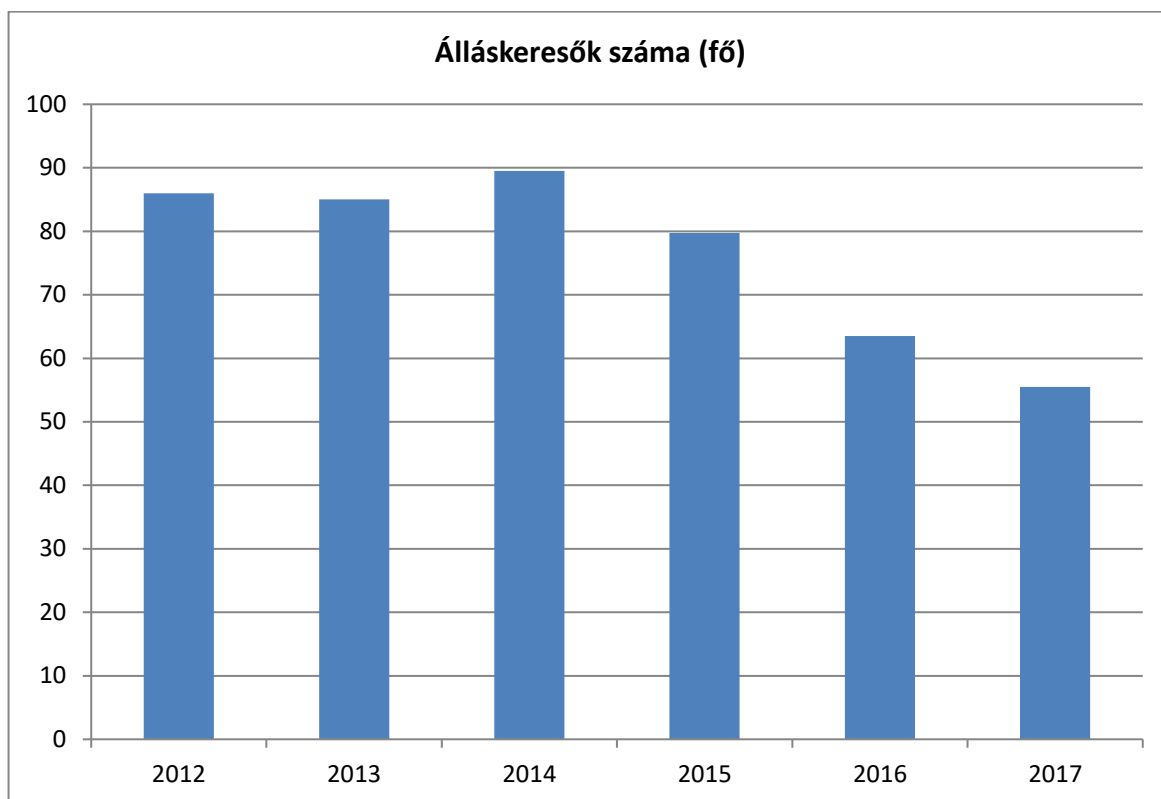
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		86	85	90	80	64	56
20 év alatti	Fő	1,25	4,25	3	4,5	2	3,5
	%	1,5%	5,0%	3,4%	5,6%	3,1%	6,3%
20-24 év	Fő	10,75	8	9,25	7,25	6	3,5
	%	12,5%	9,4%	10,3%	9,1%	9,4%	6,3%
25-29 év	Fő	7,75	6,25	7	7,75	4	4,25
	%	9,0%	7,4%	7,8%	9,7%	6,3%	7,7%
30-34 év	Fő	12,75	9,5	12	8,75	6,5	5,25
	%	14,8%	11,2%	13,4%	11,0%	10,2%	9,5%
35-39 év	Fő	12	15,75	15,75	13	10,25	8,25
	%	14,0%	18,5%	17,6%	16,3%	16,1%	14,9%
40-44 év	Fő	12,25	8	8	10,75	7,5	7,25
	%	14,2%	9,4%	8,9%	13,5%	11,8%	13,1%
45-49 év	Fő	7,5	8,75	9,5	8,5	6,25	4,25
	%	8,7%	10,3%	10,6%	10,7%	9,8%	7,7%
50-54 év	Fő	8	9,5	9,25	5,5	6,25	5,25
	%	9,3%	11,2%	10,3%	6,9%	9,8%	9,5%
55-59 év	Fő	10,75	12,25	13	7,75	7	4,5
	%	12,5%	14,4%	14,5%	9,7%	11,0%	8,1%
59 év feletti	Fő	3	2,75	2,75	6	7,75	9,5
	%	3,5%	3,2%	3,1%	7,5%	12,2%	17,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Községünkben az elmúlt évek során jelentős mértékben csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A 20 évesnél fiatalabb korosztály nagy része még valamilyen tanulmányokat folytat, vagy a közelmúltban fejezte be tanulmányait és már újabb, piacképes végzettséggel rendelkezik. Azonban 20 éves kor felett valamennyi korosztály érintett a munkanélküliséggel kapcsolatban. Az öregségi nyugdíjkorhatár

emelkedésének hatására nagymértékben nőtt az 59 év feletti álláskeresők száma, akiknek az elhelyezkedése a munkaerő-piacon igen nehéz, mivel többnyire nem rendelkeznek megfelelő végzettséggel, nyelvismerettel, valamint szakképzettségük is elavult, már nem piacképes.



A nyilvántartott /regisztrált álláskeresők számában a gazdasági válság hatására 2009.évben nagymértékű emelkedést tapasztaltunk, azonban ez mára már nagymértékben csökkent. A nők és a férfiak aránya az elmúlt évek során kiegyenlítődött az állást keresők között, de a tartósan munkanélküliek között még mindig nagyobb a nők aránya. Ki kell emelni, hogy 2012-ben az álláskeresők több mint 32 %-a hosszú éveken keresztül, 180 napnál hosszabb ideig munkanélküli volt. Ebben a tendenciában 2013-ban javulás mutatkozott, köszönhetően annak, hogy a közfoglalkoztatás szervezésénél kiemelt cél volt a tartós munkanélküliek foglalkoztatása. 2014. évben ismételten emelkedett a tartós munkanélküliek aránya, majd az ezt követő időszakban évről évre csökkent az álláskeresők száma. A hosszantartó munkanélküliség igen nehéz helyzetbe hozza az érintett családokat, hiszen ez a réteg többnyire nem rendelkezik megtakarításokkal, így nagyon nagy szerepe van a szociális ellátó rendszernek abban, hogy a munka nélkül maradt családok életfenntartása megoldottá váljon.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

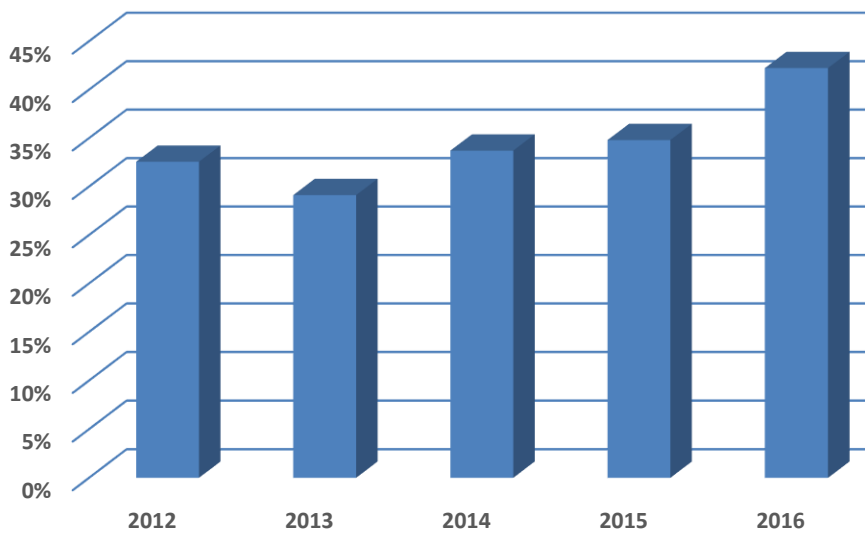
A gazdasági válság mérsékelte mind a férfiak, mind a nők foglalkoztatottságát. A nők foglalkoztatása kisebb mértékben esett vissza, mint a férfiaké – főként amiatt, hogy a válság negatív hatása elsősorban a férfiakat foglalkoztató ágazatokat (feldolgozóipar, építőipar) sújtotta –, ami a két nem közötti foglalkoztatási különbség mérséklődését eredményezte. Ugyanakkor az elmúlt években a férfiak foglalkoztatása bővült markánsabban, emiatt a differencia újból nőtt. 2017-ben a 15–64 éves férfiak foglalkoztatási aránya az előző évihez viszonyítva 2,2 százalékponttal, 75,2%-ra javult, miközben a nőké 1,0 százalékpontos növekedés mellett 61,3%-ra emelkedett. Az öt évvel korábbi szinthez képest a férfiak foglalkoztatási aránya 13,6, a nőké 9,4 százalékponttal magasabb volt.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

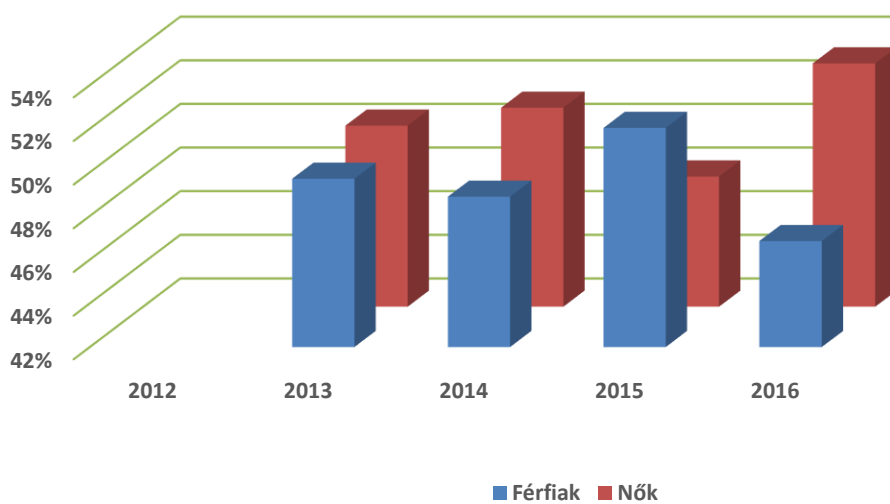
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	32,56					
2013	29,12	42	43	85	49,7%	50,3%
2014	33,71	44	46	90	48,9%	51,1%
2015	34,8	42	38	80	52,0%	48,0%
2016	42,23	30	34	64	46,9%	53,1%
2017	41,67	29	34	63	46,4%	53,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek a



Férfiak és nők aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeres



Amíg 2012. elején 86 regisztrált munkanélkülit tartottak számon a településen, addig számuk 2017. elejére már csak 56 fő volt, ami 35 %-os csökkenést jelent.

A munkanélküliek körében a vizsgált időszakban emelkedett azok száma, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát. Érdekes tény, hogy amíg a válság előtti években a munkanélküliség inkább a férfiakat sújtotta, addig 2009-től a munkanélküli nők aránya jóval meghaladja a férfiakét.

A korcsoportos bontásban elmondható, hogy a munkanélküliség elsősorban a 45 évnél idősebb korosztályokat érinti.

A nyilvántartott álláskeresők számának alakulása azt mutatja, hogy 2014. év után folyamatosan csökkent az álláskeresők száma.

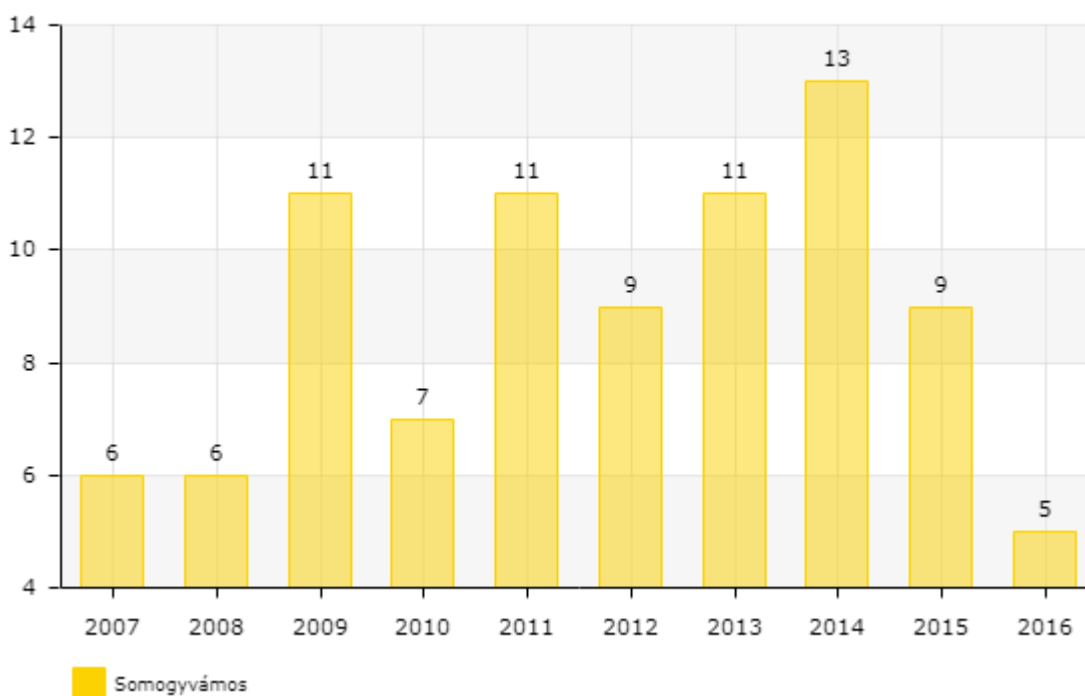
A településen magas a közfoglalkoztatásban részt vevő személyek száma. A 2014. évtől kezdődően részben ennek is köszönhetően csökkent a tartós munkanélküliek aránya.

A rendszeres szociális ellátásban és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma növekszik. A munkanélküliek között jellemzően az általános iskolát végzettek száma a legmagasabb, főiskolai, egyetemi végzettségű regisztrált munkanélküliek száma alacsony. A tartós munkanélküliek magas számaránya miatt szükséges a beavatkozások tervezése.

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)

A nyilvántartott álláskeresők közül azok a 25. életévüket - felsőfokú végzettségűek esetén 30. életévüket - be nem töltött fiatalok, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli-ellátásra nem szereztek jogosultságot.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



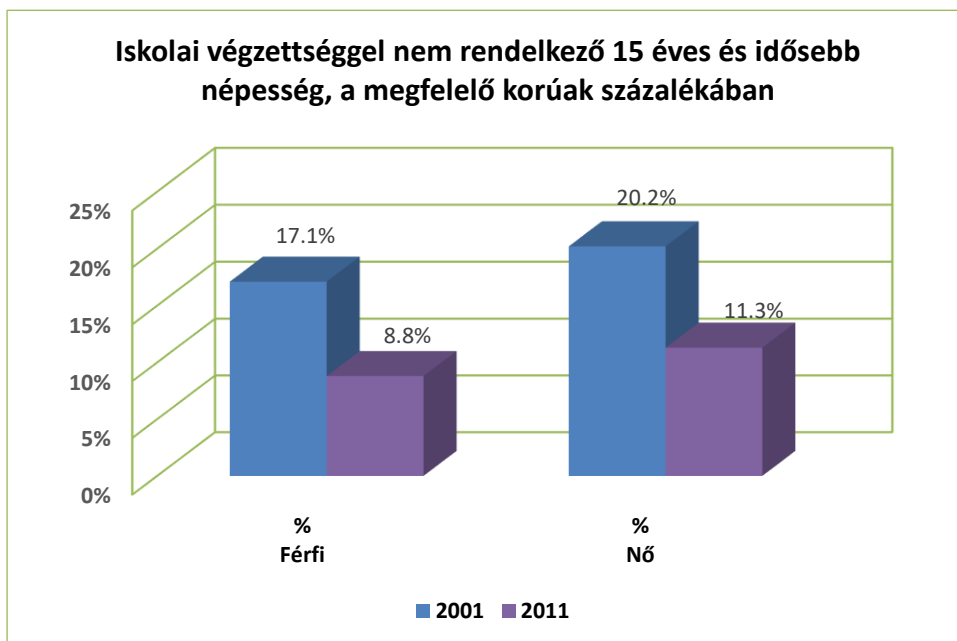
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A munkanélküliek helyzetének vizsgálatakor nem hagyhatjuk figyelmen kívül az iskolai végzettség szerinti megoszlását, mivel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők foglalkoztatási szempontból talán a leghátrányosabb helyzetben vannak.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	82,9%	79,8%	17,1%	20,2%
2011	91,2%	88,7%	8,8%	11,3%

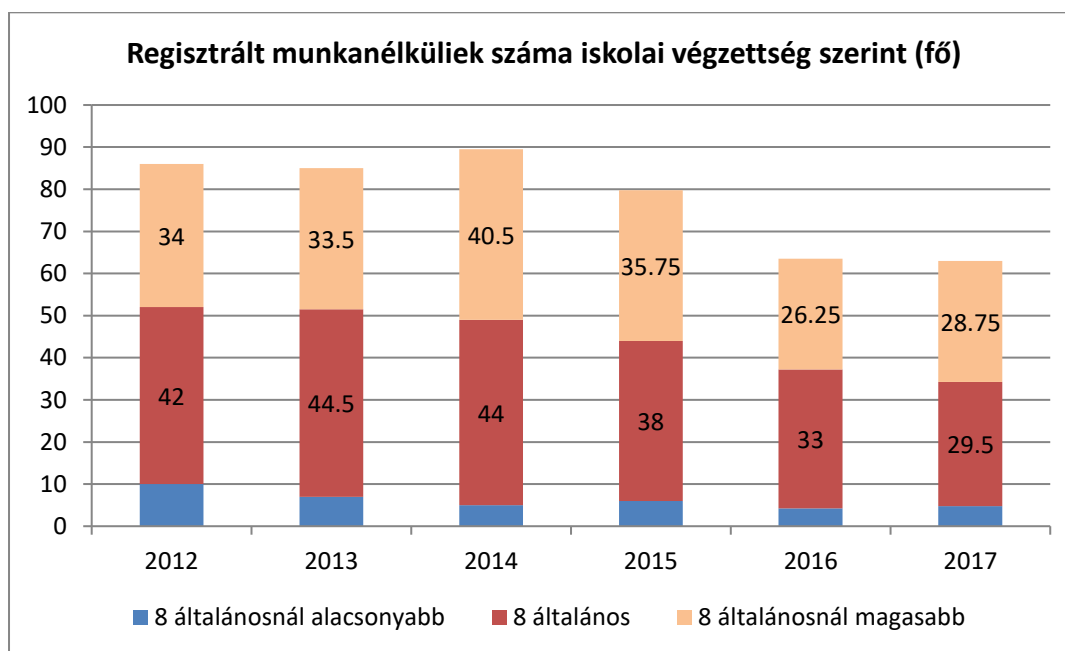
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás



3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	86	10	11,6%	42	48,8%	34	39,5%
2013	85	7	8,2%	44,5	52,4%	33,5	39,4%
2014	90	5	5,6%	44	49,2%	40,5	45,3%
2015	80	6	7,5%	38	47,6%	35,75	44,8%
2016	64	4,25	6,7%	33	52,0%	26,25	41,3%
2017	63	5	7,5%	29,5	46,8%	28,75	45,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

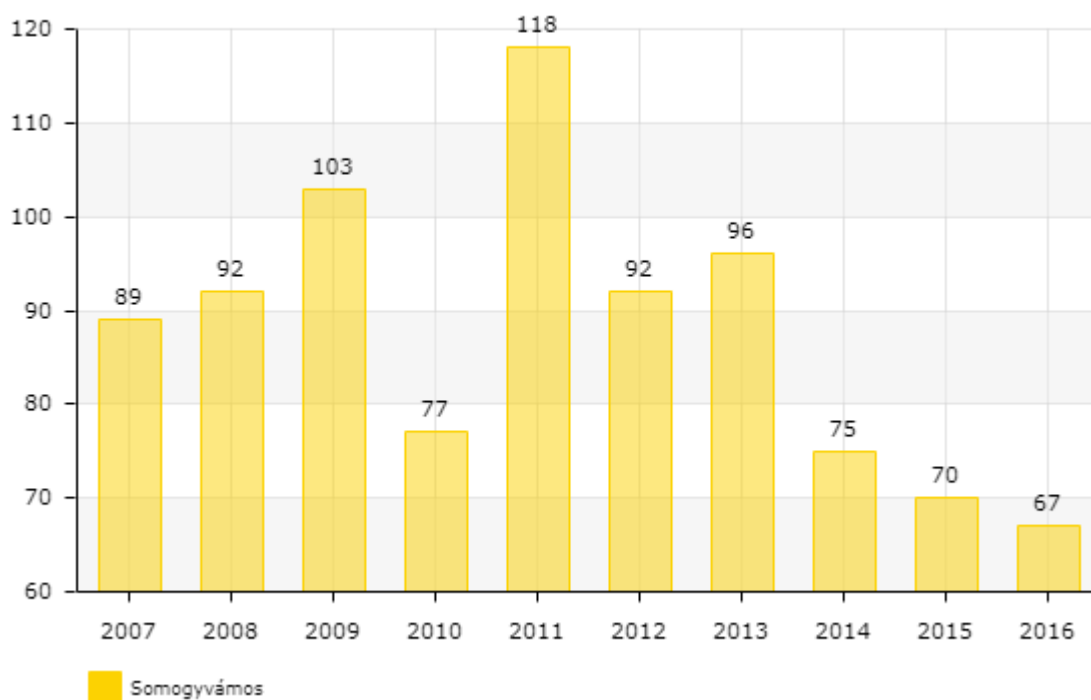


A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlását tekintve megállapíthatjuk, hogy legnagyobb számarányt a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők teszik ki. A regisztrált munkanélküliek között számottevő létszámban vannak a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők.

A nyílt munkaerőpiacon foglalkoztatottak bérezéséről az önkormányzatnak nincsenek adatai.

A regisztrált munkanélküliek számának alakulását az alábbi diagram szemlélteti:

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



A regisztrált munkanélküliek száma 2016. évben a 2011. évi kiugróan magas 118 fős létszámról 67 főre csökkent (-56 %)

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek száma 2016. évben 64 fő volt.

c)közfoglalkoztatás

Az elmúlt években a **közfoglalkoztatásban** részt vevők számának alakulása jelentős befolyással bírt a foglalkoztatás egészének változására. A közfoglalkoztatás súlya eltérő mértékű volt: míg 2012-ben és 2013-ban a foglalkoztatottak létszámbővülésének hattizede, addig 2016-ban már csak 7%-a származott a közfoglalkoztatottak számának növekedéséből, 2017-ben pedig már jelentősen csökkent a közfoglalkoztatás volumene. A közfoglalkoztatás emellett fontos szerepet játszhat a potenciális munkavállalók munkaerőpiaci szocializációjában is. Hazánkban aktív és passzív eszközökkel kívánják előmozdítani, hogy a közfoglalkoztatás helyett minél többen az elsődleges munkaerőpiacon találjanak munkát. 2017-ben éves átlagban 164,6 ezer főt alkalmaztak közfoglalkoztatottként, 38 ezer fővel (19%-kal) kevesebbet az előző évinél. A legnagyobb létszámban továbbra is a költségvetési intézményeknél álltak alkalmazásban. A versenyszféra jellemzően állami tulajdonú vállalkozásainál 8,1 ezer főt alkalmaztak közfoglalkoztatotti státusban, ez közel háromtizedével kevesebb volt az előző évinél. Ezzel szemben a nonprofit szférában több mint tizedével, 12,7 ezer főre bővült a létszámuk.

A közfoglalkoztatást erős területi differenciáltság jellemzi: míg Észak-Alföldön – 2016-hoz hasonlóan – 2017-ben is kiemelkedő, 11,7% volt a közfoglalkoztatottak 15–64 éves foglalkoztatottakon belüli aránya, és Észak-Magyarországon szintén magas,9,2%-os hányadot tett ki, addig Budapest és Pest régióban mindössze 0,4–0,5% volt az arányuk. (Az országos átlag 2017-ben 4,4, egy évvel korábban 5,1%-ot ért el.)

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma, évi összesen (fő)

A magas munkanélküliséget igyekszik enyhíteni a közfoglalkoztatás rendszere, amelyet a 2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény hozott létre.

A közfoglalkoztatási programok alapvető célja, hogy egyfelől lehetőséget teremtsenek a tartós munkanélkülieknek, a munkaerőpiacról régóta kiszorultaknak arra, hogy - munkaképességük megőrzése, esetleges javítása révén – visszatérjenek az elsődleges munkaerőpiacra, másrészt a szociális ellátásnál magasabb jövedelmet biztosítsanak a rászorultaknak addig is, amíg az első cél be nem következik. Kiemelt cél még a feketén végzett munka, tágabb értelemben a „feketegazdaság” visszaszorítása a rendezett munkaügyi kapcsolatok, foglalkoztatás megteremtése révén.

A közmunkások feladatai közé legnagyobb részben kommunális, környezetvédelmi célú tevékenységek ellátása, polgármesteri hivatalok tevékenységét segítő szolgáltatások végzése (adminisztrációs munka, kézbesítési munka), egészségügyi és szociális, valamint a művelődési és közoktatási területeken végzett feladatok segítése, nemzetiségi önkormányzatoknál végzett tevékenység segítése tartozik.

A férfi és női közmunkások által ellátott feladatok szerkezete értelemszerűen különbözik egymástól. A férfiak által leggyakrabban végzett munkák köre az alábbi: köztisztasági és karbantartó feladatok, parkgondozás, intézményekhez tartozó udvar takarítása, vízvezető árkok fenntartása, bővítése.

A nők esetében a takarítás a leggyakrabban ellátott feladat. Ezt követik a köztisztasági munkák, az adminisztratív kiegészítő feladatok, a szociális gondozói, segítői tevékenységek.

2011. szeptember elsejétől a korábbi három közfoglalkoztatási formát az „egységes közfoglalkoztatás rendszere” váltotta fel. Az új rendszerben az érintettek egy speciális jogviszonyban, úgynevezett közfoglalkoztatási jogviszonyban vesznek részt a közfoglalkoztatásban a korábban érvényben lévő munkaviszony helyett. Tovább szigorították a közfoglalkoztatás célcsoportjára vonatkozó együttműködési kötelezettséget: a

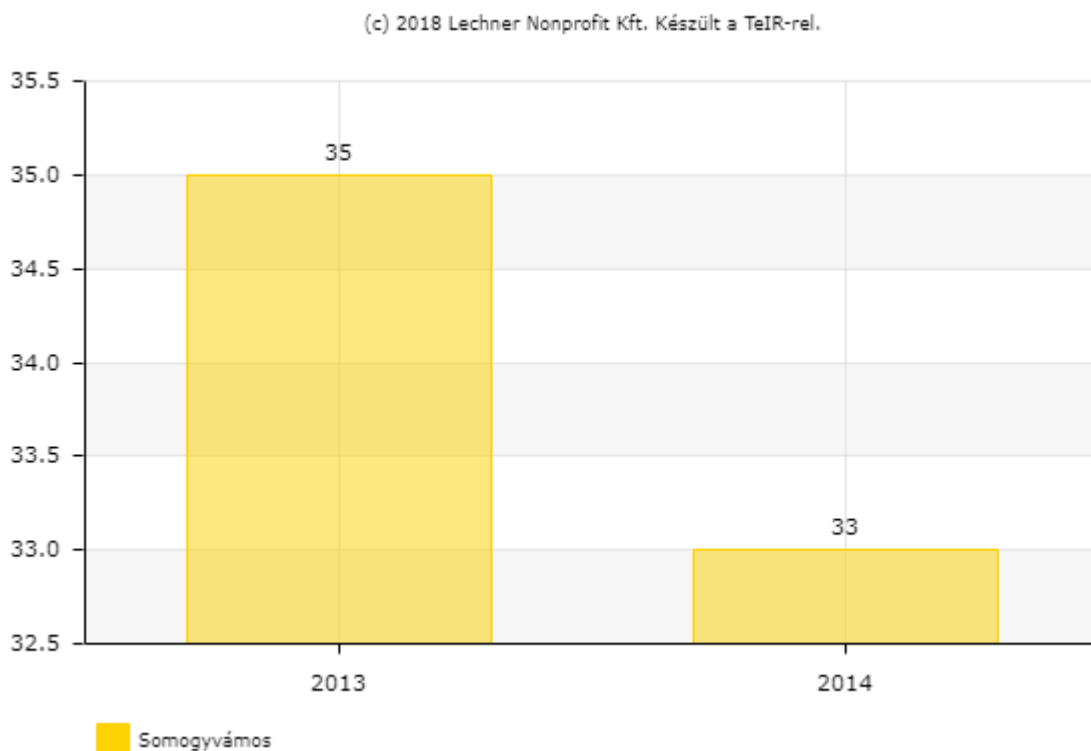
foglalkoztatást helyettesítő támogatást igénylő álláskereső iskolai végzettségére és szakképzettségére való tekintet nélkül köteles elfogadni a felajánlott munkalehetőséget, míg korábban a segélyezett csak akkor volt erre kötelezhető, ha a felajánlott munkakör a végzettségének, szakképesítésének megfelelt, vagy attól eggyel alacsonyabb végzettséget kívánt meg.

A 2012 márciusában kezdődött Startmunka program eredményeként javult az utak, járdák, vízelvezető árkok állapota, szépültek a közterületek, megművelésre kerültek a korábban parlagon heverő földterületek. Egyszóval szebb, élhetőbb környezetet hoztak létre, miközben a közösségeken belüli kapcsolatok is javultak, erősödtek.

2011. óta a közmunka programok szervezését a helyi önkormányzatok helyett a Kormányhivatalok Járási Hivatala végzi központilag meghirdetett közfoglalkoztatási programok keretében.

2011. után rövid időtartamú, értéktéremtő, hosszabb időtartamú, országos és járási startmunka programok keretében volt lehetősége az álláskeresőknél közfoglalkoztatásban részt venni.

A közfoglalkoztatásban részt vevők átlagos állományi létszáma: a közfoglalkoztatásban részt vevők havi létszámainak számtani átlaga, a részt vevő személy állandó lakóhelye szerint.



Összevetve a közfoglalkoztatásban részt vevők számát a település aktív korú népességének nagyságával, látszik, hogy a közfoglalkoztatás jelentős, ugyanakkor nem elégséges szerepet tölt be a település helyi

munkaerejének foglalkoztatásában, ez a foglalkoztatási forma csak részben tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket.

A mélyszegénységben élők és a településen élő romák foglalkoztatásában jelentős szerepet kapnak a közfoglalkoztatási programok. Ezen csoportok igen jelentős részének a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen reális esélyt a munkához való jutásra.

Településünk még 2011. évben csatlakozott a Startmunka Mintaprogramhoz, és azóta folyamatosan rész vesz közfoglalkoztatás keretében start mintaprogramokban.

Jelenleg mezőgazdasági programban, helyi sajátosságra épülő és a hosszabb idejű közfoglalkoztatási programban is foglalkoztatunk álláskeresőket.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Somogyvámos község aktív álláskeresői helyben nem találnak munkát.

A munkát vállaló lakosság kénytelen ingázni Kaposvár és Fonyód városok között, bár ennek is kevés esélye van, mert munkalehetőség ezekben a városokban is minimális.

A megyeszékhely Kaposvár hiába kínál(na) sokkal jobb munkavállalási feltételeket, távolság – ingázás – miatt nem jelenthet reális célpontot a lakosság számára.

A térség munkaerő-piaci helyzetére jellemző, hogy a térség településein sok esetben az önkormányzat tekinthető az egyik legnagyobb foglalkoztatónak.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A járási hivatal Foglalkoztatási Osztálya számos eszközzel (átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás) igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába.

2015-2017. közötti időszakban a 15-24 év közötti álláskeresők a GINOP 5. 2.1 Ifjúsági garancia elnevezésű program segítségét vehették igénybe.

Az Ifjúsági Garancia projekt célja

A fiatalok belépésének segítése a munka vagy a tanulás világába, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal, vállalva, hogy a munka vagy tanulás világába történő ajánlat megtételére meghatározott időn belül (ez jelenleg négy hónap) kerüljön sor a fiatal számára.

Az Ifjúsági Garancia projekt célcsoportjai

A 25 év alatti (15-24 év közötti) sem nem tanuló, sem nem dolgozó fiatalok, akkor is, ha álláskeresőként vagy egyéb módon — akár szolgáltatást, közvetítést igénylőként — nyilvántartottak az állami foglalkoztatási szervnél, illetve akkor is, ha annak nyilvántartásában a projektbe vonást megelőzően még semmilyen módon nem szerepeltek.

Az IGR program keretében az alábbi támogatási formák vehetők igénybe:

a)Képzési költség támogatása

Képzési támogatásként nyújtható:

- keresetpótló juttatás
- és a képzéssel kapcsolatos alábbi költségek részben vagy egészben történő megtérítése adható:
 - képzési költség és a vizsga díja, továbbá a képzéshez kapcsolódó
 - helyi, illetőleg helyközi utazás költségének megtérítése
 - étkezési költségtérítés (napi hat órát meghaladó helyszíni elfoglaltságot jelentő napokra)
 - szállásköltség térítése
 - gyermekfelügyelet költségtérítése
 - hozzátartozó gondozásának költségtérítése

A képzési támogatást az elméleti és gyakorlati képzés és a képzés befejezését követő első záró vizsgára történő felkészülés időtartamára továbbá ezen vizsga napjára kell biztosítani.

Utazási költségtérítés címén a képzésben résztvevő utazási költségei 100%-os mértékben téríthetők.

b) foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatás

A munkaadók az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatalhoz benyújtott kérelem alapján kaphatnak foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatást, ha az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Ifjúsági Garancia munkaerőpiaci programban résztvevő fiatal álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében, teljes munkaidőben, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben.

A támogatás folyósítása legfeljebb nyolc hónapra lehetséges, úgy, hogy a munkaadónak vállalnia kell a munkavállaló munkaviszony keretében történő foglalkoztatását a támogatás folyósítási időtartama alatt, továbbá a támogatás nélküli továbbfoglalkoztatás időtartama alatt, amely utóbbi a támogatás folyósítási időtartama 50%-ának megfelelő további időtartam (együtt: a foglalkoztatási kötelezettség időtartama alatt).

A támogatás folyósítási időtartamában a támogatás mértéke a munkabér és a ténylegesen átutalásra kerülő szociális hozzájárulási adója legfeljebb 70%-a lehet.

c) A munkába járáshoz kapcsolódó utazás költségeinek megtérítése (helyközi utazás támogatása)

d)vállalkozóvá válást elősegítő támogatás

A munkaerőpiaci programban a meghatározott feltételeknek megfelelő álláskereső személyek vállalkozói készségének, hajlandóságának előmozdítása, saját vállalkozás, illetve vállalkozói tevékenység beindítására való ösztönzése.

e) lakhatási támogatás

Annak érdekében, hogy a programban részt vevők a munkaerőpiaci helyzetük javítása érdekében lakóhelyüktől távoli munkalehetőséget is elfogadjanak, részükre vissza nem térítendő lakhatási támogatás nyújtható.

A munkaügyi központ számos eszközzel (átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás) igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába.

Fenti program keretében nyújtott támogatások segítik a fiatalok foglalkoztatását, megkönnyítik az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő-piaci integrációt térségünkben a Somogy Megyei Kormányhivatal Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya koordinálja.

A munkaügyi szervezet feladata, hogy elősegítse a foglalkoztatási helyzet javítását, az álláskeresők megfelelő munkához jutását.

Céljuk, hogy a munkahelyek számbavétele, felkutatása során az álláskeresők megfelelő munkahelyet, a munkaadók megfelelő munkatársakat találjanak.

A foglalkoztatottak számának növelése, a munkába helyezés elősegítése, a munkanélküliség megelőzése, a munkahelyek megtartása, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében különféle támogatásokat, szolgáltatásokat kínálnak ügyfeleiknek.

Az elmúlt években különféle munkaerő-piaci programokkal, támogatásokkal segítették a hátrányos helyzetű célcsoportok elhelyezkedését, képzését.

2011-2015. közötti időszakban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők a TÁMOP 1.1.2

„A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása” elnevezésű program segítségét vehették igénybe. A projekt komplex támogatási eszközök felhasználásával segítette az álláskereső ügyfelek elhelyezkedését. A program célcsoportjaiba tartoztak az alacsony iskolai végzettségűek, az 50 év feletti, GYES-ről, GYED-ről vagy ápolási díjról visszatérők, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők és a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek. A projekt szolgáltatási és támogatási programelem-kínálatából olyan segítő tevékenységeket választhattak ki a résztvevők, amelyek a képzést, a támogatott foglalkozást, valamint a vállalkozóvá válást, illetve ezen támogatások igénybevételét segítették, továbbá azokat, amelyek hozzájárultak a résztvevők munka- erő- piaci esélyeinek javításához, személyes fejlődéséhez.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatás Az önkormányzat számarányukat tekintve azonos mértékben alkalmaz roma munkavállalókat a közmunkaprogramokban (téli értékteremtő, belvíz elvezetési munkálatokon, mezőgazdasági utak karbantartása).

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknak a foglalkoztatás területén tapasztalt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása. Azonban a hátrányos megkülönböztetést bizonyítani nagyon nehéz, mivel a roma lakosság jelentős része alulképzett, és így sokszor az alacsony képzettség, és nem az etnikai hovatartozás az indok az elutasításnál.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátások alapvető célja, hogy védelmet nyújtson a társadalmi egyenlőtlenségekből eredő szegénységgel és egyéb kockázatokkal szemben. A társadalmi jellemzőkben fennálló, országon belüli területi különbségek a szociális ellátórendszerek felé térségenként eltérő igényeket támasztanak.

Az ország egyes térségeiben élők különböző szociális igényeit nagyban befolyásolja a lakosság jövedelmi, munkaerő-piaci helyzete, korszerkezete, egészségi állapota. A jövedelmek és a munkaerő-piaci helyzet különbségeit elsősorban az eltérő gazdasági fejlettség határozza meg. A Dunától keletre fekvő régiók és Dél-Dunántúl pozíciója ebből a szempontból jóval kedvezőtlenebb, mint Közép-Magyarorszáé, illetve Közép- és Nyugat-Dunántúlé. Az előbbivel szorosan összefügg az egyes térségek eltérő munkaerő-piaci helyzete.

A népesség korösszetétele, ezen belül elsősorban a gyermekkorúak és az időskorúak arányának területi különbségei eltérő igényeket támasztanak az ellátórendszerek felé. A lakosság egészségi állapota ugyancsak meghatározza a szociális ellátás iránti igényeket. A különböző igények kielégítésére számos támogatás, ellátás, kedvezmény létezik, szabályozásuk folyamatosan változik.

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény, jelentős mértékben módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban: Szt.-t).

A változtatással a kormány célja az volt, hogy megújítsa a szociálisan rászorulókat támogató rendszerét. Az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzat segélyezésével kapcsolatos feladatok 2015. március 1. napjától elválasztásra kerültek egymástól. Az állam által biztosított támogatási formákon túl, a településen élők szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladata lett.

2015. március 1. napjával – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) módosításával – az állami szabályozási jogkörben nyújtott „segélyezéssel” kapcsolatos hatósági feladatok a járási hivatalok hatáskörébe kerültek.

Az aktív korúak ellátására vonatkozó szabályozás – a foglalkoztatást helyettesítő támogatással, illetve új ellátásként az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatással – egységessé vált, a korábbi rendszeres szociális segély ezen elnevezéssel megszűnt.

A települési önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladataikat – a 2015. február 28. napjáig megalkotandó – a „települési támogatásra” vonatkozó helyi rendeletükben rögzítették.

Somogyvámos Községi Önkormányzata a 2015. március 01-én hatályba lépett 5/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében szabályozta a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat.

Az Szt. felhatalmazása alapján megalkotott önkormányzati rendelet alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

1. Rendszeres pénzbeli települési támogatásként az önkormányzat a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez **lakhatási támogatást** nyújt

2. Rendkívüli pénzbeli és természetbeni települési támogatások formái

2.1. Rendkívüli települési támogatás

Az önkormányzat rendkívüli települési támogatás nyújt a Somogyvámos községben állandó bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére.

2.2. Idősek támogatása

A polgármester – hivatalból, jövedelemre való tekintet nélkül - minden évben karácsonyi támogatás címén 3.000 forint összegű pénzbeli támogatást nyújt Somogyvámos településen állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező és életvitel szerűen a településen tartózkodó, 60. életévét betöltött személyek részére.

2.3. Beiskolázási támogatás

Az önkormányzat polgármestere - hivatalból, jövedelemre tekintet nélkül - a tanévkezdés megkönnyítése érdekében a település közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező a) általános iskolai tanulók,

- b) középiskolai nappali tagozatos tanulók (legfeljebb 23. életévének betöltéséig),
 c) nappali tagozaton, első alap-, illetve mesterképzés keretében egyetemi, főiskolai tanulmányokat folytató hallgatók részére (legfeljebb 24 életévének betöltéséig),
 beiskolázási támogatást biztosít, tárgyévi költségvetésében meghatározott előirányzat terhére.

2.4. Gyógyszertámogatás

Gyógyszertámogatásra jogosult az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyszerfogyasztás költsége az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 25 %-át meghaladja, feltéve hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, egyedül élő esetén 200 %-át.

2.5. Természetben nyújtott szociális ellátások az Szt. 48 §-a szerinti köztemetés.

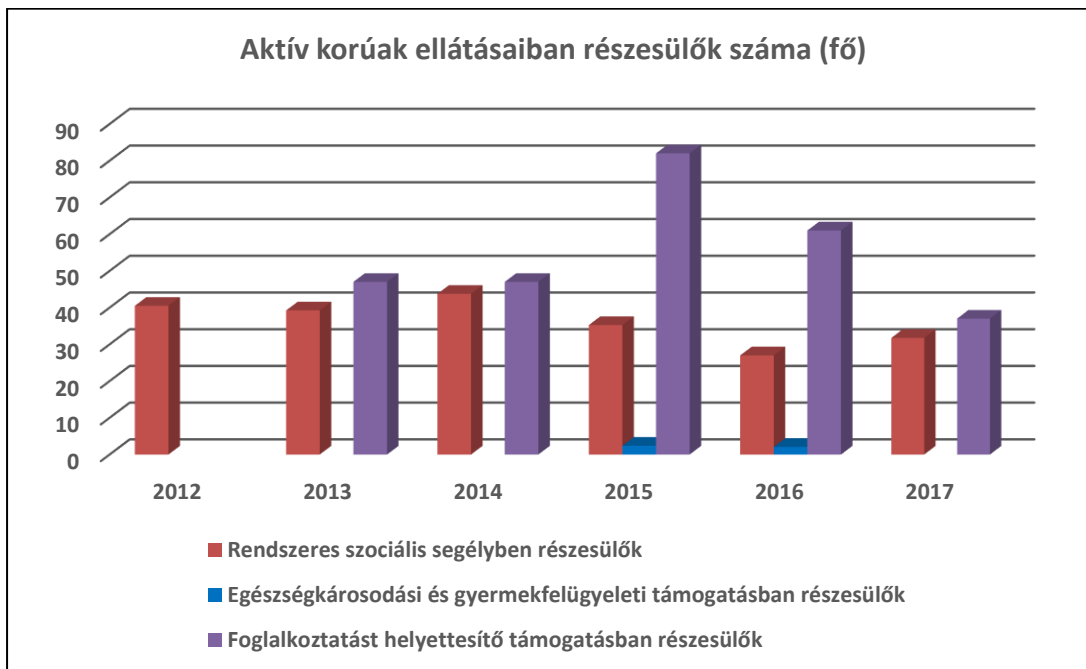
Az állam által biztosított támogatási formák:

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzbeli ellátásának jelenleg két típusa van: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási- és gyermekfelügyeleti támogatás. A vizsgált időszak egy részében - 2015. február 28. napjáig- azonban a foglalkoztatást helyettesítő támogatás mellett rendszeres szociális segélyt állapítottak meg az önkormányzatok. 2015. március 1. napjától az ellátások megállapítása és folyósítása átkerült a Somogy Megyei Kormányhivatal Fonyódi Járási Hivatalához.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

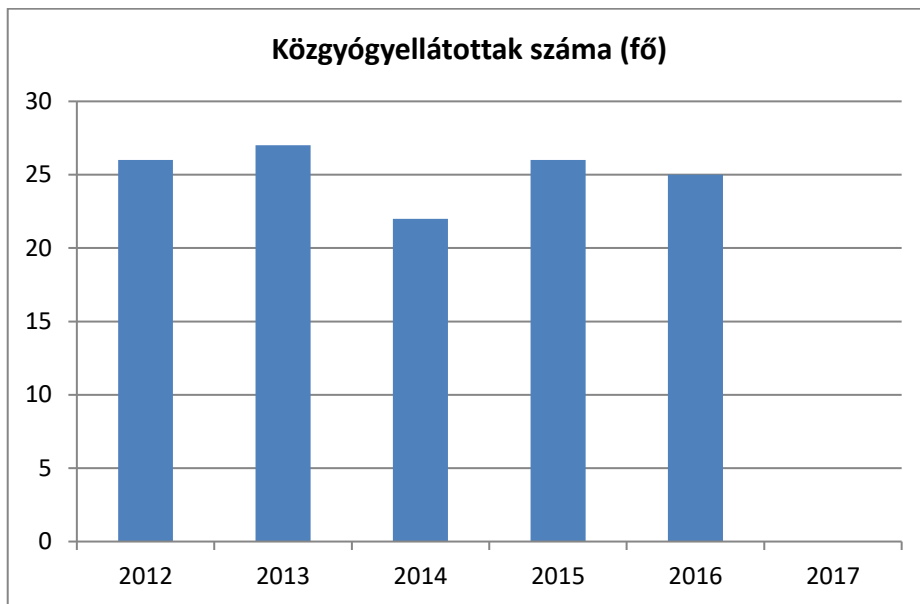
Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	40,5		6,83%		0,00%
2013	39,25		6,56%	47	55,29%
2014	43,75		7,39%	47	52,51%
2015	35,25	2	6,14%	82	102,82%
2016	27	2	4,75%	61	96,06%
2017	31,75			37	58,73%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A járási hivataloknál igényelhető "jövedelemkompenzáló" támogatások közé tartozik továbbra is a közgyógyellátás, az ápolási díj, az időskorúak járadéka.

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	26
2013	27
2014	22
2015	26
2016	25
2017	

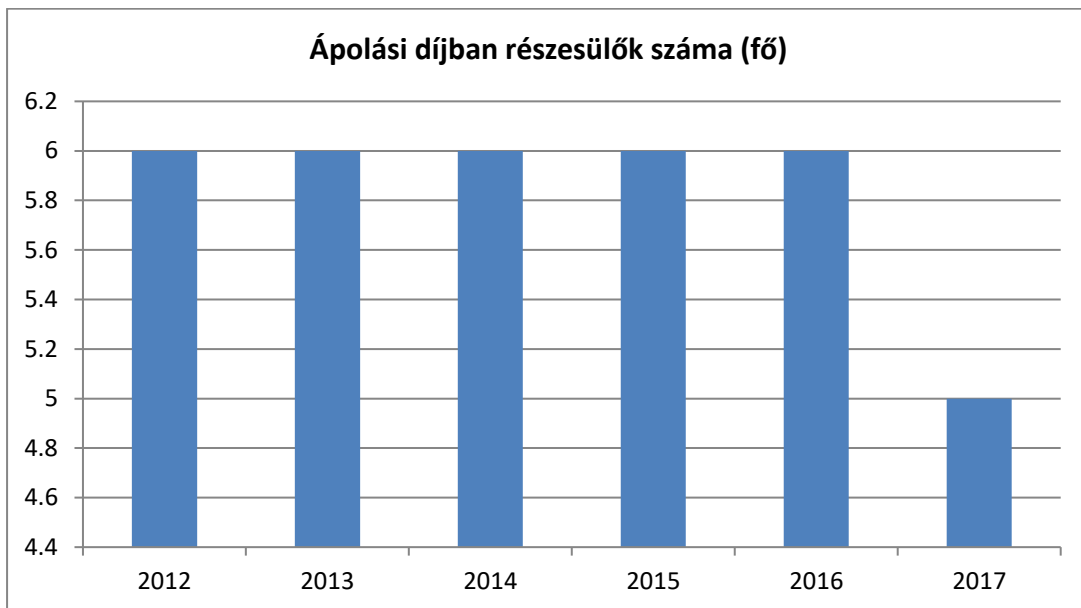


Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	3	3	6
2013	6	0	6
2014	6	0	6
2015	6	0	6
2016	6	0	6
2017	5	0	5

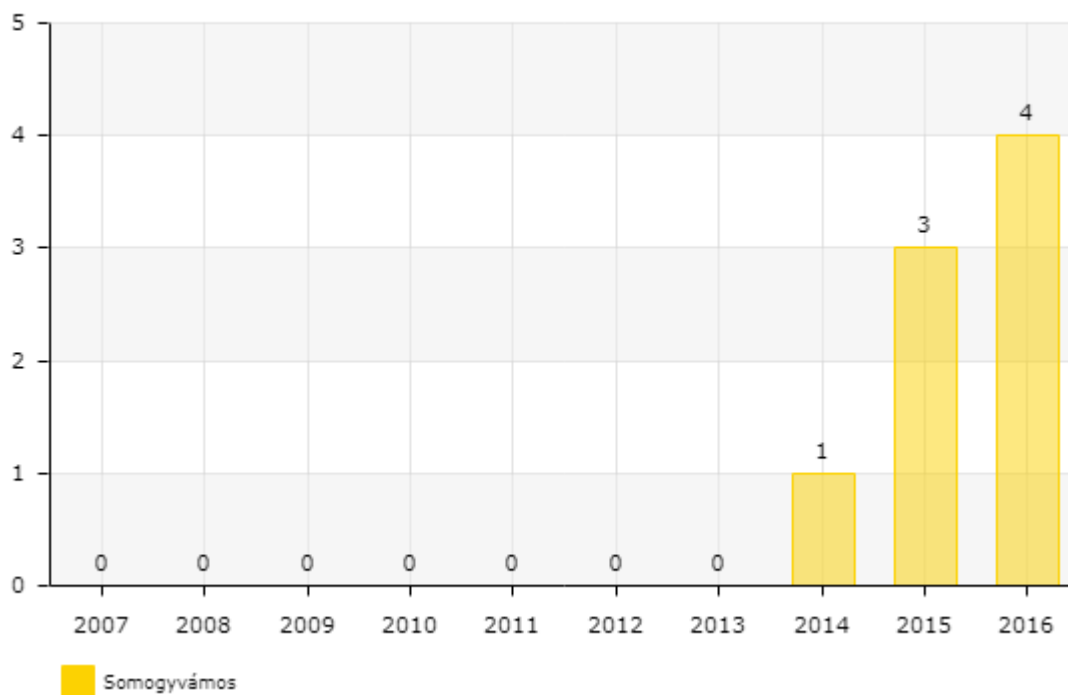
Forrás: TeIR, KSH Tstar



Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma (fő)

Az időskorúak járadéka a megélhetési jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



Munkaerő-piaci szolgáltatások

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991.évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft) III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat, melyek az alábbiak:

- a)Munkaerő-piaci szolgáltatások
- b)Képzések elősegítése
- c) Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások
- d)Az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás
- e)Munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása
- f)Munkaerő-piaci programok támogatása
- g)Egyes általánostól eltérő foglalkoztatási formák támogatása

Álláskereső támogatása

A **támogatott képzésben** részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Ft. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső **vállalkozóvá válását elősegítő támogatás** nyújtható az Ft. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltatónak.

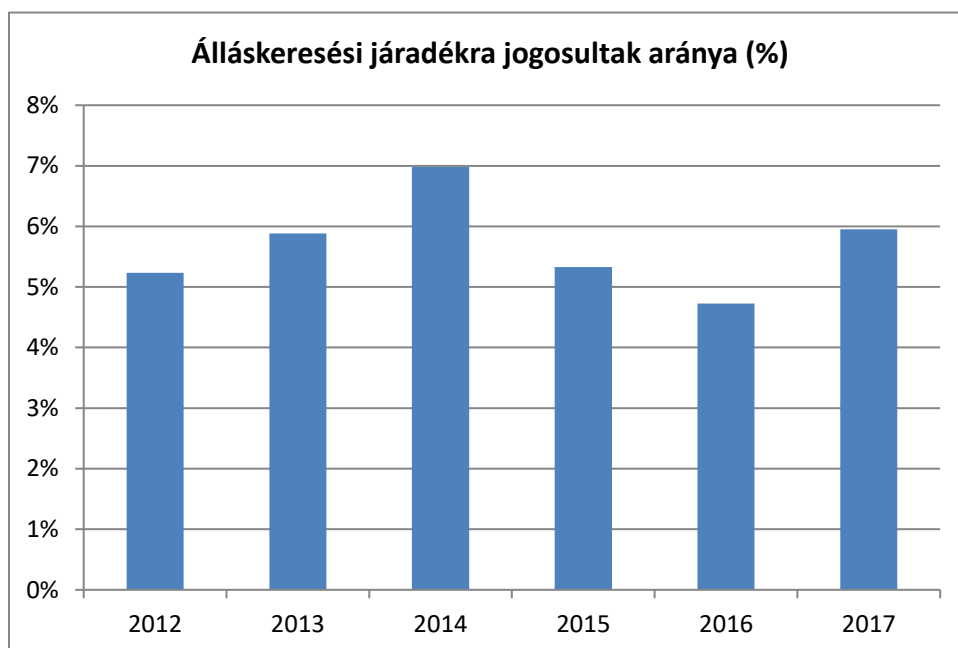
Az álláskereső ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Álláskeresői ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresői járadékra.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	86	4,5	5,2%
2013	85	5	5,9%
2014	90	6,25	7,0%
2015	80	4,25	5,3%
2016	64	3	4,7%
2017	63	3,75	6,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



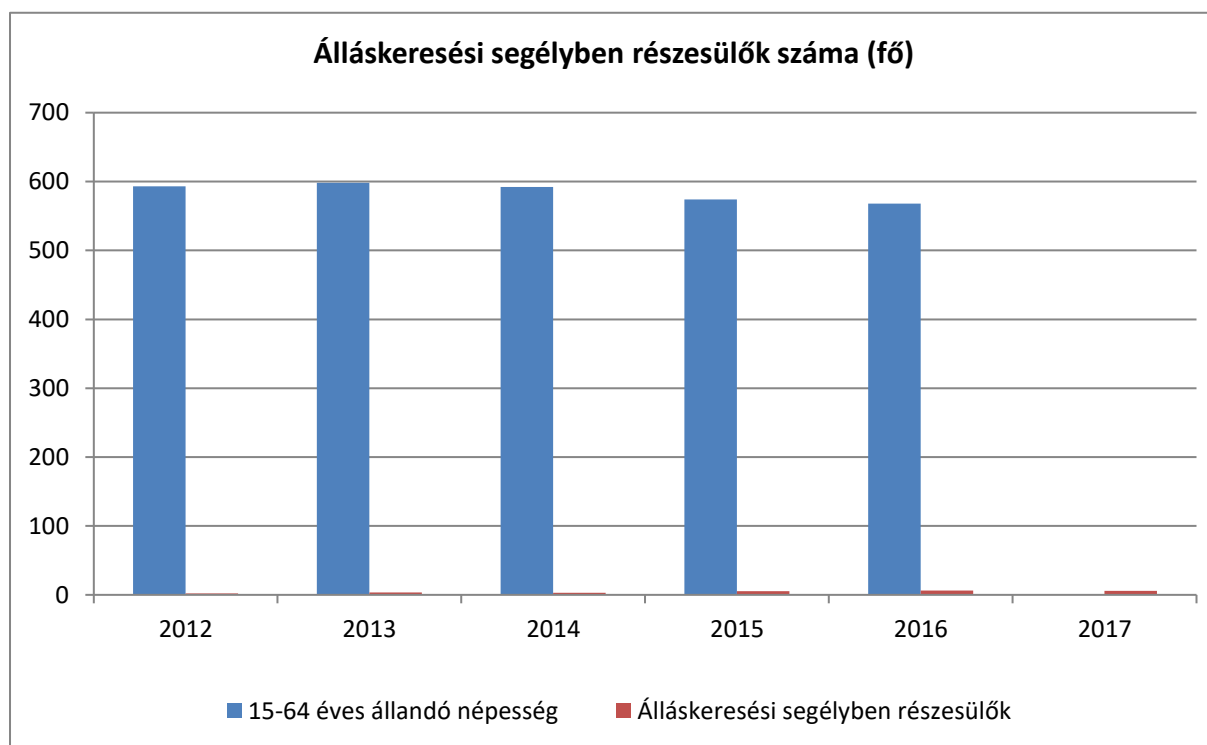
Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresési támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

A nyugdíj előtti álláskeresési segély célja: A munkaerő-piaci változások hatására egyre több munkavállaló kerül abba a helyzetbe, hogy bár szeretne munkát vállalni, de idős kora miatt nehezebben talál megfelelő álláslehetőséget. Az álláskeresési segély azoknak a nyugdíjhoz közel álló álláskeresőknek nyújt segítséget az életvitelükhöz, akik tartósan nem tudnak munkaviszonyt létesíteni.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) -	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	593	2,25	0,4%
2013	598	3,25	0,5%
2014	592	3	0,5%
2015	574	5,25	0,9%
2016	568	6,25	1,1%
2017	0	5,75	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

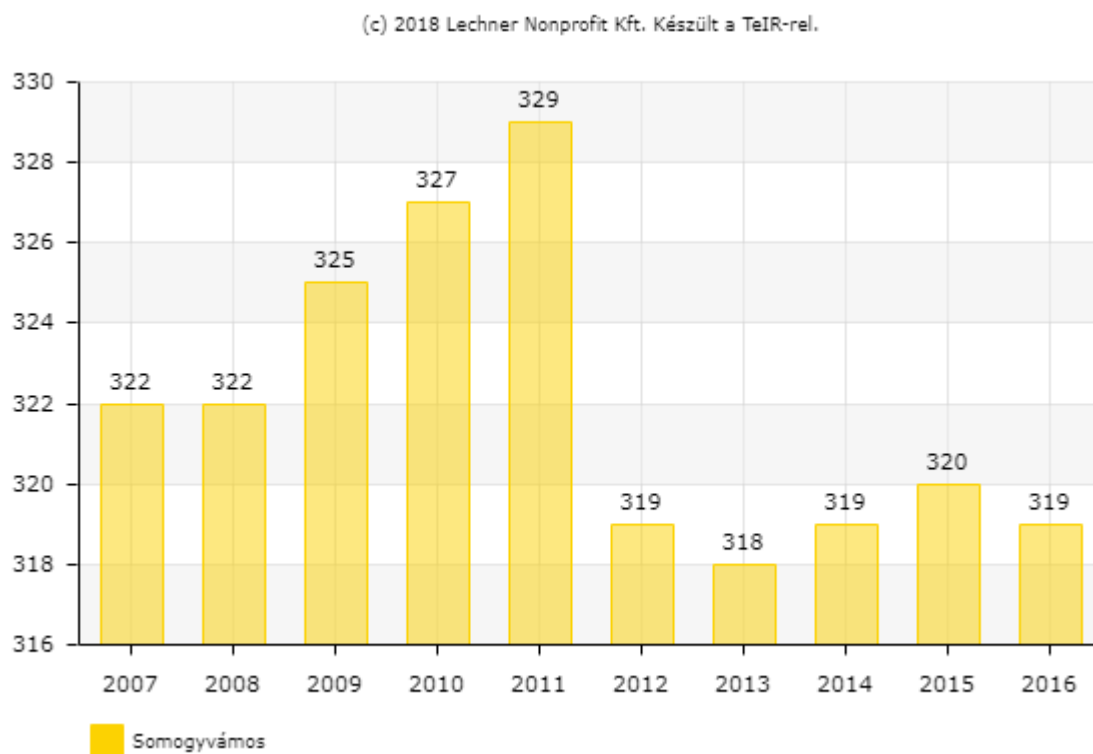
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási

helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. Emellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakásállomány alakulása Somogyvámoson.

Lakásállomány (db)

A lakott lakások, a nem lakott lakások, valamint a lakott üdülők összessége.

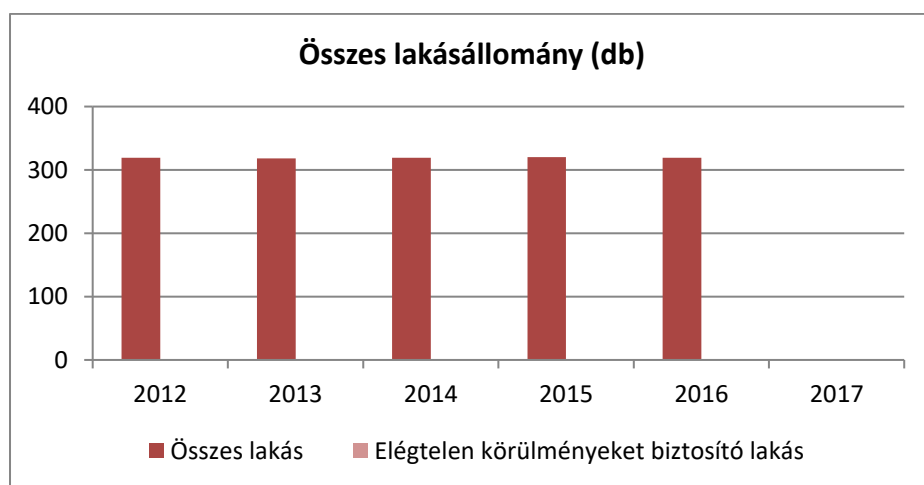


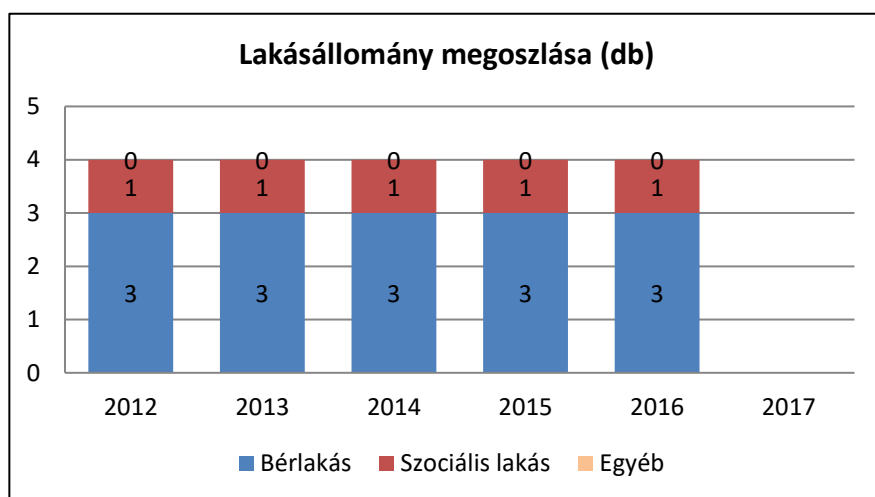
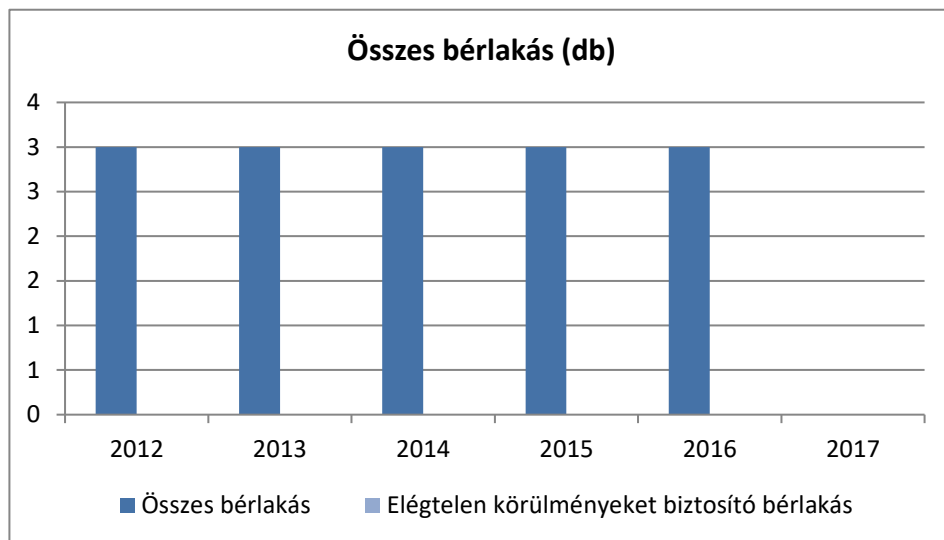
A településen meglévő lakásállomány évről stagnálást mutat. A településen az összes lakásállomány 319 db.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	319	0	3	0	1	0
2013	318	0	3	0	1	0
2014	319	0	3	0	1	0
2015	320	0	3	0	1	0
2016	319	0	3	0	1	0
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok





Településünkön három önkormányzati bérlakás és egy szociális lakás található. Egyéb lakáscéljára használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

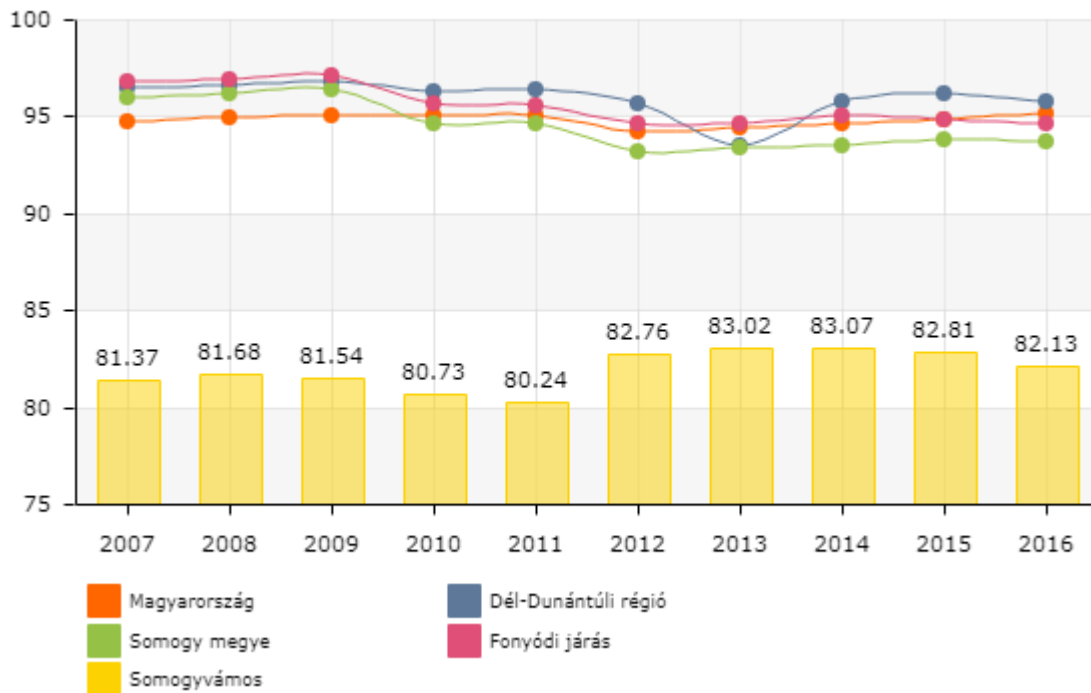
Elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások nincsenek a településen.

A közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés mutatószámai fontos tényezők a lakosság életminősége szempontjából.

Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)

A közműves vízellátásba bekapcsolt lakás, üdülő olyan lakás, üdülő amelynek a közműhálózatba való bekötése a telekhatáron belül megtörtént, illetve a közműves vízvétel lakáson belüli kifolyóval biztosított.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

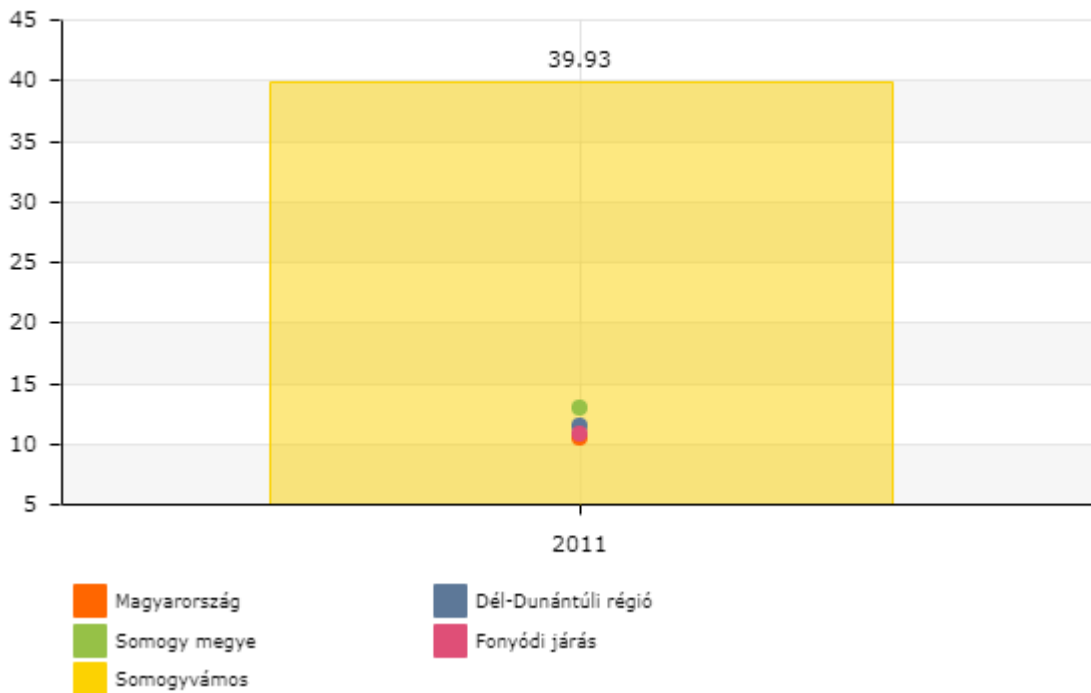


Településünkön a vezetékes vízzel ellátott lakások aránya 82,13 %, az árammal ellátott lakások aránya 100 %, a vezetékes gázzal ellátott lakások aránya 55 %. A szennyvízhálózat kiépítése még csak részlegesen (Krisna-völgyben) történt meg.

Komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)

Félkomfortos az a lakás, üdülő, amely legalább egy 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhellyel, továbbá fürdőhellyel vagy vízöblítéses WC-vel, villannyal, vízellátással és egyedi fűtési móddal rendelkezik. Komfort nélküli az a lakás, üdülő, amely legalább egy 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhellyel, valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik. A komfortfokozatok egyikébe sem sorolható lakások a szükség- és egyéb lakások. A népszámlálás adatai alapján.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



Mindenképpen meg kell jegyezni azonban, hogy ezek a mutatószámok nem biztos, hogy hűen tükrözik a valóságot, hiszen attól, hogy van lehetőség a szolgáltatás igénybe vételére, nem biztos, hogy annak lehetőségével élni is tudnak az ott lakók (pl. anyagi okok miatt).

a) lakhatást segítő támogatások

A lakosság lakhatásának biztosítása, a lakással kapcsolatos kiadások csökkentése érdekében nyújtott ellátások:

2015. március 1. napjától a településen élők szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladatává vált. Többek között megszűnt a központi költségvetésből biztosított és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által szabályozott lakásfenntartási támogatás és adósságkezelési támogatás. Ezt követően az önkormányzatoknak saját forrásból kell a településeken ezen ellátásokat biztosítani.

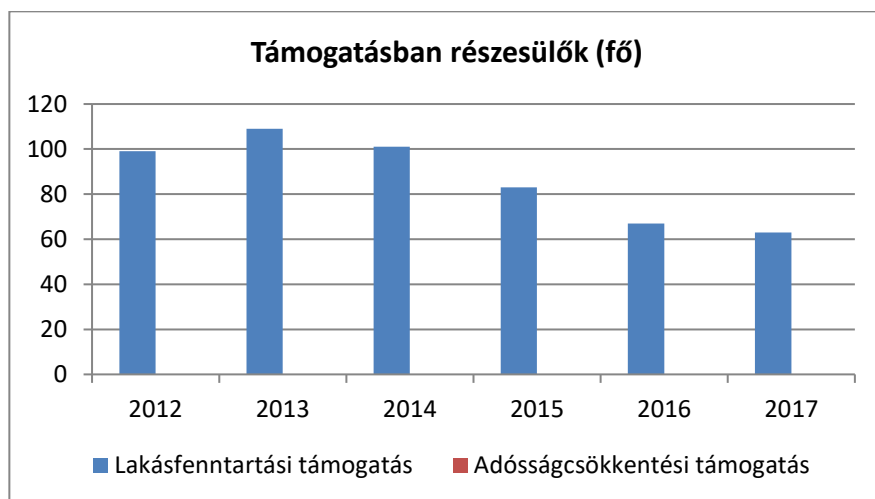
- A települési támogatás keretében nyújtott **lakásfenntartási támogatás** a szociálisan rászoruló háztartások részére, a háztartás tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Összegét befolyásolja az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem és a számlákkal igazolt rezsiköltség. A lakásfenntartási támogatásban részesülők kérhetik a védett fogyasztói státuszba vételüket, mely sok esetben a családok számára nagyobb segítséget jelent, mint maga a támogatás.

Annak ellenére, hogy önkormányzatunk a változást követően próbálta a korábban ellátásra jogosultak jogosultságát megőrizni, lényegesen csökkent az ellátást igénybe vevők száma.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	99	0
2013	109	0
2014	101	0
2015	83	0
2016	67	0
2017	63	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



A lakhatási támogatásban részesülők számának folyamatos csökkenése részben arra vezethető vissza, hogy az elmúlt években fokozatosan emelkedett a minimálbér, a garantált bérminimum, továbbá a nyugdíjak összege. A nyugdíjak, és a bérminimumok változásait azonban nem követte a szociális ellátások alapját képező nyugdíjminimum összegének emelkedése, amely 2008. óta változatlanul 28.500,-Ft. Ez azt eredményezte, hogy az egyébként szociálisan rászoruló családok pár száz vagy ezer forint miatt fokozatosan elestek a számukra fontos ellátásoktól, holott rászorultságuk a mindennapokban továbbra is jelentkezik.

- **Előrefizetős áramszolgáltatást illetve gázszolgáltatást mérő készülék biztosítása.** Az áramszolgáltatóknál mára gyakorlatilag rutin eljárásá vált az előrefizetős fogyasztómérők felszerelése. Jó megoldás a nehéz anyagi helyzetbe került díjhátralékos fogyasztóknak, mivel ezzel a készülékkel meg tudják akadályozni tartozásuk további növekedését.

Az előrefizető, a köznyelvben "kártyás" fogyasztásmérő ugyanúgy méri az elfogyasztott villamos energiát, mind a hagyományos típusok, de ebben az esetben a fogyasztást előre ki kell fizetni. A befizetett összeg elfogyasztása után a készülék kikapcsolja az áramot. Védendő fogyasztóknak a felszerelés ingyenes.

- **Védendő fogyasztó** a vízszolgáltatásban a gáz és áramszolgáltatás mintájára 2014. január 1-től került bevezetésre. A védelem azt jelenti, hogy aki nem tudja fizetni a vízdíjat és szociálisan rászoruló, az részletfizetést, vagy fizetési haladékokat kérhet. Védettséget élveznek a fogyatékosokkal élők is. Őket különleges bánásmód is megilleti, például gyakoribb vízóra leolvasást kérhetnek.
- **Nagycsaládos földgáz árkedvezmény:** A földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódóan 2011. január 1-től került bevezetésre a nagycsaládos háztartásban élők részére adható kedvezmény. A nagycsaládos kedvezményre jogosult az a háztartás, amelyben a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti olyan jogosult él, aki legalább három gyermek után, illetve figyelembevételével részesül családi pótlékban és egyetemes szolgáltatónál szolgáltatási szerződéssel rendelkezik.
A nagycsaládos kedvezmény csak egy felhasználási helyen vehető igénybe. Fogyasztói közösség esetén egy felhasználási helyen több jogosult is igénybe vehet nagycsaládos kedvezményt. Ha a jogosultnak a vele egy háztartásban élő, családi pótlékra jogosító személyre hivatkozással nagycsaládos kedvezmény került megállapításra, a jogosulttal egy háztartásban élő más személy erre a személyre tekintettel további kedvezményre nem jogosult.

b) eladósodottság

A tapasztalatok szerint az elmúlt években folyamatosan növekszik a közüzemi szolgáltatók felé hátralékkal rendelkező lakosok száma. Az utóbbi két évben ennek ellensúlyozására egyre többen veszik igénybe az előre fizető, ún. „kártyás mérőórák” felszerelésének lehetőségét.

c) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nem áll rendelkezésre adat a külterületi lakások közműellátásáról.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Somogyvámoson szegregátum nem létezik, a roma lakosság családi házakban él, beilleszkedve a község életébe.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény (a továbbiakban: Eütv.) 152 §-a részletezi az egészségügyi alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatokat.

Ennek megfelelően az egészségügyi alapellátás része:

1. háziiorvosi ellátás,

2. fogorvosi alapellátás,
3. alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
4. védőnői ellátás,
5. iskola-egészségügyi ellátás.

Az egészségügyi alapellátás teljes egészében kiépült a településen.

A községben 1 vegyes háziorvosi körzet, 1 védőnői körzet és a szomszédos Somogyvár településen fogorvosi körzet működik. A fogorvos ellátási területe Somogyvár, Pamuk, Somogyvamos és Öreglak településekre terjed ki.

Az önkormányzat a tulajdonában lévő orvosi rendelőt és a védőnői tanácsadó helyiségeit 2011. évben teljesszűren felújította, és teljesszűren megoldott az épület akadálymentesítése is.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

Betöltetlen háziorvosi, fogorvosi, védőnői, valamint ápolói státusz nincs Somogyvamoson. A háziorvosi körzet szakképzett orvossal betöltött.

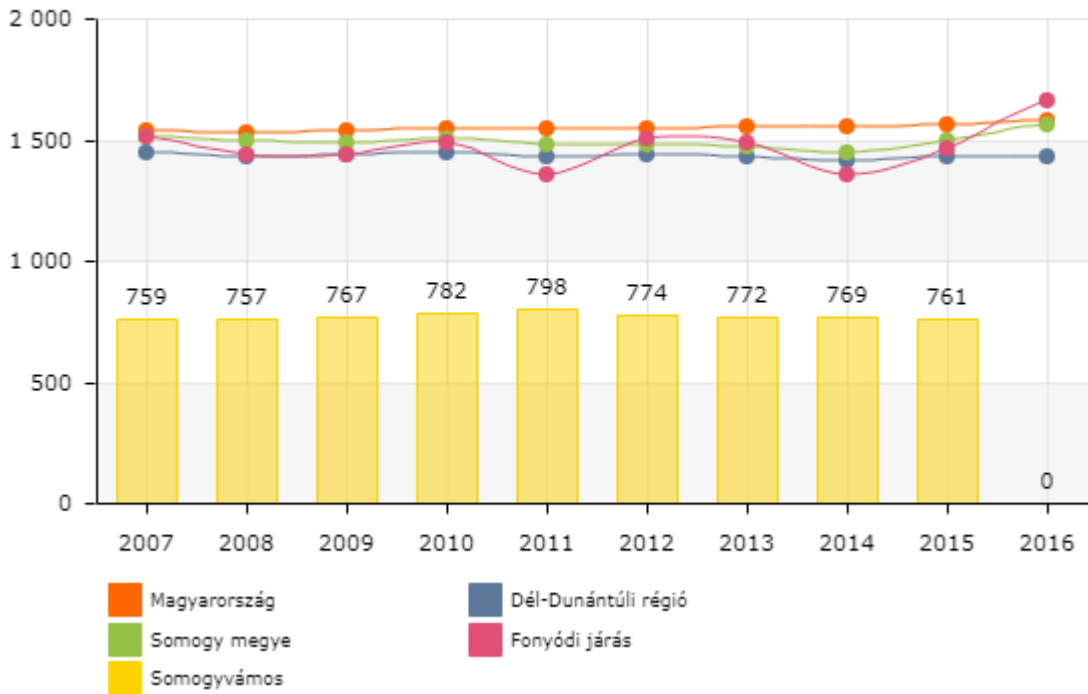
Az egészségügyi alapellátás keretében a háziorvosi és fogorvosi ellátást vállalkozó orvossal kötött szerződés alapján biztosítja az önkormányzat. A háziorvos személyes és folyamatos ellátást nyújt a község lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából.

Az ellátási mutatók a háziorvos vonatkozásában az alábbiak szerint alakultak:

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő)

A lakosság száma a házi és házi gyermekorvosok együttes számára vetítve.

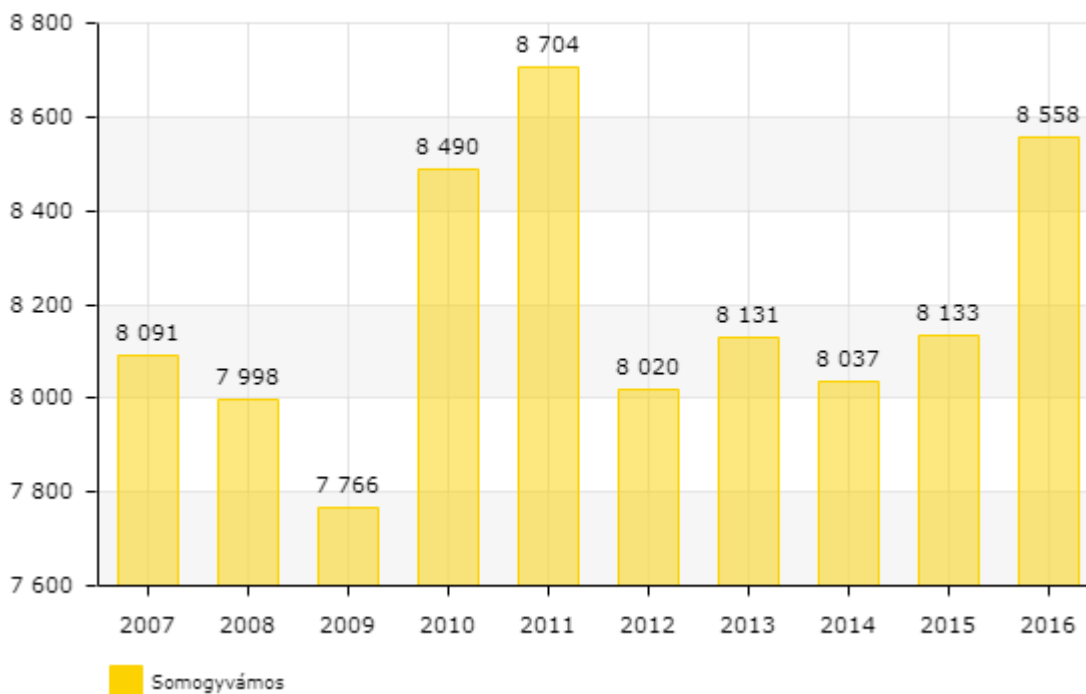
(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



Háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (fő)

A háziorvosi rendelésen való megjelenések száma és a háziorvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett végzett lakáson történt látogatások száma.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



A hétféligi orvosi ügyeleti ellátást Lengyeltóti város és a környező települések (Somogyvár, Pamuk, Öreglak, Gyugy, Hács, Kisberény és Buzsák) önkormányzataival közösen biztosítjuk. A központi orvosi ügyeleti szolgálat ellátására az Emergency Service Egészségügyi Szolgáltató Kft-vel (1131. Budapest, Topolya utca 4-8.) kötötték feladat átadási/átvételi szerződést a kistérség önkormányzatai (Szőlősgyőrök kivételével).

A faluban gyógyszerár nem működik. A gyógyszerek kiváltását, Somogyvárról történő elszállítását az önkormányzat a tanyagondnok közreműködésével végzi, heti 3 alkalommal, hétfő, szerda és pénteki napokon.

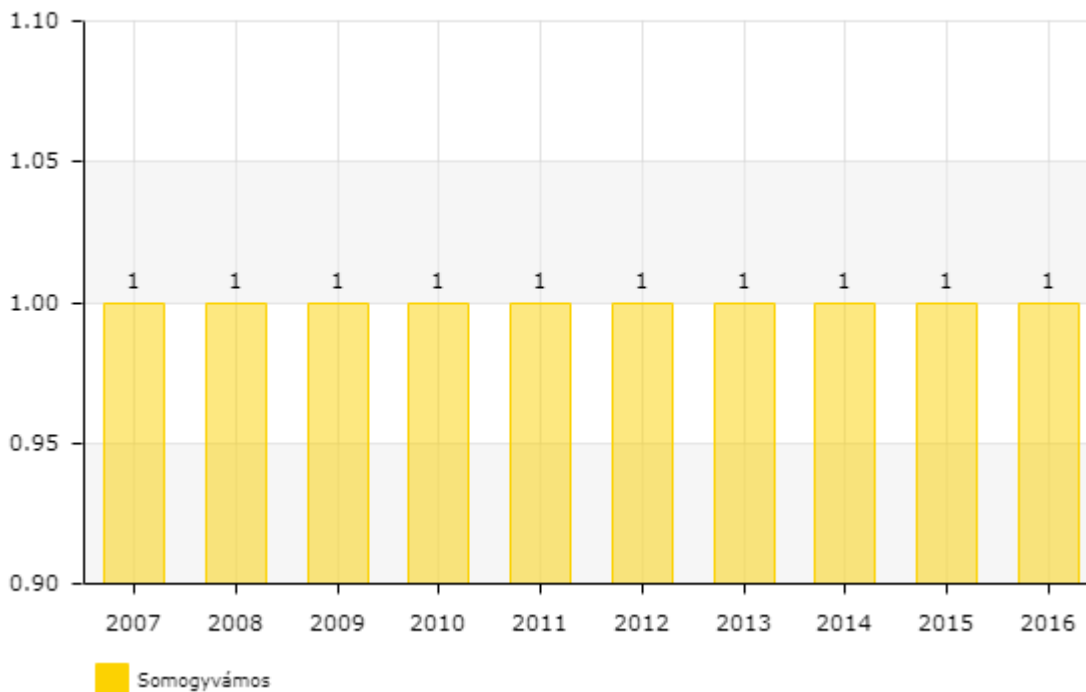
Az életminőség javítását és egészségfejlesztést szolgáló intézkedések biztosítottak Somogyvámoson.

A család és nővédelmi gondozás (családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós, szoptatós anyák gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen.

Betöltött védőnői álláshelyek száma (db)

A betöltött állás a kinevezett körzeti védőnők állásainak száma az év végén, a teljes munkaidőben foglalkoztatottak munkaidejére átszámítva.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



Iskola-egészségügyi ellátás

A községben élő és tanuló 3-10 éves korosztály, megelőzési jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátásban részesül.

Az óvodás és általános iskolás gyermekek iskola-egészségügyi ellátása a házi orvos és a területi védőnő közreműködésével történik.

A járó beteg szakellátást a környező városokban (Marcali, Fonyód) vehetik igénybe a településen élők. Kórházi és sürgősségi ellátást a 40 km-re lévő megyeközpontban, Kaposváron, illetve 20 km-re fekvő Marcaliban lehet igénybe venni.

Megállapítható, hogy az egészségügyi helyzet mutatói közül nagyon kevés az, amelyről pontos információval, nyilvántartással rendelkezik a település. A fogyatékkal élőkre vonatkozóan adatok nem állnak rendelkezésre.

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme a közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekek részére a prevenció és szűrőprogramokat az óvónők, és a védőnői szolgálat szervezi, felnőttek részére a közeli településeken (Marcali, Fonyód) megoldott.

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A behívóleveles szűrések ajánlottak bizonyos

életkor felett.

A prevenció jellegű Népegészségügyi szűrések megszervezésében önként vállalt feladatként aktív szerepet vállal az önkormányzat.

Népegészségügyi szűrések az alábbi korosztályra és vizsgálatokra terjednek ki:

- 1) A 45-65 év közötti nők kétévenként végzett emlőszűrése lágyszűrés-röntgenvizsgálattal (mammográfia);
- 2) A 25-65 közötti nők egyszeri negatív szűrővizsgálata után 3 évenként megismételt, sejtvizsgálatot (citológia) is alkalmazó nőgyógyászati szűrővizsgálata;

Mind a méhnyakrák-, mind az emlőszűréseken viszonylag magas a felnőtt nők részvételi aránya. A szervezett központi szűrővizsgálatokon a helyi románok is arányaiban megfelelő létszámmal képviseltetik magukat.

Az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokhoz való hozzáférés

A gyermekek hozzáférése az oltásokhoz folyamatos, a kötelező védőoltásokból senki nem maradt ki.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás a nevelési-oktatási intézmények keretén belül megoldott.

Az önkormányzat fenntartásában működő óvoda alapító okiratában foglaltak szerint biztosítja a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését.

Az intézmény ellátja

- a szakértői és rehabilitációs bizottság által elkészített vélemény alapján ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését, a fogyatékból eredő hátrányok csökkentését szolgáló tevékenységet a mozgás, értelem –és beszédfejlődés területén,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján ellátja a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd-fogyatékos, autista, több fogyatékból együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek integrált óvodai nevelését,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján ellátja a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekek integrált óvodai nevelését,
- beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek nevelését, oktatását,
- hátrányos helyzetű, részképesség hiányos, sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az egészséges táplálkozás alapelveinek megismertetése és kisgyermek kortól kezdődő követése, az ehhez szükséges élelmiszerek elérhetőségének biztosítása, valamint az egészséges táplálkozásra nevelés az étkeztetők, a pedagógusok, a szülők, valamint a táplálkozás-egészségügyi szakemberek együttműködésével valósulhat meg. 2014 áprilisában hozta az EMMI azt a kormányrendeletet, mely alapjaiban kívánja megváltoztatni a magyarországi közétkeztetés kultúráját, az egészséges és egészségtudatos táplálkozás előtérbe

helyezésével. A 37/2014. (IV.30) EMMI rendelet, mely a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szól, többek között az iskolai menzákban és kórházakban adandó ételek elkészítését és tápanyagtartalmát szabályozza. Az alább felsorolt előírásokat 2015. szeptember elsejétől kell

alkalmazni.

A főbb tiltások:

- tilos a szénsavas vagy cukrozott üdítő;
- tilos a magas zsírtartalmú húskészítmény felhasználása;
- tilos a só- és cukortartók elhelyezése az étkezőasztalokon;
- az italként kínált tejhez nem adható cukor;
- tilos felhasználni sótartalmú ételport, leveskockát, ételízesítő krémeket, pasztákat; csak és kizárólag állományjavításra vagy ételízesítésre.

Önkormányzatunk az intézményi gyermekétkeztetés kötelező önkormányzati feladat ellátására 2017. január 01. napjától határozatlan időre feladatellátási szerződést kötött Buzsák Község Önkormányzatával.

Megbízott az intézményi gyermekétkeztetést az önkormányzat költségvetési szerveként működő Buzsák Térségi Konyha intézményén keresztül biztosítja.

A konyha által nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

Az élettani szükségletnek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás-egészségügyi előírások kidolgozása – törvényi előírás és a kormány kijelölése alapján az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) feladata.

Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal 2011. augusztus 01. napján közzétette a „A rendszeres étkezést biztosító szervezett ételmezési ellátásra vonatkozó táplálkozás-egészségügyi ajánlását. A közétkeztetési konyha ezen ajánlás figyelembe vételével biztosítja az egyes ellátotti csoportok részére az étkezést.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen az alábbi formákban biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés:

A Tarkarét Óvoda intézmény fel van szerelve a sportolásra, mozgásfejlesztésre alkalmas eszközökkel.

Az iskola életében is fontos szerepet kap az egészséges életre nevelés, melynek egyik fontos eleme sport. Az Önkormányzat igyekszik gondoskodni a település lakossága egészséges életfeltételeinek biztosításáról. Ehhez az önkormányzati tulajdonban lévő sportlétesítmények (iskola sportpálya) lakosság számára történő délutáni, esti órákban, hétvégén, tanítási szünetekben minél szélesebb körében történő igénybevételeit biztosítja.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális

munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

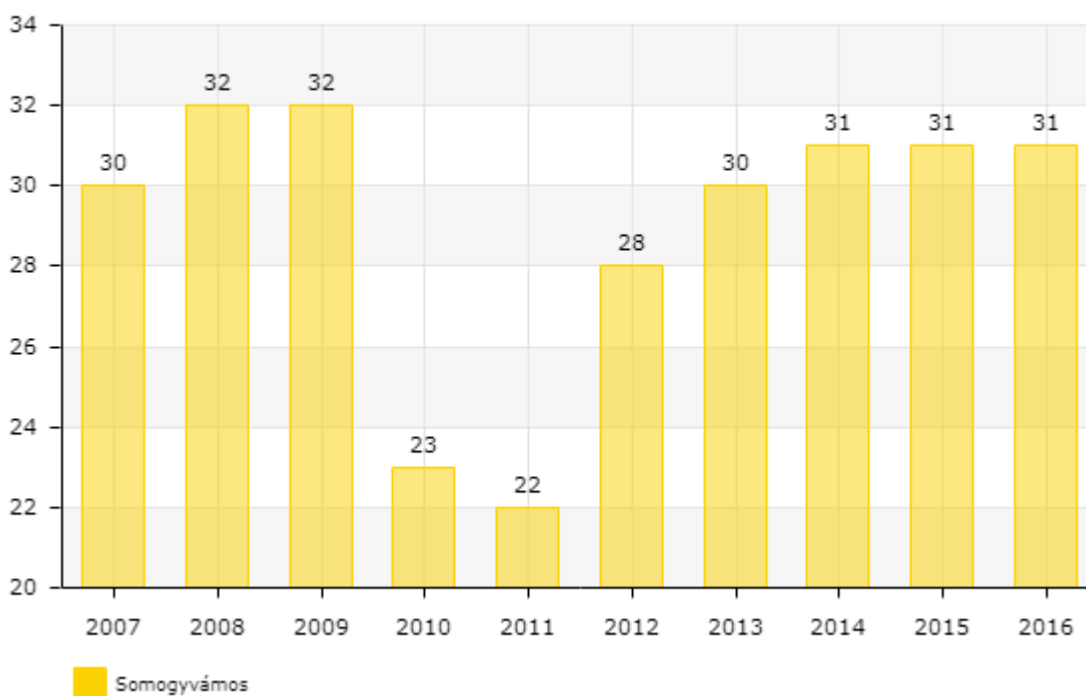
A szociális alapszolgáltatásokat a 2004. évben létrehozott Lengyeltóti Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társuláson keresztül biztosítjuk. A kistérség a feladatok közös ellátását azzal a céllal fogalmazta meg, hogy a kistérség valamennyi lakosának esélyegyenlőséget, azonos szintű feladatellátást tudjon biztosítani, tekintet nélkül arra, hogy mely településen él.

A településen a Lengyeltóti Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társulás által fenntartott, Lengyeltóti székhellyel működő Pogányvölgyi Alapszolgáltatási Központon keresztül biztosított a szociális alapellátásokhoz (szociális étkeztetés házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása), illetve a gyermekjóléti ellátásokhoz (családsegítés) való hozzájárulás.

Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő)

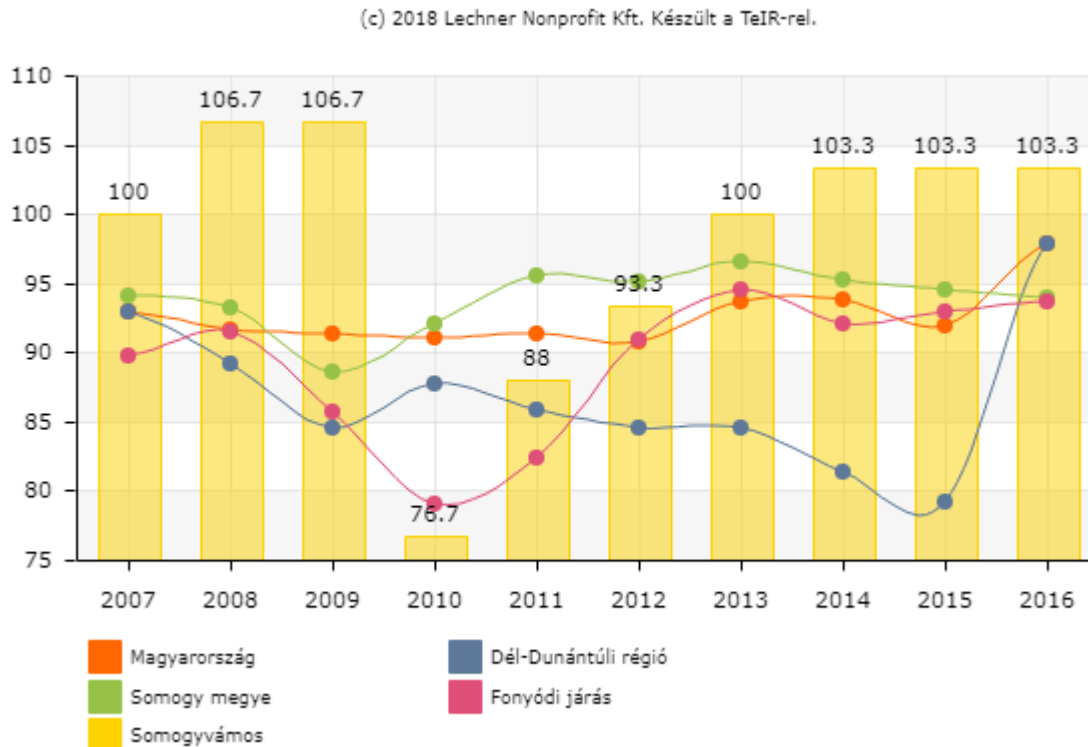
Meghatározóan a saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak számára napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget biztosító ellátást igénybevevők száma.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



Idősek nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága (%)

Az idősek nappali ellátásában részesülők száma száz férőhelyre.

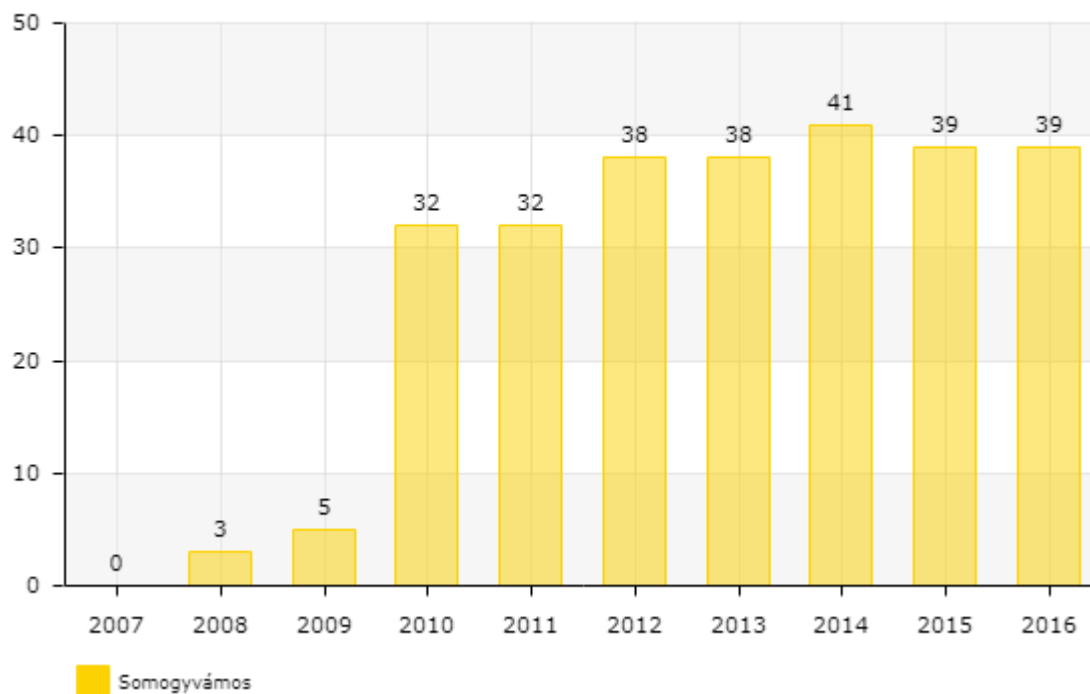


Az idősek nappali ellátását biztosító Idősek Klubja 40 férőhelyes, és az utóbbi években teljes kihasználtsággal működik.

Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)

A szociális étkeztetés olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottjaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

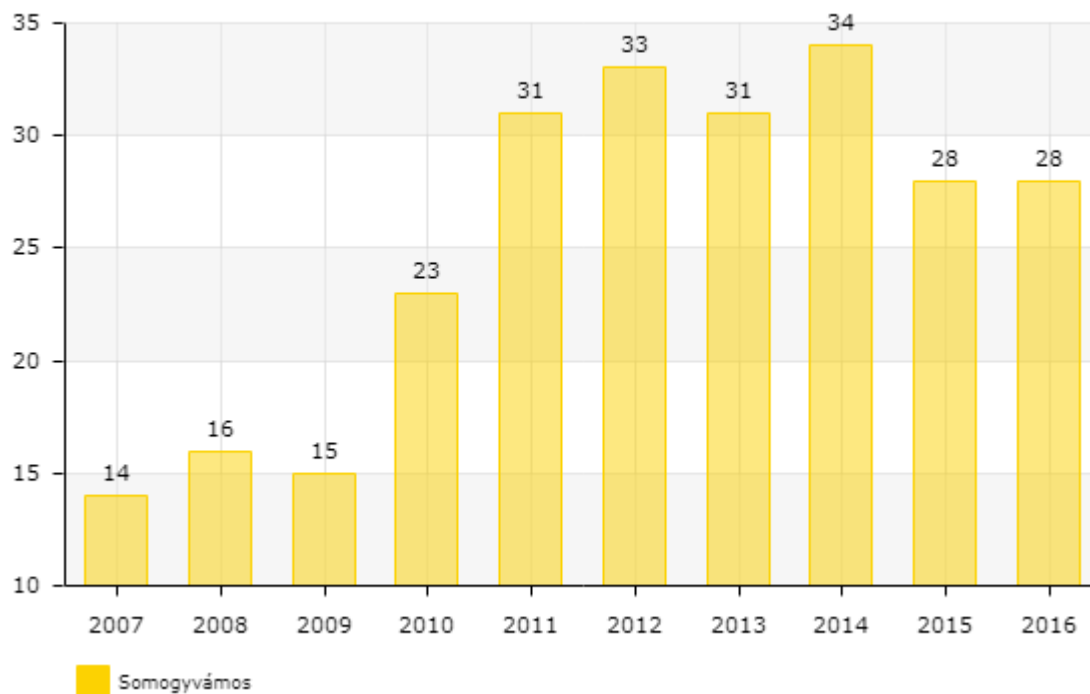


Szociális étkeztetésben 39 fő részesül a településen.

Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)

A házi segítségnyújtás olyan szociális alapszolgáltatás, melynek keretében gondoskodni kell azokról az időskorúakról, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, illetve azokról a fogyatékos személyekről, pszichiátriai betegekről, szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de amúgy képesek önmaguk ellátására.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



Házi segítségnyújtás keretében 3 fő gondozónó 28 fő ellátását végzi.

Fogyatékos személyek, hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása nem megoldott.

Az egyéb külterületi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása érdekében önkormányzatunk **tanyagondnoki szolgálatot működtet.**

A tanyagondnoki szolgáltatás célja a hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos kistelepülések esélyegyenlőségének növelése, az ott élők életfeltételeinek javítása, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás és a szociális alapellátások kiépítésének elősegítése, a települések szolgáltatási funkcióinak bővítése, közösségfejlesztés, valamint a jobb életminőség elérése.

A tanyagondnoki szolgálat által végzett tevékenységek:

Az idősek ellátása keretében ebédszállítás, bevásárlások rendszeresen, illetve alkalmasszerűen, betegek orvoshoz, illetve szakrendelőbe szállítása, gyógyszer kiváltás, kiszállítás (keddi és csütörtöki napokon), kórházi, szakorvosi vizsgálatokra szállítás stb.

A helyben működő Általános Iskolába, óvodába járó gyermekek tanulmányi és sportversenyre, zeneiskolába szállítása.

Civil szervezetek, egyesületek tevékenységének segítése (Somogyvámosi Roma Egyesület stb).

Községi rendezvények (Majális, Falunap, Idősek Karácsonyi ünnepe) lebonyolításában való közreműködés.

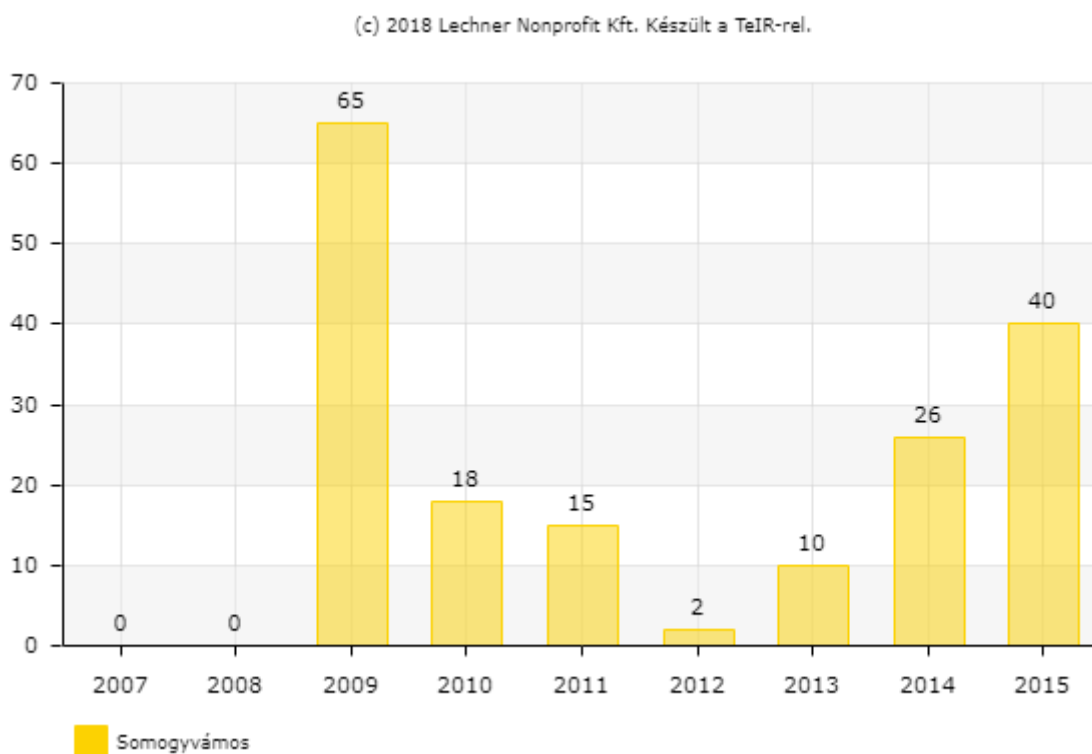
A Közös Önkormányzati Hivatal munkájának segítése: ügyintéző szállítása környezettanulmányra, egyéni és az önkormányzati hivatalos ügyek intézésének segítése, gyermekvédelmi munkatárs szállítása, hirdetések, felhívások kifüggesztése, anyagbeszerzések stb.

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás

Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)

(A 2012-es adat kizárólag azokat az igénybe vevőket tartalmazza, akik esetében a szakmai tevékenység az első találkozás kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le, tehát akiről a családsegítő szolgálatok esetnaplót vezettek).



A 2006. évtől tapasztalható nagymértékű ellátotti létszám emelkedésének oka volt a rendszeres szociális segélyezettek és a bérpótló juttatásban részesülőknek a Családsegítővel való kötelező együttműködése, mely az ellátásuk folyósításának feltétele. 2009-től ismét változott a segélyezés rendszere, ezzel összefüggésben csökkent, az együttműködésre kötelezettek számával arányosan az ellátottak száma is. Ezt követően folyamatosan változó mértékű igénybevétel és ezzel együtt esetszám jellemző.

A szociális szolgáltatások igénybevétele önkéntes, így az egyéni igényeknek megfelelően biztosítják a kért szolgáltatásokat.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és egészségügyi ellátórendszeren belül pozitív diszkrimináció nem érvényesül településünkön.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

- Iskolai rendezvények (általános iskolában szervezett programok)
- Óvodai rendezvények (Anyák napja, Mikulás és Karácsonyi ünnepség)
- Önkormányzati rendezvények (Falunap, Ünnepnepok)
- Idősek napja
- Szórakozóhelyek (kocsmák, a településen egyéb szórakozóhely nincs)
- Könyvtár

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nincs információ és adat etnikai konfliktusról.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A lakosság a lehetőségeihez mérten törekszik arra, hogy támogassa a gyermekeket, időseket.

Gyakran adományoznak magánszemélyek, vállalkozások a helyi óvodának, iskolának, illetve a községi rendezvényeket is támogatják.

Adományaik között szerepel pénz, ajándéktárgyak, összegezve olyan javak, amelyekkel az egyének, illetve vállalkozások rendelkeznek, és fel tudják ajánlani a köz javára.

Az önkéntes munka is megfelelő intenzitású községünkben, elsősorban a jótékonyági rendezvények alkalmával, illetve egyéb egyesületi megmozdulásokon tapasztalható az önkéntes munka ereje, hatékonysága.

Somogyvámos községben egy civil szervezet, a Somogyvamosi Roma Egyesület működik. Az egyesület tevékenyen részt vesz a község életében, szerepet vállal az Önkormányzati rendezvények szervezésében, a programok színvonalának emelésében.

A Pogányvölgyi Alapszolgálati Központ által nyújtott szociális segítség fontos részét képezi a lakosság és a gazdálkodó szervezetek, illetve magánszemélyek által felajánlott bútor, ruha, háztartási eszközök, élelmiszer, stb. adományok gyűjtése, és a szociálisan rászoruló személyek számára történő átadása, illetve kiosztása.

Ezen túlmenően az önkormányzat is aktív szerepet vállal a segélyszervezetektől kapott élelmiszer csomagok kiosztásában.

Az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten támogatja a civil szervezetek működését.

Minden évben Falufórumot, Közmeghallgatást tart az Önkormányzat, ahol bárki elmondhatja véleményét, javaslatait. Többéves hagyománnyá vált, hogy a község 60 év feletti lakosai részére Idősek Napját tart az önkormányzat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116 §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális önigazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.

Somogyvámoson immár a harmadik választási ciklusban alakult Roma Nemzetiségi Önkormányzat. A települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat között jó az együttműködés.

Somogyvámos Község Önkormányzatának és Somogyvámos Roma Nemzetiségi Önkormányzatának partnerségére vonatkozóan, a két önkormányzat által megkötött megállapodásban rögzítettek a mérvadók.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

A Roma nemzetiségi önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a helyi közoktatási intézményekkel (óvoda, iskola) a hátrányos helyzetű, főként roma származású gyermekek felzárkóztatásának, esélyegyenlőségének biztosítása érdekében.

A romák foglalkoztatásának kiszélesítése érdekében megállapodást kötöttek a Somogy Megyei Kormányhivatal Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával.

Etnikai konfliktusok nem jellemzőek a településen, a garázdaság is ritkán történik, és általában ez sem etnikai konfliktusból adódik. A helyi nemzetiségi önkormányzat rendszeresen szervez adományosztást, pályázatok beadására is törekszik.

A Nemzetiségi Önkormányzat évek óta sikeres pályázatot nyújt be a Konyhakerti és kisállattartási szociális földprogram megvalósításának támogatására.

Az önkormányzat a pályázaton elnyert támogatásból támogatja és fejleszti a rászoruló háztartások megélhetését, hozzájárul az életminőségük javulásához, növeli a bevont háztartások önálló egzisztenciateremtési esélyeit. A pályázat megvalósítása a bevont családok önellátó képességének, valamint öfenntartó képességének kialakítását és fejlesztését is célozza. A kiskert művelésére és kisállattartásra irányuló folyamatos tevékenység komoly munkatapasztalatot eredményez és egyben felelősséget is ró a család tagjaira. A szabadidő hasznos eltöltésén túl a család jövedelemszerző funkciója is megerősödik. A Konyhakerti és Kisállattartási szociális földprogram hozzájárul a területi hátrányok mérsékléséhez; a helyi társadalmi és gazdasági jólét javításához, a fenntarthatóság megteremtéséhez; a kedvezményezettek aktivizálásához, a foglalkoztathatósági szintjük javításához; a hátrányos helyzetű emberek, elsősorban romák

megélhetésének, életminőségének javításához; a társadalmi befogadás erősödéséhez, a munka alapú helyi együttműködések alakításához; a helyi társadalom együttműködésének és összetartozás tudatának fokozódásához - a roma nemzetiségi önkormányzatokkal, a civil és egyházi szervezetekkel, a non-profit gazdasági társaságokkal és a szociális szövetkezetekkel történő közös munka által.

A **Roma nemzetiségi kulturális kezdeményezések támogatására kiírt pályázatokon** is évek óta sikerül támogatást elnyernie az önkormányzatnak, a **roma vonatkozású kulturális és hitéleti hagyományok ápolását** célzó rendezvények, valamint a roma nemzetiség kulturális identitásának, helyi hagyományainak ápolását célzó rendezvények (roma napok, fesztiválok, roma búcsúk) megvalósítására.

Nyelvi környezetben megvalósuló **roma nemzetiségi, népismereti, művészeti, hagyományőrző és olvasótáborok** megvalósításának támogatására is évek óta eredményesen pályázott a nemzetiségi önkormányzat. A pályázaton elnyert forrásból sikerült megvalósítani a hátrányos helyzetű roma gyermekek nyári táboroztatását.

A roma nemzetiségi támogatások célja a magyarországi roma nemzetiség önazonossága megőrzésének, nyelvének, hagyományainak, szellemi és tárgyi emlékei ápolásának, továbbá nemzetiségi érdekképviseleti célok megvalósításának támogatása, közművelődési feltételeinek javítása, kulturális és tudományos kezdeményezések támogatása.

Tanulmányi ösztöndíjat is alapított a nemzetiségi önkormányzat a jó tanulmányi eredményt elért, roma származású diákok felzárkóztatásának elősegítése érdekében.

Támogatja továbbá az Útravaló ösztöndíj program megvalósítását is, mely szintén a tehetséges gyermekek felzárkóztatását hivatott elősegíteni.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolázottság	Képzésekhez, továbbképzésekhez való hozzájutás segítése
nagyarányú munkanélküliség	Foglalkoztatottság bővítése (közfoglalkoztatás helyett munkaviszony keretében történő foglalkoztatás, saját intézményben foglalkoztatás)
gyermekszegénység	Szociális juttatásokhoz való hozzájutás segítése, szünidei gyermekétkeztetés, ingyen tankönyv
mélyszegénység	koncepció kidolgozása a romák foglalkoztatásának növelésére
romló egészségi állapot	egészséggel kapcsolatos helyes információk átadása, egészségmegőrző programok lebonyolítása
közlekedési infrastruktúra hiánya	utak felújítása, szilárd burkolattal történő ellátása, járdaépítés, kerékpárút építés
fiatalok elvándorlása, kedvezőtlen demográfiai folyamatok	fiatalok életpálya tervezésének, munkaszerzési ismereteinek bővítése
települési közösségek hiánya	közösségfejlesztés, közösségi terekben programok szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Somogyvámos község demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A népességi adatok az elmúlt 5 évben az alábbiak szerint változtak:

Év	állandó népesség	kiskorúak száma	kiskorúak aránya %
2012	774	148	19,12
2013	772	141	18,26
2014	769	144	18,72
2015	761	140	18,39
2016	744	143	19,22

Forrás: KSH-TelR

A 2016. évi adatokat az előző évi adatokkal összehasonlítva megállapíthatjuk, hogy az össznépesség csökkenése mellett csökkent a kiskorúak számaránya is.

Míg 2012-ben a 0-14 éves korú gyermekek száma 148 fő volt, létszámuk 2016-ra 143 főre csökkent.

A kiskorú népességben belül az egyes korcsoportok aránya az alábbiak szerint alakult:

Év	Korosztályok			Összesen
	0-2	3-5	6-14	
2012	45	25	78	148
2013	37	34	70	141
2014	37	30	77	144
2015	25	37	78	140
2016	28	36	79	143

Forrás: KSH-TelR

A népesség korösszetételnek kedvezőtlen változását, az össznépességben belül az időkorúak számának emelkedését mutatja az ún. öregedési index is, mely 2012-ben 56,76 % volt, 2016-ra viszont 68,53 %-ra emelkedett. Az **öregedési index** az idős korú népességnek (65 év feletti) a gyermekkorú népességhez (14 év alatti) viszonyított arányát fejezi ki.

A születések számában is csökkenés tapasztalható, míg 2012 –ben 20 gyermek született, addig 2016-ban már csak 9 gyermek.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési- oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, melynek keretében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

2016. január 1-jétől a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. Mindkét szolgáltatás továbbra is önkormányzati feladat marad. Az új intézmények által ellátandó családsegítés feladatait továbbra is a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), a **gyermekjóléti szolgálat és központ feladatait pedig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) tartalmazza.** Az új feladatmegosztás fokozott együttműködés kialakítását követeli meg a szolgálatok és a központok között, valamint a központok részéről szakmai támogatás nyújtását írja elő a Gyvt. a szolgálatok irányába.

Az integráltan létrejövő szolgáltatás település szinten elérhető kötelező szolgáltatás lesz, az ellátandó terület nagysága (járás/település) szerint differenciált szolgáltatási tartalommal. Általánosságban az új feladatmegosztás a következők szerint alakul:

- a települési önkormányzatok feladatkörében marad a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása. Közös önkormányzati hivatal esetében a hivatal székhelye szerinti település biztosítja a szolgáltatást a közös hivatalhoz tartozó valamennyi településen;
- a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz kerül.

A járásszékhely településen működő szolgáltató illetékességi területe a hatósági feladatokhoz kapcsolódó szolgáltatások, valamint a speciális szolgáltatások vonatkozásában kiterjed a járást alkotó települések lakosságára.

A családsegítés biztosításának Szt.-beli szabályai módosultak 2016. január 1-jétől, családsegítés biztosítására az a települési önkormányzat köteles, amely polgármesteri hivatalt működtet, vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van.

Szt. 86. § (1) bekezdés a) pont: „86. § (1) A települési önkormányzat köteles biztosítani a) a családsegítést, ha polgármesteri hivatalt működtet vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,”

A gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekjóléti központ biztosításának Gyvt.-beli szabályai módosultak 2016. január 1-jétől:

- polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat és a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat lakosságától függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni.
- a járásszékhely település, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat és a megyei jogú város lakosságától függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni;

A települési önkormányzatoknak 2015. november 30-áig kellett dönteniük a feladatellátás új rendelkezéseknek megfelelő biztosítása módjáról, és ezen időpontig kérelmezniük kellett a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok módosítását is.

A család- és gyermekjóléti szolgálat feladatai 2016. január 01-jét követően is elláthatóak társulás keretében, önkormányzatunk továbbra is a Pogányvölgyi Alapszolgáltatási Központon keresztül biztosítja a feladatellátást.

Gyvt. 39. § (1) A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

(2) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(3) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

d) tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

(3a) A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosíthat.

(4) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

a) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

c) kezdeményezni

ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,

cb) szociális alapszolgáltatások igénybevételét,

cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,

cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét

A **gyermekjóléti szolgálat** - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - **szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.**

Tevékenysége körében a 39. §-ban és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

c) az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,

d) szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

f) felkérésre környezettanulmányt készít,

g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

h)

i) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

j) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

k) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

A **gyermekjóléti központ** a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

aa) utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát,

ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítói eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132.

§ (6) bekezdése szerinti közvetítói eljárást,

ac) - ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát,

ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,

ag) óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

ba) **kezdeményezi a gyermek védelembe vételét** vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

be) utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Gyvt.17. § (1) Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,

c) a köznevelési intézmények,

d) a rendőrség,

e) az ügyészség,

f) a bíróság,

g) a pártfogó felügyelői szolgálat,

h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,

k) a munkaügyi hatóság,

l) a javítóintézet,

m) a gyermekjogi képviselő,

n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,

o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A Gyermekjóléti szolgálat a jogszabályban rögzítetteknek megfelelően **jelző és észlelő rendszert működtet**.

A jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése a szolgálat egyik alapvető célkitűzése, hiszen ez a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, és időben biztosított segítség fontos, nélkülözhetetlen feltétele.

Az alábbiakban segítségül elsőként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembé vétel A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis

biztosítható, a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója, 2016.01.01-től a Család-és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere vagy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője javaslatára – korábban a települési önkormányzat jegyzője – jelenleg a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi.

A védelembe vétel hatósági döntés alapján előírt együttműködési kötelezettség, melynek célja a gyermek fokozott kontroll mellett megvalósuló, de családban történő nevelkedésének támogatása. Alapját az egyéni gondozási-nevelési terv képezi, melyben a család és a bevont szakemberek meghatározzák a problémákat, a feloldásukhoz megteendő lépéseket, a szülő és gyermek továbbá a bevont szakemberek feladatait és a végrehajtás ütemezését.

Az együttműködésbe mindazon személyek/szervezetek bevonásra kerülnek, akik olyan szolgáltatást vagy ellátást nyújtanak a gyermekek/családok számára, melyek hozzájárulhatnak a gyermek problémáinak rendezéséhez, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásához, a veszélyeztetettségének mérsékléséhez, megszüntetéséhez.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzügyi és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,

(2) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása,
- d) Biztos Kezdet Gyerekház.

(3) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családba fogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés *a)-c)* pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

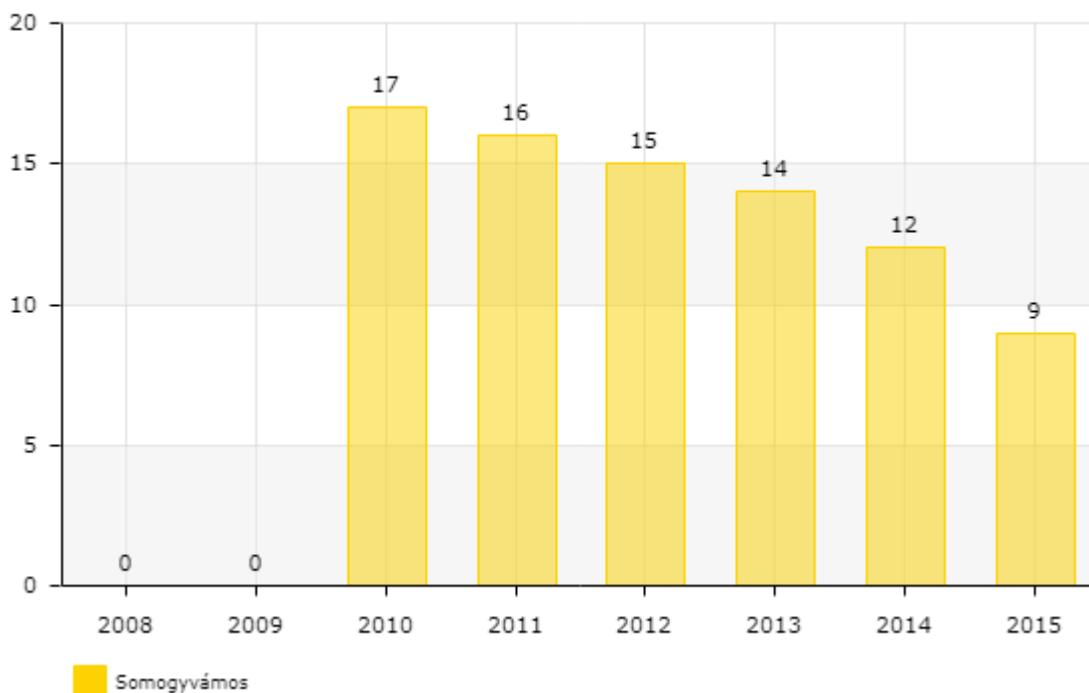
c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. (Gyvt. 67/A §.)

Gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma (fő)

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan (a gyermekjóléti alapellátást biztosító), a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával segíti elő a gyermek testi és lelki egészségét, családban történő nevelkedését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgáltatás főbb feladatai: tájékoztatás, tanácsadás, segítségnyújtás a hivatalos ügyek intézésében, a gyermek veszélyeztetettségét jelző rendszer működtetése, családgondozás, utógondozás, szabadidős programok szervezése.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

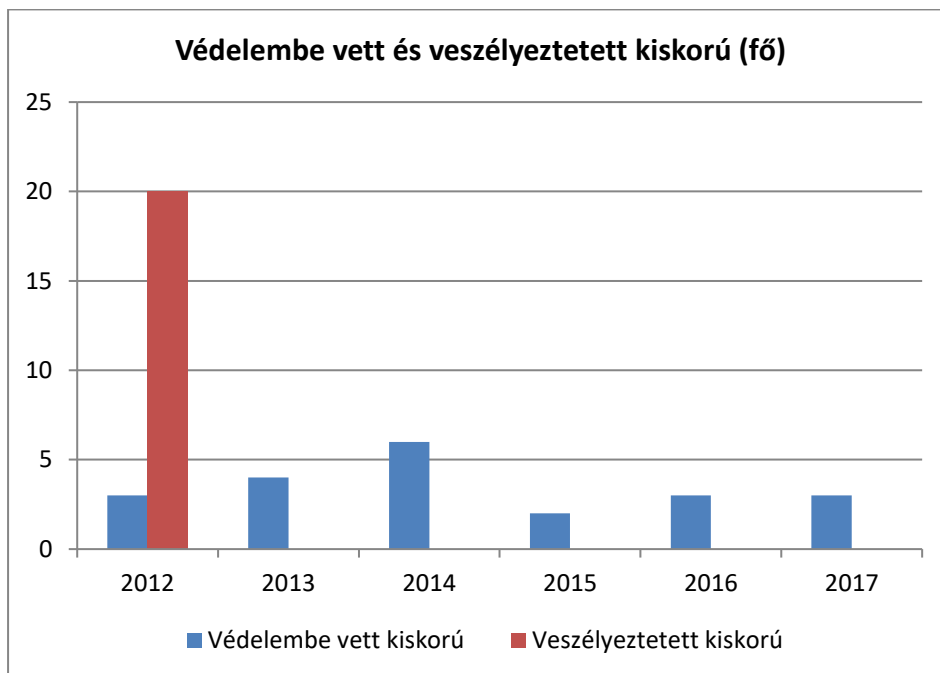


4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	3	20
2013	4	na
2014	6	na

2015	2	na
2016	3	na
2017	3	na

Forrás: TelR, KSH Tstar



2014-ben 139 ezer gyermeket tartott veszélyeztettként nyilván a gyermekvédelmi rendszer. 2012-ben még 190 ezer, 2011-ben pedig 200 ezer gyermek minősült veszélyeztetettnek, vagyis három év alatt 30 százalékkal, 60 ezer fővel csökkent azoknak a gyerekek a száma, akiket kiemelt figyelemmel kísérnek és gondoznak a gyermekjóléti szolgálatok. A védelembe vett gyerekek száma is hasonló arányban csökkent, három év alatt 29 ezerről 22 ezerre apadt a számuk.

A járási rendszer 2013. évi bevezetésével történt hatáskörváltozás következtében valamennyi gyermekvédelmi hatáskör – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megítélésén és a hátrányos helyzet megállapításán kívül – a jegyzőktől a járási gyámhivatalokhoz került. A települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladata lett a gyermekjóléti szolgálat fenntartása, amelynek elsődleges szerepe van a gyermekeket veszélyeztető problémák megelőzésében, illetve megoldásában. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) Gyermekesély című kiadványában azonban rámutat: a gyermekjóléti szolgálatok országos lefedettsége 2014-ben ugyan közel 99 százalékos volt, ám a szolgálatok gondozási tevékenységéhez csak a települések ötödén lehetett helyben hozzáférni.

A 2014-ben a gyermekjóléti szolgálatok látókörébe került, mintegy 140 ezer veszélyeztetett kiskorúnál az esetek 62 %-ban a környezeti problémát jelölték meg a veszélyeztetettség fő okaként. A kiskorúak 5 %-a bántalmazás, 17 %-a elhanyagolás miatt volt veszélyeztetett. A környezeti gondokon belül a nevelési problémák (21 %), a szülők és a család életvitele (21 %), valamint a családi konfliktus (13 %) voltak a veszélyeztetettség vezető okai. Az alapproblémákhoz szinte minden esetben egyéb veszélyeztető tényező is járult, így egy-egy gyermeknél átlagosan három problémát regisztráltak a szakemberek.

A veszélyeztetettség észleléséhez és a probléma orvoslásához a gyermekjóléti szolgálatok mellett az egyéb szakemberek jelzései is nélkülözhetetlenek. A szolgálatok jelzőrendszert működtetnek, együttműködve többek között az óvodákkal, iskolákkal, háziorvosokkal, rendőrséggel. A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjainak feladata a gyermek veszélyeztetettségének figyelése és kezelése, különösen a gyermek bántalmazásának, elhanyagolásának

feltárása. A jelzőrendszer tagjai közül évek óta a legtöbb problémát az óvodák, iskolák észlelik, az összes jelzés körülbelül 40 %-a tőlük származik. Nagyjából minden harmadik jelzést az önkormányzatok jegyzői küldik. A védőnőktől csupán a jelzések 7,5 %-a, míg az állampolgároktól 4 %-a érkezik.

Településünkön a gyermekjóléti szolgáltatást a Lengyeltóti Pogányvölgyi Alapszolgáltatási Központ látja el. 2012. évben a gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorú gyermekek száma 15 fő volt, majd 2015. évre létszámuk 9 főre csökkent. A védelemben vett kiskorúak száma a 2014. évi 6 főről lecsökkenve, évek óta 3 fő körül stagnál.

Ugyancsak csökkenő tendenciát mutat a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma.

A gyermekjóléti ellátó rendszer jól működik a településen, azonban a veszélyhelyzet kialakulását nem minden esetben tudják megelőzni.

Általánosságban elmondható, hogy a legtöbb veszélyeztetett gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közül kerül ki. Mivel településünkön magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a problémák megelőzése, időbeli feltárása érdekében szükségesnek tartjuk a jelzőrendszer megerősítését.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,
- c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A gyámhatóság (jegyző) megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 145%-át, ha

- aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,
- ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;
- b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

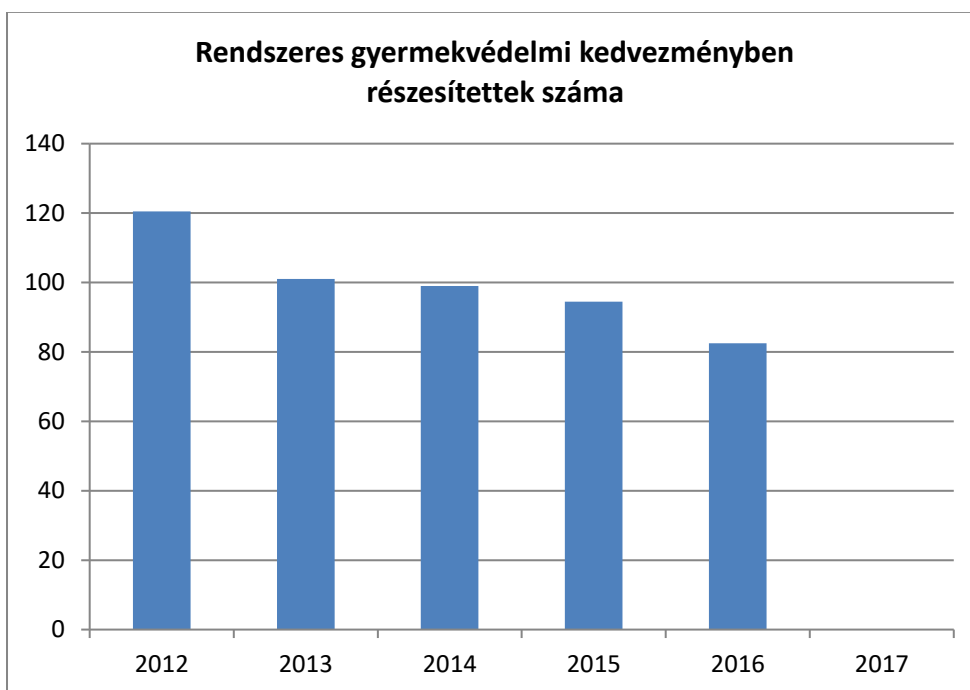
(Gyvt. 19. §)

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
-----------	--

2012	120,5
2013	101
2014	99
2015	94,5
2016	82,5
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



A csökkenő tendencia ellenére még mindig magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számaránya, ezért indokoltnak tartjuk a jelzőrendszer erősítését.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Kedvezmények, támogatások	2012 (fő)	2013 (fő)	2014 (fő)	2015 (fő)	2016 (fő)
gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak	109	105	100	104	90
elutasított rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelmek (jövedelem, vagyon miatt)	1	2	4	4	4
kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	-	-	-	-	-
egyszeri támogatásban részesültek* (aug.)	107	101	84	97	80
egyszeri támogatásban részesültek (nov.)	109	103	90	92	85
Bursa Hungarica ösztöndíj (önként vállalt)	15	17	9	6	3
nyári ingyenes étkeztetés** (önként vállalt) 2016-tól szünidei gyermekétkeztetés	na	44	55	48	39

*A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 20/A. §-a alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó természetbeni támogatást **Erzsébet-utalvány formájában** kell nyújtani. A Gyvt. 2017. január 1-jén hatályba lépett módosításával az Erzsébet-utalvány formájában nyújtott természetbeni támogatás összege 2017. évtől emelésre és differenciálásra került. A differenciálás alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és egyben hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára emelt összegű támogatás, az e feltételnek nem megfelelő, de rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára alapösszegű támogatás kerül biztosításra, első alkalommal 2017. augusztusában. A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény az emelt összegű támogatás értékét 6.500 Ft-ban, az alapösszegű támogatás értékét 6.000 Ft-ban határozza meg.

**2016. évben a nyári gyermekétkeztetés korábbi rendszerét alapjaiban változtatták meg.

Forrás : Öreglaki Közös Önkormányzati Hivatal nyilvántartása

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

(1) Az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen kell biztosítani**

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy **óvodai nevelésben** részesülő gyermek számára, **ha**

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruállékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az **1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha**

- ba)* rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- bb)* nevelésbe vették;
- c)* azon *a)* és *b)* pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- d)* az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
- da)* nevelésbe vették, vagy
- db)* utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az **intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani**

- a)* az **1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban** részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b)* az **1-8. és az azon felüli évfolyamon** nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, **ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve,** hogy az (1) bekezdés *b)* pont *ba)* alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- c)* az (1) bekezdés *a)*, *b)* és *d)* pontja szerinti életkorú, **tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára,** feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.
(Gyvt. 21. §)

Az iskolában a rendelkezésre álló adatok szerint folyamatosan emelkedik az ingyenesen étkezők száma, mivel a családok romló anyagi helyzete miatt egyre többen válnak jogosulttá a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ami egyben ingyenes étkezésre is jogosítja **az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulókat**. A község alsó tagozatos általános iskolájában 2016. évben 19 fő általános iskolai tanuló járt, ebből ingyenes étkezést 13 fő tanuló részére biztosítottunk, míg 50 %-os térítési díjat 2 gyermek után fizettek a szülők, mivel három gyermeket neveltek családjukban. Teljes összegű térítési díjat egy gyermek után fizetett a szülője.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Jelenleg magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem tanul a település területén lévő közoktatási intézményben.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Somogyvamos településen szegregátum nem létezik.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Amikor a szülők és a családok egy része rosszabb anyagi helyzetbe kerül, s a gyerekek is egyre kiszolgáltatottabbá válnak, akkor az iskola feladata és jelentősége az ifjúságvédelem területén is megnő. Egyre több az olyan hátrányos helyzetű gyermekek száma, akik a megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt elhanyagoltakká válnak. A nehezedő anyagi körülmények miatt nagymértékben megnőtt a szociális támogatások iránti igény. Ezek a problémák az iskoláinkban is éreztetik hatásukat, mert befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyukat.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

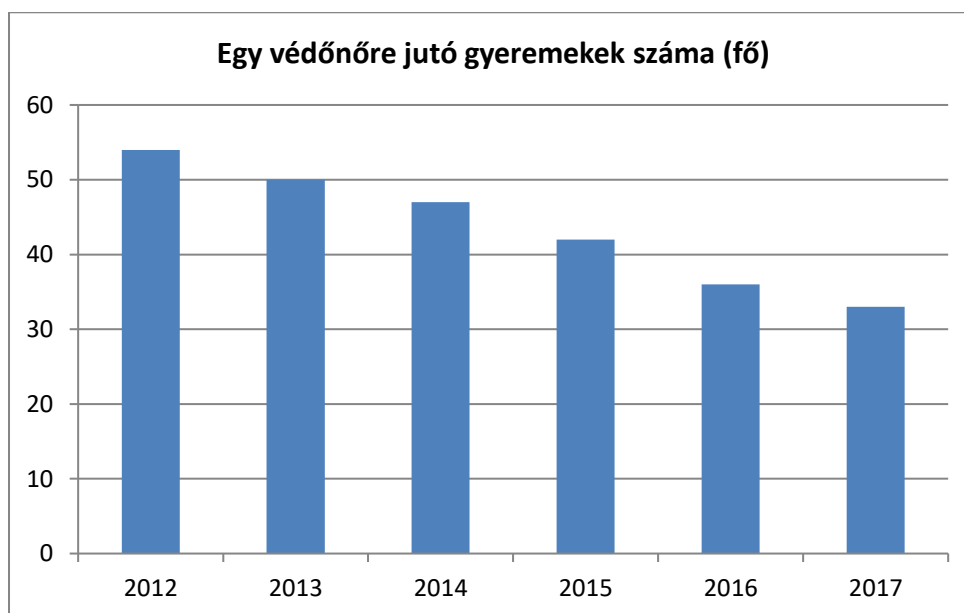
Településünkön a Védőnői Szolgálat egy védőnő alkalmazásával működik. A védőnői körzet Somogyvámos és Pamuk községek közigazgatási területét fedi le.

A védőnő ellátja az iskola védőnői feladatokat is.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	54	54
2013	1	50	50
2014	1	47	47
2015	1	42	42
2016	1	36	36
2017	1	33	33

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés



A védőnőre jutó gyermekek száma – a születések számának csökkenése miatt – évről évre csökken. Míg 2012. évben 52 gyermek jutott a védőnőre, 2017-re a gyermeklétszám 32 főre csökkent.

A védőnő feladatai közé tartozik:

- várandós anyák és a 0-18 éves korú gyermekek és családjuk gondozása
- tájékoztatás, tanácsadás, az egészségmegőrzés, az optimális környezeti feltételekre vonatkozóan
(helyes táplálkozás, káros szenvedélyek megelőzése, egészséges életmód)
- a gyermekek megfelelő érzelmi, értelmi fejlődésének elősegítése, biztosítása, veszélyeztetettség megelőzése.

A védőnő – a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként – egészségügyi veszélyeztetettség esetén a szülésznőgyógyással, illetve a gyermekorvossal együttműködve gondozza a családokat, szociális veszélyeztetettség esetén lépéseket tesz a fennálló körülmények megváltoztatására, mely a Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve valósul meg.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Somogyvámoson az egészségügyi alapellátást egy házi orvos látja el az önkormányzattal kötött szerződés alapján, területi ellátási kötelezettséggel vállalkozási formában. Nincs betöltetlen praxis a településen. A gyermekszakorvosi ellátáshoz való hozzáférés a Kaposvári és Marcali Kórházban biztosított.

Korábbi években a Marcali Kórházból havi egy alkalommal - mozgó szakorvosi szolgálat keretében - kijárt a településre a gyermekorvos, így részben helyben biztosított volt az újszülöttek és kisgyermek szakorvosi ellátása. Sajnos a Marcali Kórház Gyermekosztályának megszüntetését követően nincs már lehetőség mozgó szakorvosi szolgálat útján a beteg gyermekek helyben történő ellátásának biztosítására.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok - köztük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók - számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területén. Ezen gyermekek/tanulók számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével, átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékossgal élő gyermekek/tanulók és családjaik alkotják.

Két lehetőséget kell elkülöníteni e témakörben.

- Speciálisan e területre fókuszáló óvodák, iskolák, módszertani központok
- Integráltan nevelő-oktató óvodák, iskolák.

Településünkön csak integráltan nevelő oktató óvoda, illetve általános iskola található. Az önkormányzati fenntartású óvoda alapító okirata tartalmazza azon fogyatékossgal típusokat, mely fogyatékossgal

„fajtákkal” integrálható a gyermek normál többségű intézménybe. Természetesen minden integrációt megelőző egy Szakértői vélemény, mely kimondja a gyermek integrálhatóságát.

Az általános iskolák integrációja ugyanezen metódusok alapján működik. A tapasztalat azt mutatja, hogy az egyes fogyatékosági típusoknál a szülők szívesen veszik az integrációt, de speciális esetekben érzik annak a súlyát, hogy olyan intézménybe járassák gyermeküket, mely magas óraszám, megfelelő szakember ellátottsággal rendelkezik az adott területen.

Az alsó tagozatos általános iskola és az óvoda egy épületben működik, melynek akadálymentesítése nem biztosított. (az épület sem akadálymentesített bejárattal, sem akadálymentesített mosdóval nem rendelkezik.)

Gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti Szolgálat: A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatát a Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában lévő Pogányvölgyi Alapszolgáltatási Központ keretein belül működő Gyermekjóléti Szolgálat látja el. Az intézményen belül a gyermekjóléti szolgálat önálló szakmai egységet képez, 1 fő családgondozó végzi a településen a feladatokat. A tárgyi feltételek a munkavégzéshez részben adottak. Nincsenek a Gyermekjóléti Szolgálatnál azonban olyan eszközök, amelyek a gyermekek szabadidős tevékenységét vagy esetlegesen tanulásukat segítik (játékok, bútorok, számítástechnikai eszközök).

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája a **bölcsődei ellátás**.

Bölcsődét az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat köteles működtetni, amelynek területén tízezernél több állandó lakos él. (Gyvt. 94. § (3) bek.)

Bölcsődét tehát nem köteles helyben működtetni önkormányzatunk.

Ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább **öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település** - jogszabályban meghatározottak szerint megállapított - **3 év alatti lakosainak száma meghaladja a 40 főt**, a (3) bekezdés a) pontja alá nem tartozó települési **önkormányzat köteles gondoskodni** a gyermekek bölcsődei ellátásáról a 42. § (2) bekezdése szerinti bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatások bármelyik formájának biztosításával, önállóan, társulásban vagy ellátási szerződés útján.

Településünkön a 3 év alatti gyermekek száma nem haladja meg a 40 főt, így önkormányzatunk csak akkor köteles gondoskodni a bölcsődei ellátásról, ha a településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik. Igény esetén a Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társulás által fenntartott, Lengyeltóti városban működő bölcsőde fogadja a somogyvámosi kisgyermeket is.

Településünkön egy önkormányzati és egy egyházi fenntartású óvoda is működik, így a gyermekek helyben vehetik igénybe az óvodai ellátást.

d) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- a munkaügyi hatóság.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Az észlelő-és jelzőrendszerrel jól működik településünkön, együttműködésünket megfelelőnek tartjuk. Esetkonferenciákat az esetben érintett szakemberek és családok bevonásával tartják. A jelzések a gyermekjóléti szolgálathoz elsősorban közoktatási intézményekből érkeztek, de több alkalommal jelzéssel élt a rendőrség, fiatalok pártfogó felügyelője, védőnői szolgálat is.

Közoktatási intézménytől leginkább a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos problémák, és a passzív tanórai részvétel miatt érkeznek jelzések, illetve jeleztek súlyos szülői elhanyagolás miatt is. Továbbra is emelkedő tendenciát mutatnak a gyermekek magatartási problémái miatti esetek, mely egymáshoz és a felnőttekhez való problémás viszonyukban nyilvánul meg.

Összességében elmondható, hogy az észlelő- és jelzőrendszer több tagjával napi kapcsolatban áll a Gyermekjóléti Szolgálat, mind a szakmai, mind pedig a személyes kapcsolat elősegíti a rugalmas, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó közös munkát.

e) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek részére.

f) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A helyi óvoda, Általános Iskola életében fontos szerepet kap az egészséges életre nevelés, melynek egyik fontos eleme sport. Az iskolában szervezetteren folyik a tehetségek kiválasztása, versenyeztetése. Házversenyeket, bajnokságokat rendeznek az osztályok számára, ahol mindenkinek módja van versenyezni, játszani, mozogni. A településen sportegyesület nem működik.

g) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az önkormányzat természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő **gyermekétkeztetést biztosít** a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) az általa fenntartott óvodában (**Somogyvámosi Tarkarét Óvoda**),

b) a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nem

bentlakásos nevelési- oktatási intézményben (**Somogyvámosi Általános Iskola**) az általános iskolai menzai ellátás keretében (az a)-b) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: **intézményi gyermekétkeztetés**),

c) a Gyvt. 21/C. §-ban foglaltak szerint az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nktv) 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: **szünidei gyermekétkeztetés**).

Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézést kell biztosítani.

Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést

a) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon (a továbbiakban együtt: évközi szünet), és

b) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon (a továbbiakban együtt: nyári szünet) szervezi meg.

Önkormányzatunk, Szőlősgyörök, Öreglak, Táska és Nikla Önkormányzatokkal közösen feladatátadási-átvételi megállapodást kötött Buzsák Község Önkormányzatával és 2017. január 01-től Buzsák Térségi Konyha

költségvetési szervén keresztül biztosítja az intézményi gyermekétkeztetést.

Az intézményi gyermekétkeztetést a Gyvt. 21/B § (1) bekezdésében meghatározott feltételek fennállása esetén ingyenesen biztosítjuk.

2015. szeptember 1-én lépett hatályba a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek az a módosítása, amely kibővítette az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetésre jogosultak körét.

A gyermekétkeztetés során **ingyenes étkezést kell biztosítani az óvodai nevelésben** részesülő gyermek után, amennyiben

1. rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
2. tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
3. olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
4. olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az **egy főre jutó havi jövedelem** összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékmal csökkentett összegének 130 %-át vagy
5. nevelésbe vették.

Az óvodai ellátásban az ingyenesen étkezők éves átlagléttszáma 17 fő, teljes összegű térítési díjat 1 gyermek után fizetett a szülő.

Az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen kell biztosítani**

az **1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára**, ha

- ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- bb) nevelésbe vették;

Az intézményi gyermekétkeztetés az intézményi térítési díj **50 %-os normatív kedvezményével** kell biztosítani az 1-8 évfolyamon és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben **három vagy több gyermeket nevelnek**, feltéve, hogy más jogcímen nem részesül ingyenes gyermekétkeztetésben.

A Somogyvámosi alsó tagozatos Általános Iskolába járó 15 fő általános iskolai tanulóból ingyenes étkezést 5 fő tanuló részére biztosítottunk, míg 50 %-os térítési díjat 3 gyermek után fizettek a szülők, mivel három gyermeket nevelnek családjukban.

Teljes összegű térítési díjat 7 gyermek után fizetett a szülője.

Szünidei gyermekétkeztetést átlagosan 38 fő gyermek részére biztosít az önkormányzat.

Ingyen tankönyv

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is.

10-12. évfolyamon továbbra is igényelni kell az ingyen tankönyvellátást – ezen diákok esetében igazolni szükséges a jogosultsági feltételek meglétét.

Térítésmentes a tankönyvellátásra a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

autizmus spektrum zavarral rendelkeznek, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák jhogosult.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkrimináció érvényesül a szünidei gyermekétkeztetés megszervezése során, a programban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vesznek részt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az alábbiakban áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4.1. pontban foglalt definíciót.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együtttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Óvodai ellátás - A közoktatási törvény a települési önkormányzatok kötelező közoktatási feladatául szabja az óvodai nevelés biztosítását az igényjogosultak számára. Önkormányzatunk feladatellátási kötelezettségének eleget tesz egy (vegyes csoportú) óvoda működtetésével.

Az óvoda fejlesztését az alábbi feladatok végrehajtásával kívánjuk megvalósítani:

- hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számára lehetőleg 2,5 éves kortól folyamatos óvodai nevelés biztosítása,
- fogyatékos gyermekek integrált óvodai neveléséhez a feltételek megteremtése.

Óvodai intézményi létszámunk jelenleg 21 fő, ebből halmozottan hátrányos helyzetű 3, hátrányos helyzetű 8 gyermek.

Óvodáztatás tekintetében legfontosabb célkitűzésünk, hogy valamennyi 3-6 éves gyermek részére biztosítani tudjuk az óvodai ellátást, ezzel együtt a rászorulóknak az ingyenes étkeztetést és a szakszerű, 3 éven át tartó iskolai előkészítést, fejlesztést.

Az óvoda alapító okiratában szerepel az SNI-s gyermekek nevelése. A gyermekétkeztetéshez nyújtandó kedvezményeket a törvényi előírásoknak megfelelően biztosítjuk.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A 2018/2019-es nevelési évben 17 fő óvodás részére biztosítottunk ingyenes étkeztetést.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (önkormányzati fenntartású óvoda)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		1
Óvodai férőhelyek száma		25
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		1
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		7,00-16,00
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		10 munkanap
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	1
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvgyógykezelésben részesülő gyermekek száma (TS)
2012	36	1	25	1	16	
2013	37	1	25	1	18	
2014	42	2	39	2	32	
2015	44	3	39	2	34	

2016	46	3	39	2	34
2017	46				

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Általános Iskolai ellátás

2013. január 1-jétől – az óvodák kivételével - állami fenntartásba kerültek az oktatási intézmények.

Január 01-től az államhoz tartozik a pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkáltatói joga, a foglalkoztatásukkal kapcsolatos bérfinanszírozás, valamint a taneszköz-ellátás támogatása.

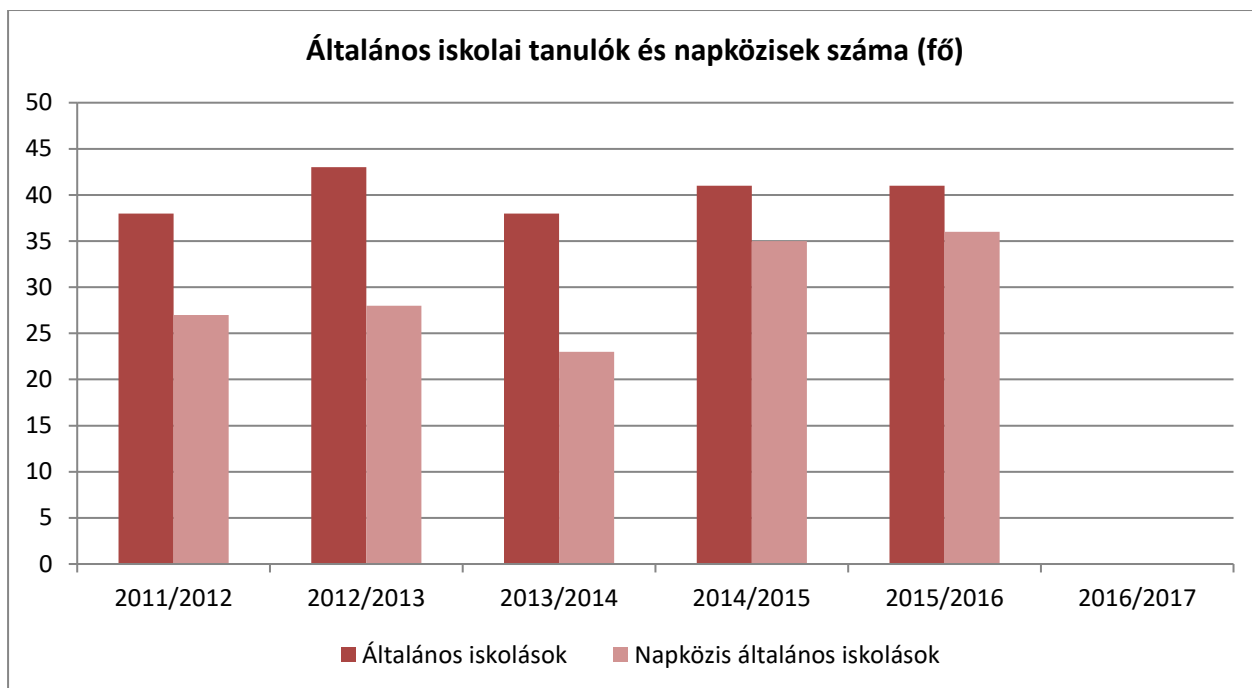
A köznevelési rendszerben a fenntartói feladatok átvételével a kormány felszámolta azokat a különbségeket, amelyek az önkormányzatok eltérő anyagi lehetőségeiből adódtak, nagyobb biztonságot nyújt a gyerekek, pedagógusnak, szülőnek egyaránt, mivel kiszámítható és kiegyensúlyozott feltételeket teremtett.

A közoktatás új alapokra helyezésének célja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint az, hogy függetlenítse az oktatás színvonalát a települések pillanatnyi anyagi helyzetétől. Az ágazatban az önkormányzatok fő feladata az óvodai ellátás, illetve a gyermekétkeztetés megszervezése lesz.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók a nappali oktatással (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	36	2	38	27	71,1
2012/2013	37	6	43	28	65,1
2013/2014	32	6	38	23	60,5
2014/2015	33	8	41	35	85,4
2015/2016	32	9	41	36	87,8
2016/2017			0		#ZÉRÓOS

Forrás: TeIR, KSH Tstar



A településen helyben 1-4 évfolyamos általános iskolai működik, egy összevont osztállyal, illetve egy 1-8 évfolyamos, egyházi fenntartású intézmény a Krisna Tudatú Hívők Közössége működtetésében. A korábbi években az állami fenntartású intézményben az 1-2 és 3-4 osztályok kerültek összevonásra, azonban a csökkenő gyermeklétszám miatt 2016/2017. tanévtől egy összevont osztállyal működik az intézmény. Az integrált oktatás megvalósul községünkben.

A helyi általános iskolában egy napközis csoport indult. A férőhely elegendő az igények kielégítésére. A napközis foglalkozásokat úgy szervezzük, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. A napközis ellátást igénybe vevők tanulók aránya az össztanuló létszámhoz viszonyítva 90 %.

Az alsó tagozatos általános iskolai tanulók létszáma 15 fő, ebből hátrányos helyzetű 3 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 1 fő. A településen élő 0-18 év korosztályba tartozó gyermekek száma 163 fő, ebből hátrányos helyzetű 23 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 14 fő.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya magas, ezért a helyzet kezelésére külön beavatkozási terv szükséges. A gyermekeket, családokat érintő problémák időben történő jelzése érdekében szükségesnek tartjuk a jelzőrendszer erősítését.

A felső tagozatos általános iskolai tanulók a szomszédos Somogyvári vagy és Öreglaki általános iskolába járnak át.

Nagy figyelmet kell fordítani a tovább nem tanuló gyermekekre.

A sajátos nevelési igényű gyermekek aránya 10,4 %, ami meghaladja az országos átlagot (7%). A korai felismerés és fejlesztés segíthetne a fejlesztés hatékonyságán.

Az általános iskolán belül az SNI tanulók szegregációját eredményező oktatásszervezés nincs.

Lengyeltóti városban működő Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Fonyódi Tagintézménye tervszerűen méri a fejlesztésbe bevont tanulók fejlődését. Az itt dolgozó szakembergárda (gyógypedagógusok, logopédusok, fejlesztőpedagógusok, iskolapszichológus) ellátják a kistérség intézményeiben a logopédiai ellátást, nevelési tanácsadást, pszichológiai vizsgálatot, tanulási képesség, iskolaérettség vizsgálatát, korai fejlesztést stb.

A szakemberek a védőnő jelzései alapján már az óvodai nevelés megkezdése előtt bevonják a korai fejlesztésbe azokat a gyermekeket, akik születési rendellenességek, és egyéb ok folytán erre rászorulnak. A közoktatási szakszolgálati feladatok ellátása helyben történik.

Az intézmények nem folytatnak és tekintve, hogy egy óvodai csoporttal és egy összevont osztállyal működnek nem is folytathatnának szegregáló oktatásszervezési gyakorlatot. Az együttnevelésre javasolt SNI gyermekek többi gyermekkel történő együttnevelésének, oktatásának feltételei adottak, mivel integrált nevelési, oktatási gyakorlat folyik az intézményben.

Intézményünk évek óta részt vesz az IPR (Integrált Pedagógiai Rendszer) programban, melyet a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására és esélyegyenlőségének megteremtésére hozták létre.

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képességkibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve sajátos nevelési igényű tanuló vehet részt.

A fenti célra elnyert támogatásokat a teljesség igénye nélkül a következő célokra használta fel az intézmény: iskolai rendezvények, játékos sportversenyek, kirándulások szervezése a rászoruló gyermekeknek stb.

A község rendelkezik könyvtárral, továbbá mindenki számára biztosított az informatika alapjainak elsajátítása.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	2 251	0	
2013	1	2 294	0	
2014	1	2 294	0	1
2015	1	1 969	0	2
2016	1	1 928	0	2
2017	1			

Forrás: TEIR

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát tekintve sokkal kevesebben tanulnak tovább érettségit adó középiskolában.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknál az évismétlők aránya lényegesen meghaladja az iskolai átlagot, melyben az iskolai hiányzások is fontos szerepet játszanak. Megállapítható továbbá, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű évismétlő tanulók aránya nagymértékben növekedett.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Településünkön az SNI gyermekek többi gyermekkel való együttnevelésének, oktatásának feltételei adottak.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában 2 főállású pedagógust alkalmaz az önkormányzat, a szakember ellátottság képesítés szempontjából teljes. Az óvodában egyik óvónőnek gyógypedagógus végzettsége is van. A gyermekek fejlesztését a Lengyeltóti Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Fonyódi Tagintézményéből kijáró szakemberek helyben végzik.

A helyi alsó tagozatos általános iskolában 2 főállású pedagógus került alkalmazásra, gyógypedagógus végzettséggel egyikőjük sem rendelkezik. Az általános iskola szakember ellátottsága szintén teljes.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Somogyvámos Községi Önkormányzat Óvodája az óvodai nevelést egy feladat ellátási helyen biztosítja. Az intézményben nincs szegregációs gyakorlatra utaló jel.

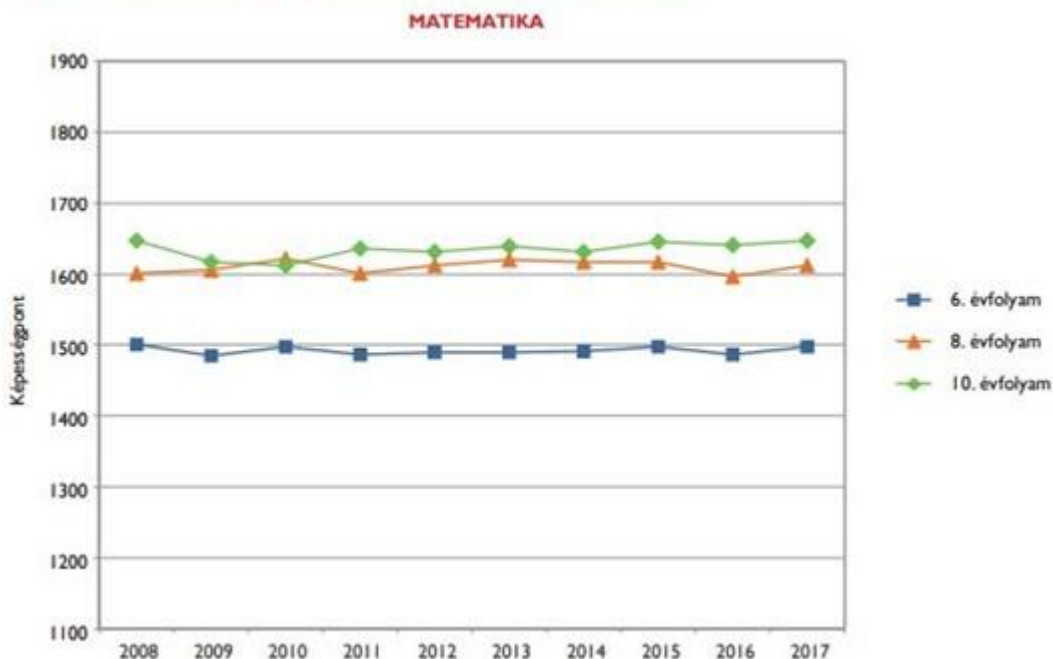
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A tanulók iskolai eredményességét, az oktatás hatékonyságát a kompetenciamérések eredményei és a továbbtanulási mutatók tükrözik.

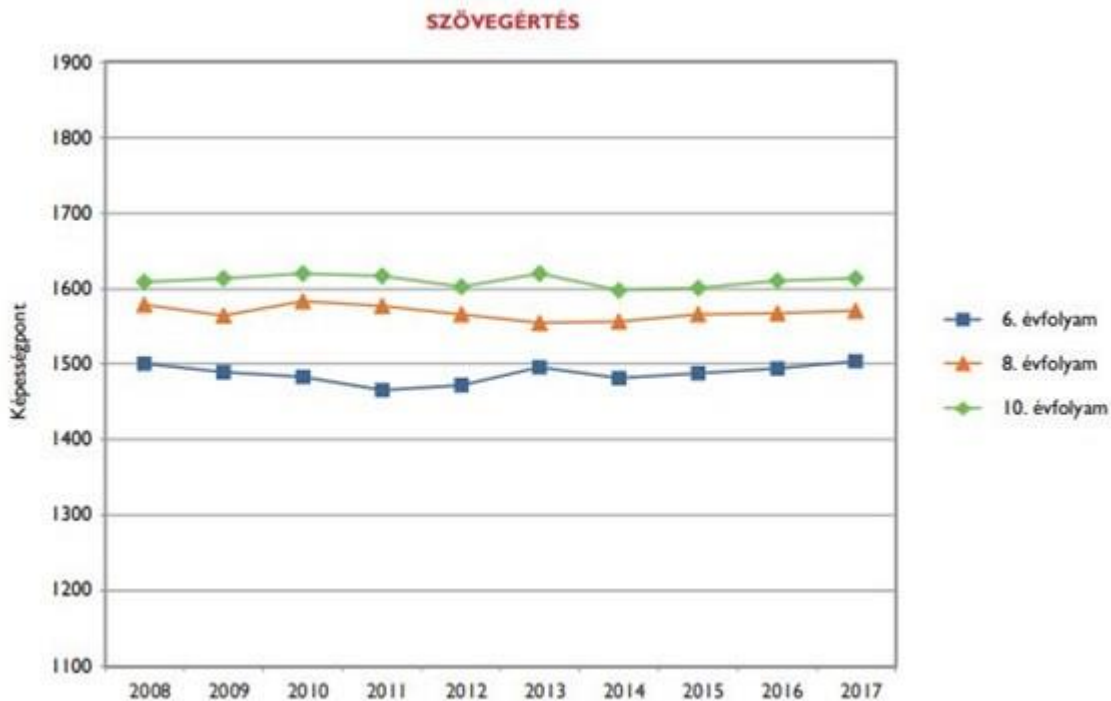
A pedagógia **kompetencia fogalma** készségek és képességek együttesét jelenti, melyek segítségével valaki problémamegoldásra képes egy adott területen, jelenti továbbá az illetőnek azt a hajlandóságát is, hogy a problémamegoldásra való képességét alkalmazza és kivitelezze. A fogalom magában foglalja az illető tudását, tapasztalatait éppúgy, mint személyes adottságait.

A 2017-e kompetencia mérések eredményeit az alábbi diagramok szemléltetik.

I. ábra: A 2017-es és a korábbi kompetenciamérések átlageredményei



Forrás:oktatás.hu



Forrás:oktatás.hu

„Az adatok a közoktatás teljesítményének időbeli alakulásában nem tanúskodnak semmilyen, statisztikailag alátámasztható változásról. Számottevő különbségek nem tapasztalhatók, enyhe ingadozásokat láthatunk mindössze a szövegértés és a matematika területén” – olvasható az Oktatási Hivatal elemzésében, amelyben azt is hozzáteszik: a különbségek olyan kicsik, hogy „azokkal sem a fejlődésre, sem a teljesítményromlásra vonatkozó következtetéseket nem lehet érvényesen alátámasztani”.

Még mindig hatalmasak a különbségek a falusi és a fővárosi iskolákban tanulók, a budapesti, a nyugat-magyarországi, valamint az észak-magyarországi és észak-alföldi diákok teljesítménye között. A legrosszabb átlageredményeket mind matematikából, mind szövegértésből az észak-magyarországi és az észak-alföldi diákok, valamint a községekben élő tanulók produkálták, míg a legmagasabb pontszámot a budapesti diákok szerezték.

A 2017-es kompetencia mérés átlageredményei a Fonyódi Járásban:

- a) matematika 6 osztály 1463
- b) matematika 8 osztály 1571
- c) szövegértés 6 osztály 1434
- d) szövegértés 8 osztály 1531

Az önkormányzat kiemelt feladatuként kezeli a községben működő általános iskola országos mérési eredményeinek figyelemmel kísérését, illetve folyamatos javítását.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

4.5 5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
jelzőrendszer erősítése	szakmaközi megbeszélés, esetkonferencia és esetmegbeszélés keretében a tagok aktivizálása, új tagok felkeresése
rosszak a tanulók eredményességi mutatói (továbbtanulás)	javuljon a továbbtanulás esélye, ösztöndíj programokba bejutás segítése (Arany János tehetséggondozó, stb.)
SNI-s , fogyatékos gyermekek korai fejlesztése nem minden esetben megoldott	SNI korai fejlesztés biztosítása
önkormányzati óvoda akadálymentesítése	épület akadálymentesítése, pályázati lehetőségek felkutatása
beiskolázási támogatás	anyagi támogatás a tanszerek megvásárlásához

A településen biztosítottak az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások. A településen található postahivatal. 2013. január 01-től -mivel a település lakosság száma 2000 fő alatti - Öreglak székhellyel Közös Önkormányzati Hivatalt alakítottunk Öreglak településsel. Az óvodai nevelés, 1-4 évfolyamon az általános iskolai oktatás, egészségügyi alapellátás, a szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás helyben biztosított.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

1. a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
2. a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
3. a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A községben található nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen rendelkezésre.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermekeiket egyedül nevelő nők szükségleteit illetően.

A nők és férfiak foglalkozási szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a behatárolt előmeneteli lehetőség) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik információkkal a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci helyzetükről azonban nem készült felmérés.

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadálya a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

Somogyvámos településen bölcsőde nem működik., igény esetén Lengyeltótiiban biztosított a gyermekek bölcsődei ellátása.

A településen egy önkormányzati és egy egyházi (Krisna tudatú hívők) fenntartású óvoda működik. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában. Az általános iskolában reggel 7 órától várják a diákokat és a napközis ellátást igénybe vevő szülők délután fél 5-ig biztonságban tudhatják gyermekeiket.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai között folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Az adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él, vagy élt olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a női erőszak családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a községben nem folyik. A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Kaposváron érhetőek el. 1998-ban nyitotta meg

kapuit a Borostyánvirág Anyaotthon, amely a családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad be az ország egész területéről.

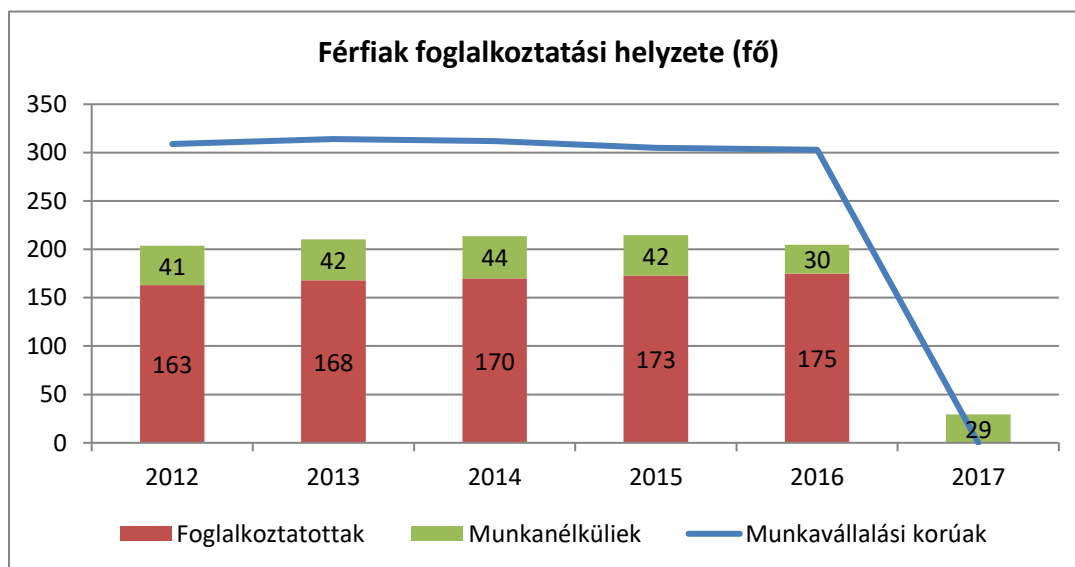
Az önkormányzat célkitűzése, hogy a két nem egyenlő lehetőségekkel rendelkezzen a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyermeknevelésben, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

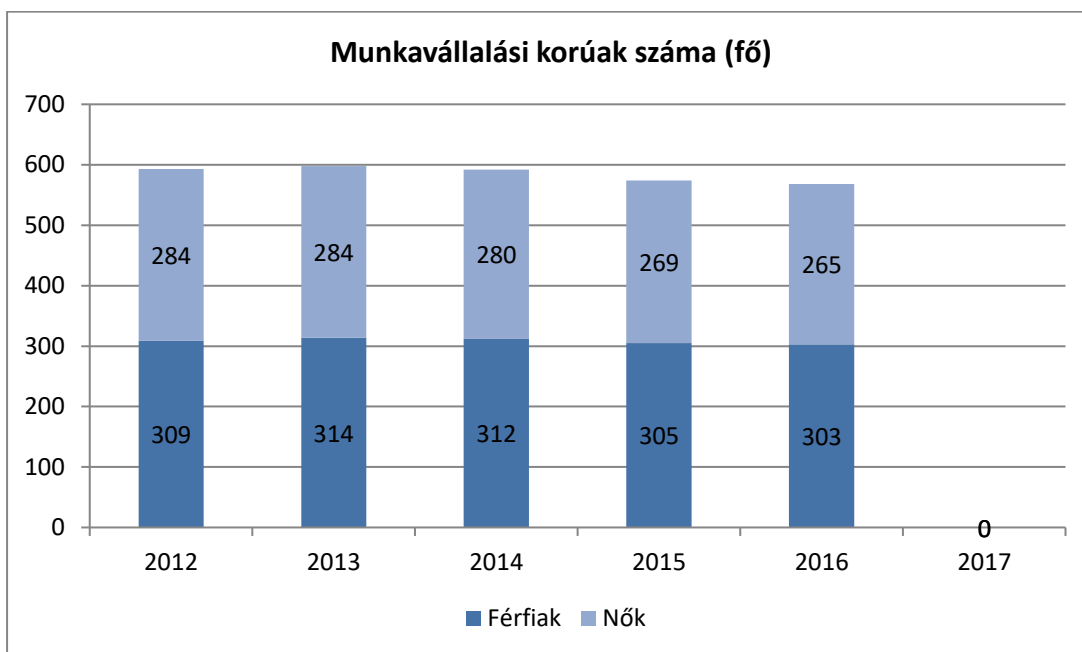
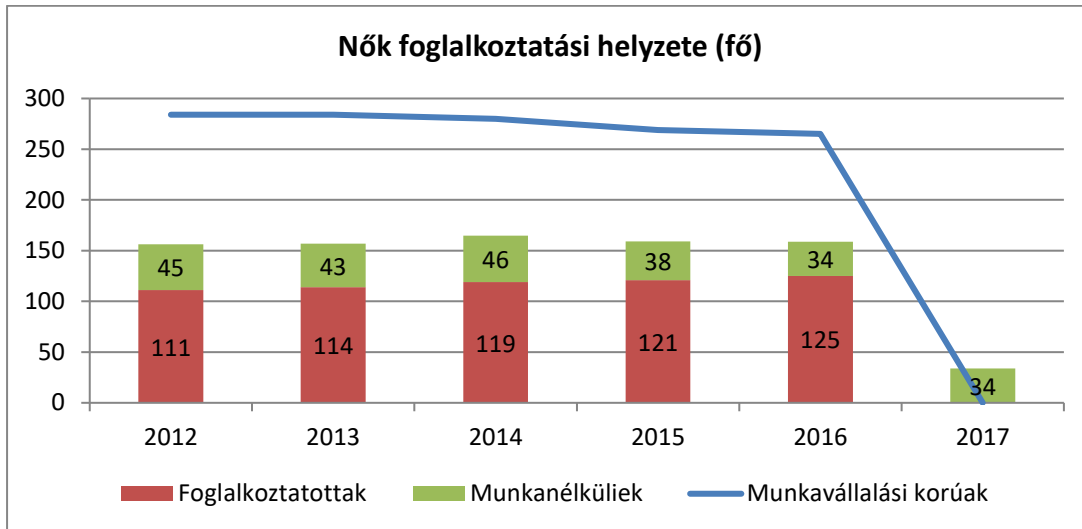
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

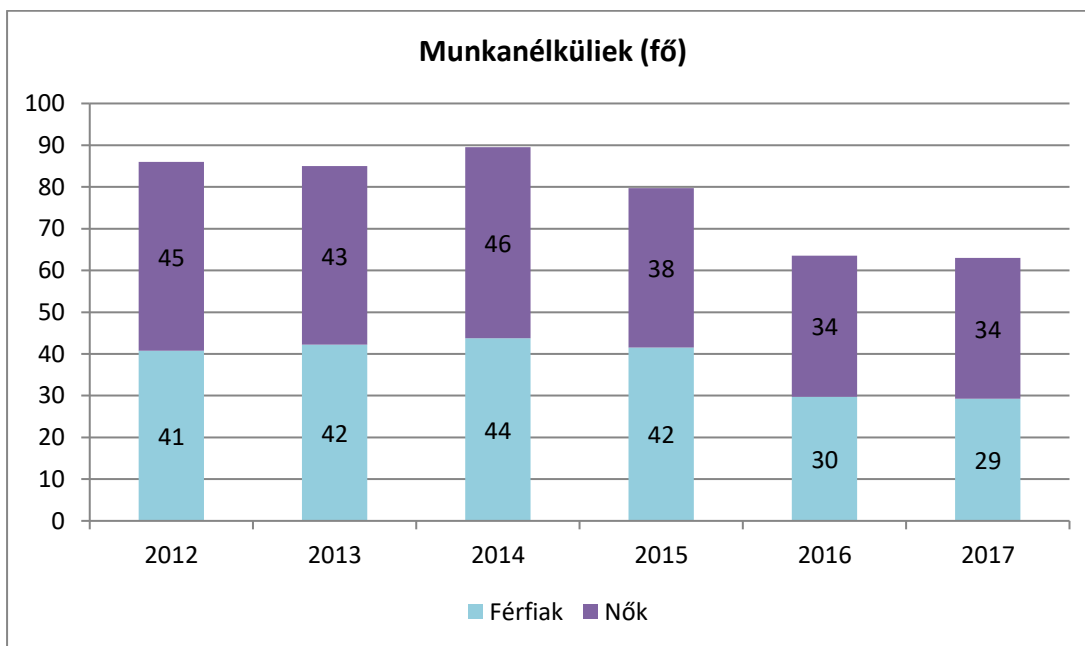
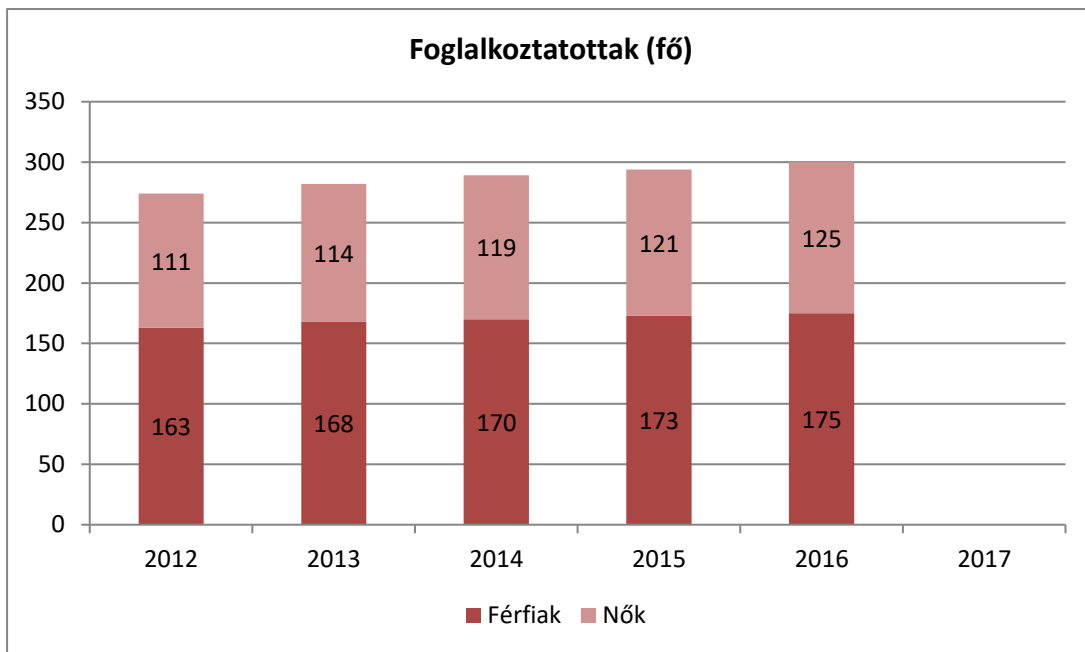
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	309	284	163	111	41	45
2013	314	284	168	114	42	43
2014	312	280	170	119	44	46
2015	305	269	173	121	42	38
2016	303	265	175	125	30	34
2017	0	0			29	34

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés







A fenti adatokból szembetűnően látszik, hogy településünkön lényegesen magasabb a munkanélküli nők száma, mint a férfiaké.

A foglalkoztatottak számáról sajnos nincsenek helyi adatok. Országos adatok szerint a foglalkoztatott nők aránya kevesebb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között (GYES, GYED, GYET). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt.

Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak.

Annak, hogy a nők száma magasabb a munkanélküliek között oka lehet az is, hogy településünkön nem elterjedtek az atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák, a rugalmas munkaidő beosztás.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy többnyire az alacsony végzettséggel rendelkező nők vállalnak három vagy több gyermeket. A nők munkavállalási esélyének növelése érdekében kiemelt szerepe van a képzési programokban való részvételnek.

Képzések elősegítése

Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak a személynek, (Ft. 14. § (1) bek. a)-g)

a) aki álláskereső,

b) aki 25. életévét - felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét - nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresői járadékra és álláskeresői segélyre nem szerzett jogosultságot,

c) aki gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi-gyermekágyi segélyben, csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül,

d) aki rehabilitációs ellátásban részesül,

e) akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte, vagy

f) aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá

g) aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.

A c) pontjában meghatározott személyek képzése akkor támogatható, ha a képzés időtartama hetente nem haladja meg a harminc órát, és a gyermekgondozást segítő ellátásban, illetve gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek fél éves korának betöltését követően kezdődik meg, valamint a gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási díjban, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet nem folytat.

Képzési támogatásként

Az (1) bekezdés a)-b) pontjában, valamint e)-g) pontjában meghatározott személy részére

- a b) pontban foglaltak kivételével
 aa) keresetkiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint
 ab) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;
 c) az (1) bekezdés c)-d) pontjában meghatározott személy, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott bemeneti kompetenciák megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;
 d) a képzésben történő részvétel lehetőségének biztosítása érdekében, a képzés időtartama alatt az arra rászoruló hozzátartozó ápolásával, gondozásával, valamint a gyermek felügyeletével kapcsolatban felmerült indokolt kiadás megtérítése adható.

A Somogy Megyei Kormányhivatal Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya az elmúlt években a TÁMOP. keretében több alkalommal szervezett támogatott képzéseket a hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása érdekében.

Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét. Ugyanakkor a munkanélküli férfiak nagyobb eséllyel vesznek részt vállalkozás-támogatási programokban és válnak vállalkozóvá. A bértámogatási programokba azonos eséllyel kerülnek be a nők és a férfiak.

d) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkanélküli nők körében az alacsony iskolai végzettségűek aránya igen magas, amit az alábbi táblázat szemléltet

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	48	12	35				1	
2009	52	10	31	3	8			
2010	35	7	23	2	3			
2011	58	8	35	13	2			

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Az iskolai végzettséget tekintve az általános iskolát végzettek kerülnek legtöbbször regisztrációra. Megállapítható, hogy minél magasabb az iskolai végzettség, annál nagyobb az esély az elhelyezkedésre. A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya. A nők és a férfiak munkaerő-piaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve a gondozásra szoruló családtag ellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák elterjesztése.

e) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

A nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése.

A nők férfiakkal szembeni kereseti hátránya mögött sokféle tényező együttes hatása áll. A keresetek színvonalát meghatározhatja a gazdasági ág, gazdálkodási forma, a munkavállaló személyes jellemzői (életkora, iskolai végzettsége, foglalkozása). A női keresetek hátránya a versenyszférában nagyobb, mint a költségvetési szférában. A két szektor közötti eltérés oka, hogy a közszférában alkalmazott illetmény-előmeneteli rendszerek szűkebb teret adnak a nemek szerinti különbségtételnek, mint a piaci szféra szabad béralkuja.

A település egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk. Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint évenként nyomon követhető, hátrányos megkülönböztetés nincs.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet, illetve az alternatív napközbeni ellátás keretében

Somogyvámoson bölcsőde és családi napközi nem működik.

Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodákban.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tart a védőnő. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és szükség esetén életvezetési tanácsokat is ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. A településen élőkől nem érkezett jelzés, hogy a nők védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások helyben nem érhetőek el. A családsegítő szolgálattól kérhetnek segítséget a krízis helyzetbe kerülők, illetve a családgondozó az, aki ezt leghamarabb észleli.

A családgondozó igény esetén segítséget nyújt az intézményi (anyaothton, családok átmeneti otthona) szabad férőhelyek felkutatásában, az önkormányzat pedig a tanyagondnok útján segítséget nyújt a krízishelyzetbe került személyek szállításához.

A családok önként kérhetik felvételüket az anyaothtonokba, személyesen, telefonon vagy levélben. A jelentkezés oka lehet anyagi probléma (megélhetési nehézségek, rossz lakáskörülmények, albérlet felmondása), konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség, egyéb. Anyaothton a település közelében nincs, legközelebb a megyeszékhelyen, Kaposváron található. Az átmeneti otthonban az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (étkezés, iskoláztatás költsége, ruházat, szabadidős tevékenység járulékos költség), a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek. A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék. A településen krízis helyzet esetén a jelzőrendszer tagjai összeülnek és azonnali segítséget dolgoznak ki.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Somogyvámos Községi Önkormányzat 5 tagú képviselő-testületében 2 nő foglal helyet. A nemzetiségi önkormányzat 3 képviselőjéből egy szintén nő. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak. Országos jelenség, hogy a pedagógusok eloszlása a szakterületek, illetve vezetői szintek között merev nemi sztereotípiákat követ.

Mind az Önkormányzatnál, mind pedig az intézményeknél a nők foglalkoztatási aránya jóval magasabb, mint a férfiaké.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A községben sajnos nincs megfelelő számban munkahely, ahol a GYES-ről, GYED-ről visszatérő anyák elhelyezkedhetnének, így nő a munkanélküliek száma is. A közmunka programok keretében az Önkormányzat igyekszik a munkanélküli nők számára munkalehetőséget biztosítani, ha csak pár hónapra is.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nemekre vonatkozóan nem áll rendelkezésre adatbázis	adatbázis elkészítése
munkanélküliség magasabb a nők körében	növelni a nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét – képzési, átképzési lehetőségekhez való hozzáférés javítása, családbarát munkahelyi megoldások elterjesztése, részmunkaidős foglalkoztatás elterjesztése, rugalmas munkaidő, távmunka stb.)
hátrányos megkülönböztetés a bérezés, előmeneteli lehetőség tekintetében	azonos munkáért azonos bérezés
családon belüli erőszak	szükség esetén nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás megszervezése, felvilágosító programok szervezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Unió's állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

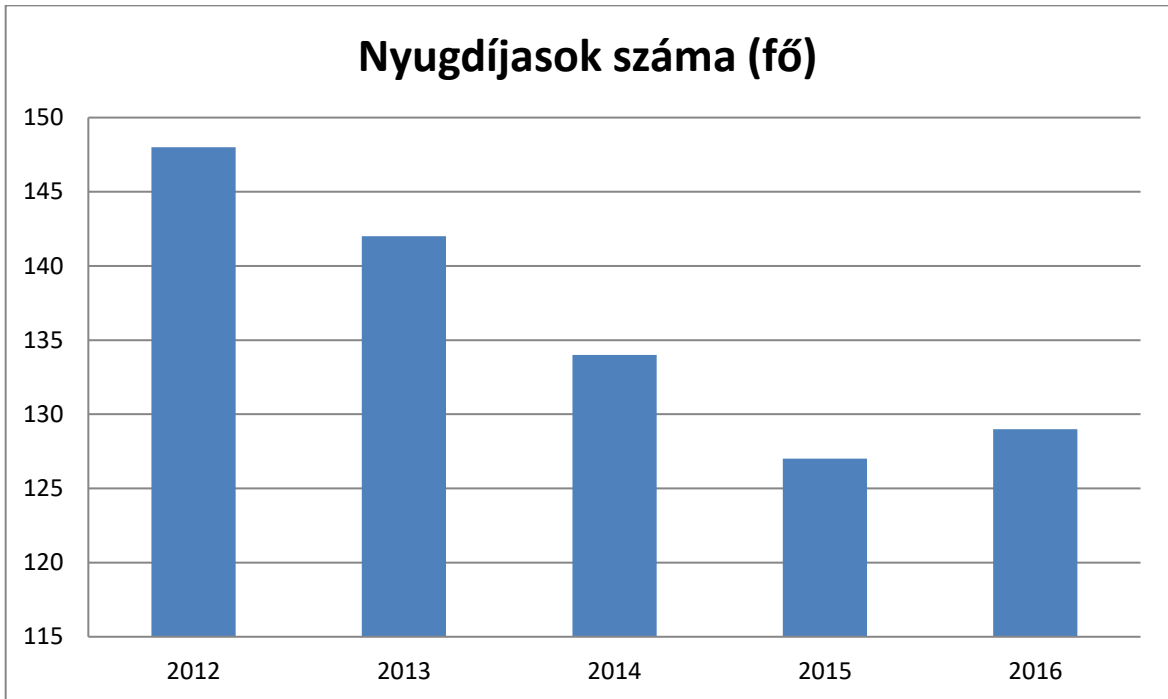
Somogyvámos községben a 60 év felettek száma 146 fő, ez az állandó lakosságnak a 18 %-a. Az idősek nyugdíj-összegeiről nincs információ. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az esetleges egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól.

A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt az idősek részéről megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2012	55	93	148
2013	56	86	142
2014	51	83	134
2015	46	81	127
2016	47	82	129

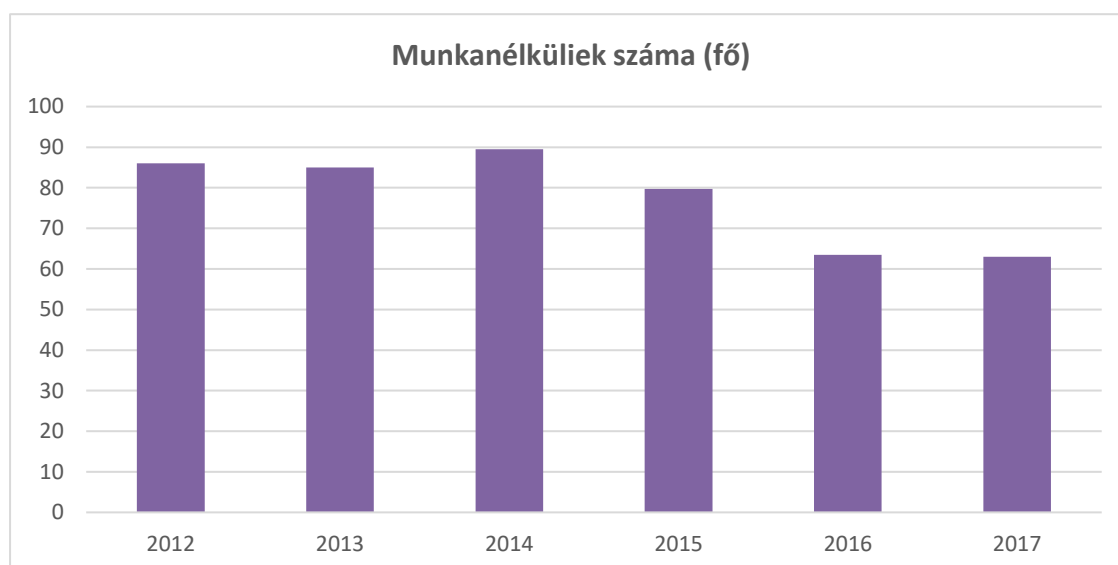
Forrás: TeIR, KSH Tstar



6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	86	14	16%	0	14	
2013	85	15	18%	85	15	18%
2014	90	16	18%	90	15	17%
2015	80	14	17%	80	11	14%
2016	64	15	23%	64	5	8%
2017	63	14	22%	63	7	11%

Forrás: Helyi adatgyűjtés,
TeIR

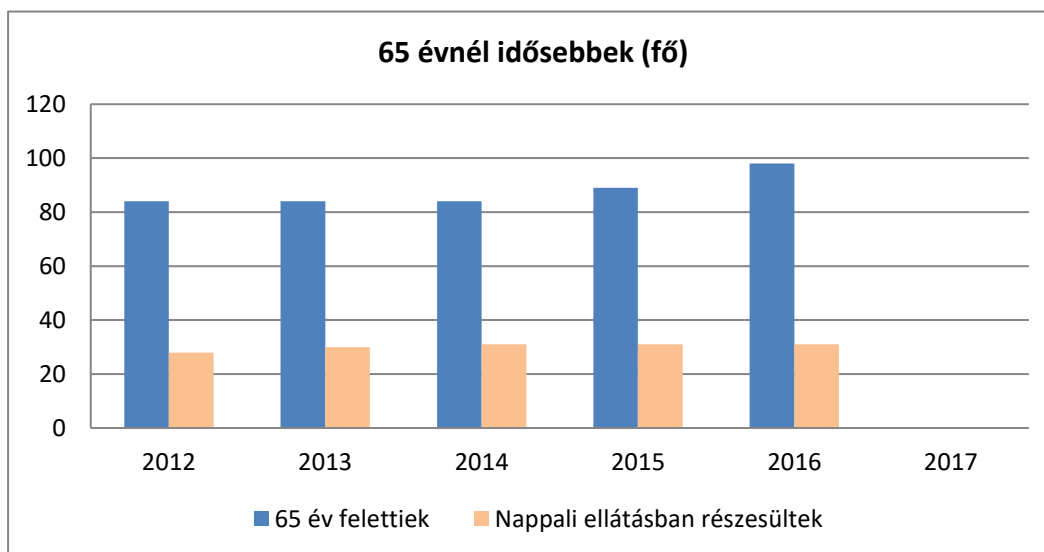


6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	84	28	33,33%
2013	84	30	35,71%
2014	84	31	36,90%
2015	89	31	34,83%
2016	98	31	31,63%
2017	0		

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

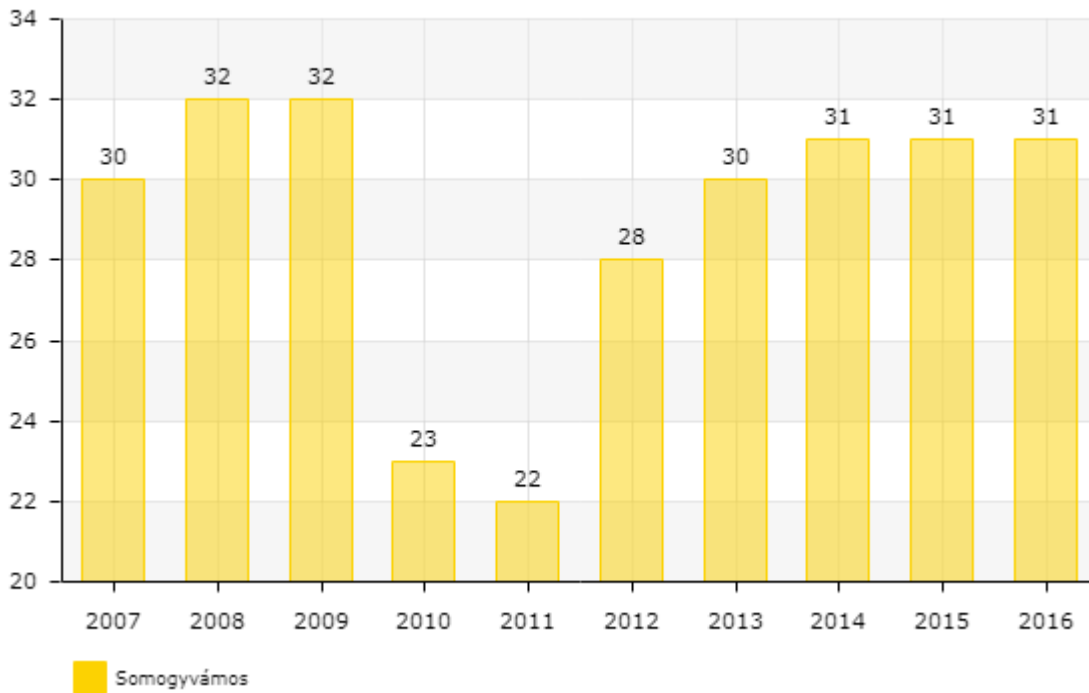


A településen működő Idősek Klubja közel 40 fő számára nyújt lehetőséget a szabadidő hasznos eltöltésére, a mindennapi teendőkkel kapcsolatos segítségnyújtásra.

Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő)

Meghatározóan a saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak számára napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget biztosító ellátást igénybevevők száma.

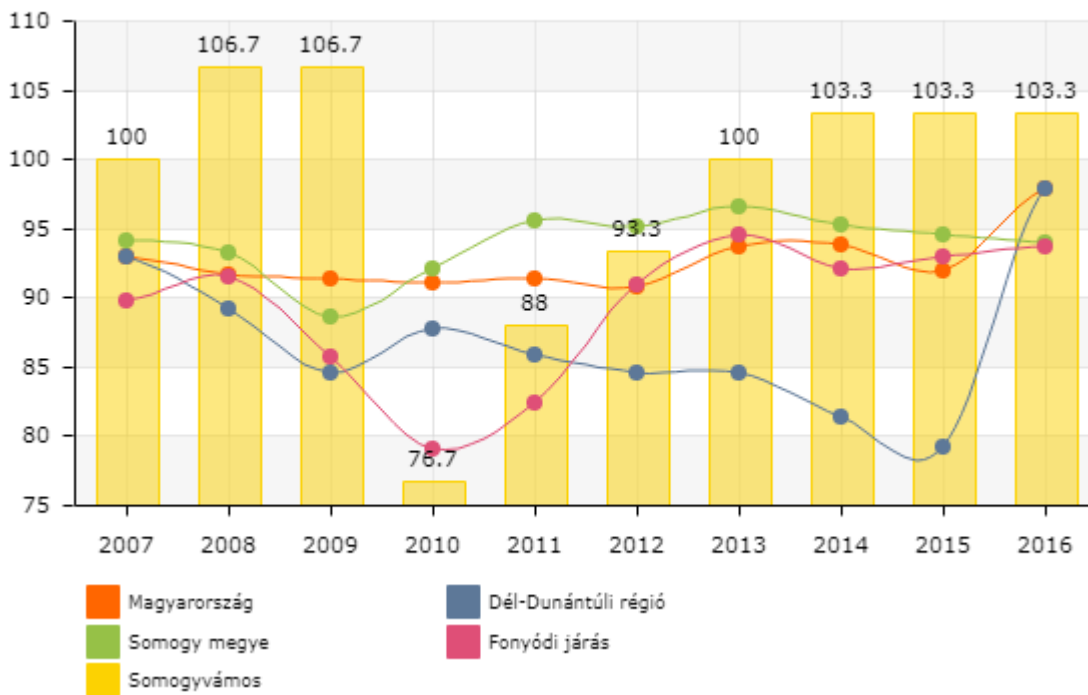
(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



Idősek nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága (%)

Az idősek nappali ellátásában részesülők száma száz férőhelyre.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjas korosztály munkahelyi foglalkoztatása nem biztosított.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősek egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. Az egészségügyi alapellátást egy háziorvos és egy fogszakorvos látja el a településen. A településen a szociális ellátórendszer szereplője az önkormányzat, valamint a Lengyeltóti Alapszolgáltatási Központ, mely alapellátás keretében étkeztetést, házi segítségnyújtást, valamint nappali ellátást nyújt.

Az alapellátás megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális helyzetükből vagy más okból származó problémák megoldásában.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a településen a Községi Könyvtár biztosítja.

c) idősek informatikai jártassága

A Községi Könyvtárban biztosított a számítógépek közösségi használata.

Somogyvamos Község Önkormányzata 2017. márciusától csatlakozott a "Segítő kezek" programhoz.

A program azóta is hatékonyan, az idősek meglegedésére működik.

A programban a kommunikáció, a számítógép és az internet világa van a fókuszban: az idősek mindennapi kapcsolattartásának új és hatékony formáját segítik elsajátítani az arra vállalkozó idős embereknek, amelyhez Somogyvamos Község Önkormányzata minden rendelkezésére álló lehetőséget támogatásul biztosít, túlmutatva az állami szerepvállaláson.

Az arra vállalkozó somogyvamosi (egyedülálló) időseknek megtanítják az alapvető számítógépes ismereteket és az intermetes kapcsolattartást, erősítve ezzel a személyes kapcsolattartási lehetőségeket.

A "Segítő kezek" program megerősíti a kapcsolattartást és az általános bizalmat, az együttműködést az idős emberek és az állami és önkormányzati szervek között is.

A hatásmutatók közül már most (kezdetlegesen) kimutatható a balesetek és a szakszerű segítségnyújtások miatti elhalálozások számának csökkenése, egészségben és biztonságban töltött évek számának növekedése. Egyértelmű a hatékony és gyors reagálás, a szakmaiság és együttműködés új típusú megjelenésének hasznossága. E mellett az idősek számára ingyenes, az önkormányzat számára pedig biztonsággal és eredménnyel finanszírozható a program az állami támogatás igénybevételével.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Évente a 60 év feletti lakosok részére az Önkormányzat Idősek Napját szervez, ebéddel, színvonalas műsorral és ajándékkal köszönti a község szépkorú lakóit. Minden évben a Falunap alkalmával a legidősebb somogyvamosi hölgy és férfi lakót ünnepélyes keretek között felköszönti az Önkormányzat, ajándékkal kedveskedve nekik.

6.5 5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (magas az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya) életkor alapú diszkrimináció	foglalkoztatás előmozdítása pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal
megélhetési problémák, magas gyógyszerköltségek	támogatás további biztosítása a gyógyszer és gyógyászati segédeszköz megvásárlásához
egészségmegőrzés, prevenció	időkorúak vegyenek rész szűrővizsgálatokon
egészségügyi és szociális ellátásokhoz való hozzáférés	javuljon az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés (Alapszolgáltatási Központ)
az idősek között magas az egyedül élők száma, gyerekek elköltöztek, elmagányosodás	közösségi programok célzott szervezése, az internet jártasság megszerzésének további támogatása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékossgügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekint. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is. Már a gyermekek nevelésénél figyelembe kellene venni, hogy megismerjék, elfogadják a másságot, megismerjék a fogyatékos embereket, egyenjogú emberként kezeljék és ne „csodabogárnak” nézzék.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak a településen.

Nincs a településen csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató. Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek sem.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nincs ilyenről tudomásunk.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Településünkön a korábban már ismertetett Alapszolgáltatási Központ intézmény keretében biztosított házi segítségnyújtást és étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatásokat a fogyatékkal élők is igénybe vehetik.

A fogyatékossgal élők egy része időskorú. Az idősek nappali ellátását biztosító Idősek Klubja által szervezett rendezvényekre, programokra a fogyatékkal élő személyek is ellátogathatnak.

7.2.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe.

Magasabb összegű családi pótlék

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, illetőleg a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére állapítható meg a magasabb összegű családi pótlék, melynek összege:

- A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300,- forint.
- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900,- forint,
- A saját jogon nevelési ellátásra jogosult tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos személy 20.300,- forint.

Fogyatékosági támogatás

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki

- látási fogyatékos,
- hallási fogyatékos,
- értelmi fogyatékos,
- autista,

- mozgásszervi fogyatékos, vagy
- halmozottan fogyatékos

és

- állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul,
- állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A támogatás havi összege 2013. május 31-ig az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéhez igazodott, 2013. június 1-jétől a jogszabály fix összegben határozza meg.

A támogatás havi összege 2017. január 1-jétől 20.982,- Ft, ha az igénylő

- hallási fogyatékos,
- látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista és a szakértői bizottság szakvéleménye szerint az igénylő önkiszolgálási képessége nem hiányzik.

A támogatás havi összege 2017. január 1-jétől 25.825,- Ft, ha az igénylő

halmozottan fogyatékos,

- látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista és a szakértői bizottság szakvéleménye szerint az igénylő önkiszolgálási képessége hiányzik.

Vakok személyi járadéka

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenett vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani.

Rokkantsági járadék

Rokkantsági járadékra az jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt legalább 70 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

A rokkantsági járadékot a jogosultsági feltételek megléte esetén legkorábban annak a hónapnak az első napjától lehet megállapítani, amelyben az igénylő a 18. életévét betöltötte.

A rokkantsági járadék nem minősül nyugellátásnak, megállapításának nem feltétele, hogy az igénylő rendelkezzen szolgálati idővel. 2018-ban a rokkantsági járadék összege 36.365 Ft.

Rokkantsági ellátás

Feltétele a biztosításban töltött meghatározott idő.

Rokkantsági ellátásra jogosult:

- 1) akinek egészségi állapota 51–60% között van (B2 kategória), és sem a foglalkozási rehabilitációja, sem a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt, továbbá akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható ugyan, vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a

kérelem benyújtása (vagy a felülvizsgálat) időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,

2) akinek egészségi állapota 31-50 % közötti (C2 kategória) és foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, továbbá aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,

3) aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (D kategória),

4) akinek egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti (E kategória).

Összege a jogosult havi átlagjövedelmétől és a komplex minősítés során megállapított kategóriájától, valamint a foglalkoztatási és szociális rehabilitálhatóságától függ. A 2017. december 31-ét követő kezdő időponttól megállapított rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra való jogosultság esetén az alapösszeg mértéke 98.890 Ft.

A már megállapított ellátásokat a kötelező nyugdíjemelés mértékével évente emelni kell.

Közgyógyellátás:

A szociális törvény alapján közgyógyellátás több jogcímen állapítható meg:

- alanyi,
- normatív,
- méltányossági

Az alanyi és normatív jogcímen járó közgyógyellátásra való jogosultságot a járási hivatalok állapítják meg.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult

- a) a társadalombiztosítási támogatásba befogadott járóbeteg ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig
- b) egyes, külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre
- c) orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra. Gyógyszerkeret egyéni gyógyszerkeretből, és eseti keretből tevődik össze.

A méltányossági alapon történő közgyógyellátás megállapítására a helyi önkormányzat döntése alapján van lehetőség és annak feltételeit helyi rendeletében kell szabályozni. Somogyvámoson a méltányossági alapon nyújtott közgyógyellátás helyett az önkormányzat rendkívüli települési támogatás keretében eseti gyógyszer-támogatásban részesíti az arra rászorulókat.

Súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei:

1. Személygépkocsi szerzési támogatás

A személygépkocsi szerzési támogatás (a továbbiakban: szerzési támogatás)

- a) súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló rendelet értelmében új járműnek minősülő személygépkocsi, vagy
- b) súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén újnak nem minősülő, de legfeljebb öt éve forgalomba helyezett személygépkocsi, vagy
- c) súlyos mozgáskorlátozott személy esetén segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű, kivéve a quad, vagy
- d) súlyos mozgáskorlátozott személy esetén járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék

szerzésére felhasználható, a vételár megtérítéséhez nyújtott hozzájárulás.

A szerzési támogatás mértéke:

az a) pont szerinti esetben 1.000.000 forint,

a b)–d) pont szerinti esetekben a vételár 60%-a, de legfeljebb 600 000 forint.

A szerzési támogatással vásárolt személygépkocsi kizárólag a súlyos mozgáskorlátozott, illetve az egyéb fogyatékossgal élő személy érdekében használható.

2. Személygépkocsi átalakítási támogatás

A személygépkocsi átalakítási támogatás (a továbbiakban: átalakítási támogatás) a súlyos mozgáskorlátozott személy vagy a szállítást végző személy tulajdonában álló személygépkocsinak

- a) a vezetés feltételeként külön jogszabály alapján előírt automata sebességváltóval, vagy más segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához, vagy
- b) a súlyos mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakításához, vagy a biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához nyújtott hozzájárulás. Az átalakítási támogatás mértéke az átalakítás költsége, de legfeljebb 90 000 forint.

Parkolási igazolvány

Parkolási igazolvány a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel különböző kedvezmények igénybevételére. 2013. augusztus 1-jétől a jogszabályban meghatározott mozgásában korlátozott személyen kívül igazolványra a bizonyos - működési engedéllyel rendelkező - intézmények is jogosultak. Parkolási igazolványra jogosult az a személy:

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében

Utazási költségtérítés sajátos nevelési igényű gyermek és kísérője részére:

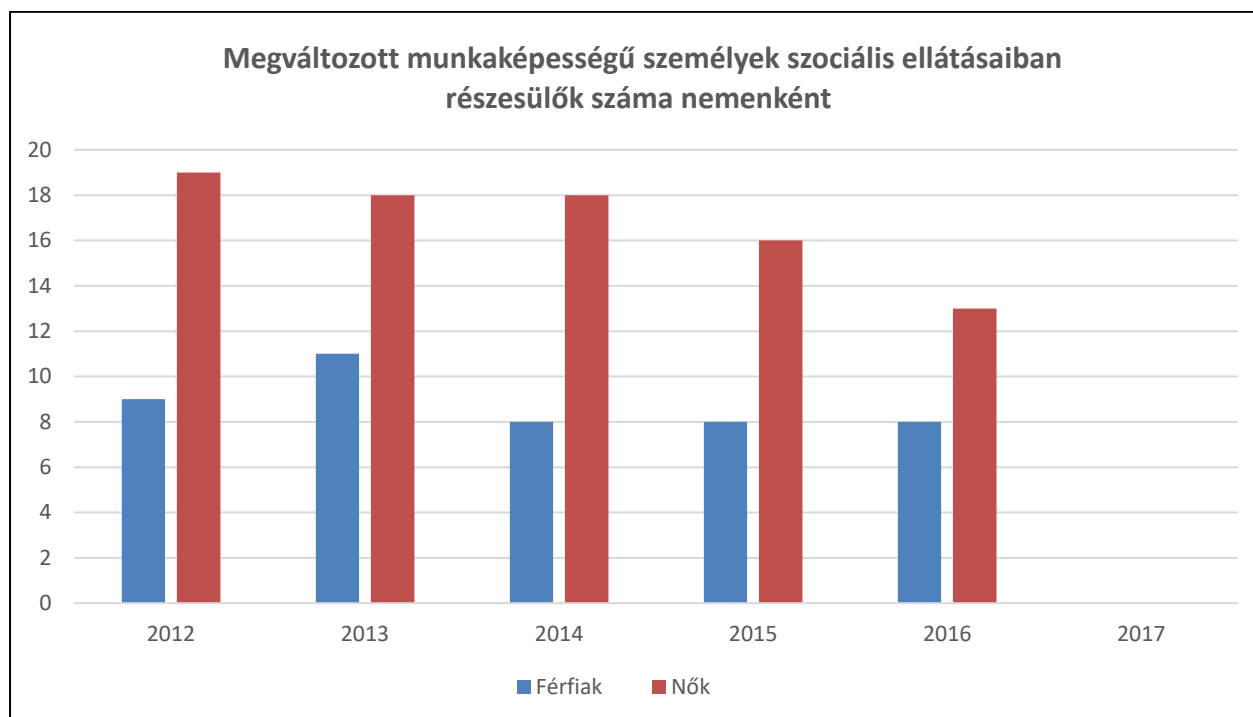
A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a sajátos nevelési igényű gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

Az alábbi táblázat a szociális ellátásban részesülő megváltozott munkaképességű személyek létszámadatairól nyújt tájékoztatást, nemek szerinti bontásban.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	9	19	28
2013	11	18	29
2014	8	18	26
2015	8	16	24
2016	8	13	21
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A faluban a középületek többségének akadálymentesítése megtörtént, azokat a fogyatékkal élők akadály nélkül megközelíthetik. Sajnálatos módon a közlekedésben ez már nem igaz, hiszen az autóbuszokra, vonatokra kerekesszéssel feljutni lehetetlen.

Igény esetén az önkormányzat a tanyagondnoki gépjárművel vállalni tudja a mozgásukban korlátozott személyek szállítását.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Mint ahogyan előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése csak részben megoldott. Főként a mozgásszervi fogyatékosok számára történt meg az akadálymentesítés a település közintézményeiben.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében kötelesek megvalósítani az akadálymentesítést. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Sajnálatos módon a közösségi közlekedés akadálymentesítettsége nem történt meg, hiszen az autóbuszokra, vonatokra kerekesszéssel feljutni lehetetlen.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról gondoskodott az önkormányzat.

Akadálymentes parkolóhely településünkön csak két parkolóban van kijelölve.

A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem biztosított a településen.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
kevés munkalehetőség	köz- és versenyszférában arányuknak megfelelő számban dolgozzanak fogyatékkal élők (munkahelyek akadálymentesítése, foglalkoztatás támogatása)
középületek, munkahelyek akadálymentesítése nem minden esetben megoldott	középületek, intézmények teljes akadálymentesítése (pályázati támogatás igénybevételével)
a fogyatékos emberek ügyét gyakran csak szociális kérdésként kezelik	társadalmi szemléletformálás
fogyatékosokra vonatkozóan nem áll rendelkezésre adatbázis	nyilvántartás felfektetése
szociális ellátásokhoz való hozzáférés nehézkes	szociális ellátások elérhetőek legyenek a fogyatékos emberek számára is
közszolgáltatásokhoz nem minden esetben biztosított az egyenlő esélyű hozzáférés	egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a közszolgáltatásokhoz (hangos térkép, tájékoztató füzetek , jelnyelvi tolmács szolgáltatás stb.)

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Somogyvámos Község Önkormányzata jó kapcsolatot alakított ki a helyben működő Somogyvámosi Roma Egyesület civil szervezettel. Jó a kapcsolat a helyi egyházakkal, vallási felekezetekkel (romai katolikus, evangélikus, Krisna tudatú hívők). Minden évben valamennyi szervezet tevékenyen részt vesz az önkormányzati rendezvények lebonyolításában. A képviselő-testület a költségvetéséből lehetőségeihez mérten a civil szervezeteket évente támogatja.

Szintén jó a kapcsolat a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A nemzetiségi önkormányzat bevonásával gyakran szervez az önkormányzat élelmiszer- és ruhaosztási akciókat a településen élő, rászoruló családok részére.

A krisna tudatú hívők az „Ételt az életért program” keretében helyben és Budapesten is rendszeresen osztanak élelmiszert a rászoruló embereknek.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtését a jegyző szervezte. E tevékenységbe bekapcsolódtak az Öreglaki Közös Önkormányzati Hivatal dolgozói, az egészségügyi alapszolgáltatásban résztvevők, a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmény, a közművelődést szervező intézmény, köznevelési intézmények vezetői.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online, illetve telefonos kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésébe bevont partnerek

Öreglaki Közös Önkormányzati Hivatal	jegyző
Somogyvámosi Tarkarét Óvoda	óvodavezető
Általános Iskola	intézményvezető
Roma Nemzetiségi Önkormányzat	RNÖ elnök
Pogányvölgyi Alapszolgáltatási Központ	intézményvezető

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az a) pont szerinti szervezetek részére az esélyegyenlőségi program tervezete megküldésre került, írásban megtehetik észrevételeiket.

Az esélyegyenlőségi program tervezete társadalmi vitára bocsátása a hirdető táblán való kifüggesztéssel, illetve a honlapon való megjelenéssel biztosított volt.

Somogyvámos Község Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja az Önkormányzat épületében ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az önkormányzat honlapján közzétételre kerül, így a község teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőség folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

Somogyvámos Község Önkormányzat Települési Esélyegyenlőségi Programja nem foglalkozik részletesen a hátrányos helyzetű célcsoportokra vonatkozó közoktatási helyzetelemzéssel és az esélyegyenlőtlenségek felszámolása érdekében szükséges intézkedések tervezésével, mivel ezt teljes körűen tartalmazza a már hivatkozott Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv. Jelen Program megerősíti a Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésben és Tervben tervezett és szükséges beavatkozásokat, fejlesztéseket és intézkedéseket, azok megismétlése nélkül. Az intézkedési terv részletesen tartalmazza a tervezett beavatkozásokat.

Vizsgálati szempont, probléma	Javasolt beavatkozás	Felelős, határidő
Nem áll rendelkezésre nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt szakterületeken.	Az intézmények kötelező nyilvántartásainak, adatszolgáltatásainak áttekintése után rövid -és középtávú adatgyűjtési- és elemzési terv készítése.	Jegyző, intézményvezetők, szociális ügyintéző 2019. december 31.
Hiányos az adatgyűjtés a fogyatékkal élők és a romák társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.	Az intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás mellett az érintett csoportok érdekvédelmi, kisebbségi képviselőinek aktív bevonásával szükséges bővíteni az információs partnerséget arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a hátrányos helyzetű csoportok számára, illetve mennyire veszik igénybe azokat	Jegyző, intézményvezetők, szociális ügyintéző 2019. december 31.

A hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása	Az önkormányzat folyamatosan együttműködik a Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával	Jegyző, szociális ügyintéző Folyamatos
A hátrányos helyzetű csoportok információhoz való hozzájutásának elősegítése	A település lakosait érintő információkat az önkormányzat honlapján megjelenteti, az internettel nem rendelkező polgárokat pedig az önkormányzat újságján keresztül tájékoztatja.	Polgármester, Jegyző Folyamatos
Intézményi szintű esélyegyenlőségi program	Intézményi esélyegyenlőségi programok elkészítése	Intézményvezetők 2020. december 31.
A hátrányos helyzetű csoportok, egyének ösztönzése szükséges a közösségi életben való részvételre	Az önkormányzat által rendezvények szervezése, amelyek kifejezetten az egyes hátrányos helyzetű csoportokra koncentrálnak (pl. idősek napja, gyermeknap, roma nap stb.)	Polgármester, Könyvtár vezetője Folyamatos
A településen működő, a helyi lakosság érdekében tevékenykedő civil szervezetekkel való önkormányzati együttműködés erősítése, az esélyegyenlőség eszméjének minél szélesebb körű érvényre juttatása érdekében	Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a civil szervezetek támogatására és a partneri együttműködésre, a rendelkezésre álló források figyelembe vételével.	Polgármester, jegyző Folyamatos
A Települési Esélyegyenlőségi Program széles körű társadalmi nyilvánosságának biztosítása	A Települési Esélyegyenlőségi Programot annak elfogadását, illetve felülvizsgálatát követően a kommunikációs lehetőségeket kihasználva (honlap, helyi újság) meg kell ismertetni a lakossággal.	Jegyző Folyamatos

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	nagyarányú munkanélküliség közlekedési infrastruktúra hiánya fiatalok elvándorlása települési közösségek hiánya	foglalkoztatottsági szint emelése közlekedési infrastruktúra fejlesztése fiatalok életpálya tervezésének, munkaszerzési ismereteinek bővítése közösségfejlesztés, közösségi terekben programok szervezése
Gyermekek	problémák késedelmes jelzése	jelzőrendszer erősítése
Nők	hátrányok a munkavállalás során	női munkavállalókat ért hátrányok csökkentése
Idősek	idősek elmagányosodása	közösségi együttlét lehetőségeinek biztosítása, internet jártasság fejlesztése
Fogyatékkal élők	középületek, munkahelyek akadálymentesítése nem minden esetben megoldott	középületek, intézmények teljes akadálymentesítése

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkához való hozzáféréseinek esélyei javuljanak.

Fontos számunkra, hogy településünkön a romák helyzete továbbra se legyen rosszabb, mint a többi lakos helyzete.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek egészséges testi, lelki, értelmi, érzelmi fejlődésének elősegítését, hogy nyugodt, gondoskodó családban nőhessenek fel.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek igényeire, számítunk tudásukra, segítjük őket abban, hogy méltósággal, szeretetben élhessenek.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esélyeinek javítását a munka világában történő szerepvállalásukban, támogatjuk a család és munka összeegyeztetését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szükségleteinek és speciális problémáinak feltárására, keressük az életminőségük javítását célzó lehetőségeket.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Foglalkoztatási szint emelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	alacsony képzettségi szint, munkanélküliség, információ hiány
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A foglalkoztatási szint emelése, mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A munkarő-piaci szereplők közötti információáramlás biztosítása, az érintettek kezdeményezéseinek összehangolása. A célcsoport tagjainak képzése
Résztvevők és felelős	Somogyvámos Község Önkormányzata,
Partnerek	Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	2019-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programban részt vevők (mélyszegénységben élők és romák) száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintetteket nem sikerül meggyőzni a képzés fontosságáról vagy a Foglalkoztatási Osztály nem indít képzést
Szükséges erőforrások	Finanszírozási források szükségesek- pályázati forrás

Intézkedés címe:	közlekedési infrastruktúra fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	közlekedési infrastruktúra hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	élhetőbb település, környezetbarát közlekedési eszközök használatára ösztönzés, csökkenő környezetszennyezés, kerékpáros turizmus fejlesztése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	önkormányzati tulajdonú utak felújítása, szilárd burkolattal történő ellátása, kerékpárút és járda építése
Részvevők és felelős	Somogyvámos Község Önkormányzata,
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	felújított útszakasz , megépült kerékpárút, járda hossza
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem sikerül a pályázatokon forrást nyerni fejlesztési elképzeléseink megvalósításához
Szükséges erőforrások	Finanszírozási források szükségesek- pályázati forrás

Intézkedés címe:	fiatalok életpálya tervezésének, munkaszerzési ismereteinek bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	fiatalok elvándorlása, kedvezőtlen demográfiai folyamatok
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A 18-30 éves korosztály helyben maradásának elősegítése. A fiatal értelmiségi generáció helyben tartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Olyan program indítása, amely segíti a munkát kereső fiatalok és a munkavállalókat kereső cégek, intézmények kapcsolatépítését. Új lehetőségek megteremtésével támogathatja a fiatalok helyben maradását.
Részvevők és felelős	Somogyvámos Község Önkormányzata,
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	helyben maradt fiatalok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem sikerül a fiatalokat bevonni a programokba
Szükséges erőforrások	Finanszírozási források szükségesek- pályázati forrás, humán erőforrás

Intézkedés címe:	közösségfejlesztés, közösségi terekben programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	települési közösségek hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Közösségfejlesztési folyamatok kezdeményezése és megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a lakosság közösségi együttműködését dinamizáló és fenntartó közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása
Résztevők és felelős	Somogyvámos Község Önkormányzata,
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	újonnan létrejövő önszerveződő civil szervezetek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a közösségfejlesztési folyamatok nem érik el céljukat
Szükséges erőforrások	Finanszírozási források szükségesek- pályázati forrás, humánerőforrás

Intézkedés címe:	A jelzőrendszer erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a társszervek által érzékelt családokat/ gyermekeket érintő problémák késedelmes jelzése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	a társszervek által érzékelt családokat/ gyermekeket érintő problémák időbeli jelzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	szakmaközi megbeszélés, esetkonferencia és esetmegbeszélés keretében a jelzőrendszeri tagok aktivizálása
Résztevők és felelős	jelzőrendszer tagjai
Partnerek	Intézményvezetők
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Jelzőrendszer megfelelő működése, jelzések száma, intézkedések száma, értékelése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem sikerül a jelzőrendszeri tagok aktivizálása
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás

Intézkedés címe:	Nők munkavállalási esélyének növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nőket ért hátrányok a munkavállalás során
Célok -Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	női munkavállalókat ért hátrányok és a női munkanélküliség csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz, képzési, átképzési lehetőségekhez való hozzáférés javítása, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése, ezzel kapcsolatos pályázatok figyelése
Részvevők és felelős	Önkormányzat dolgozói, polgármester, jegyző
Partnerek	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	2023. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkanélküli nők számának csökkenése (foglalkoztatási adatok)
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem indul támogatott képzési, átképzési lehetőség, vagy a munkanélküli nők az induló képzéseken nem kívánnak részt venni
Szükséges erőforrások	Önkormányzat éves költségvetése, pályázati pénzeszköz

Intézkedés címe:	Idősek elmagányosodása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek között magas az egyedül élők száma, gyermekek elköltöztek, elmagányosodás
Célok -Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	egyedül élő idősek számára közösségi együttlét lehetőségének biztosítása, internet jártasság fejlesztése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	közösségi programok célzott szervezése, az internet jártasság megszerzésének további támogatása
Résztevők és felelős	Somogyvámos község Önkormányzata
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2023. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	programokon résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem megfelelő aktivitás a szervezett programokon
Szükséges erőforrások	Önkormányzat költségvetése és pályázati forrás

Intézkedés címe:	Középületek akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A középületek nem teljesen akadálymentesek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Középületek komplex akadálymentesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati figyelés, pályázat benyújtása
Részvevők és felelős	Polgármester, jegyző
Partnerek	Pályázatot kiíró szervezetek, térségi mozgáskorlátozott szervezet, vakok és gyengénlátók egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázat figyelés folyamatosan. Pályázat elnyerése esetén az akadálymentesítés elvégzése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Komplex akadálymentesített épületek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Ha nem jelenik meg pályázat, vagy nem nyer az önkormányzat benyújtott pályázata
Szükséges erőforrások	pályázati támogatás

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	A mélyszegénységben élők és a romák foglalkoztatásának növelése	Alacsony képzettségi szint, munkanélküliség, információ hiány	A foglalkoztatási szint emelése, mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése	Fejlesztési koncepció kiegészítése	A munkarő-piaci szereplők közötti információáramlás biztosítása, az érintettek kezdeményezéseinek összehangolása. A célcsoport tagjainak képzése	Somogyvámos Község Önkormányzata, SM. Kormányhivatal Fonyódi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztály	2019-től folyamatos	A programban részt vevők (mélyszegény-ségben élők és romák) száma/év	Finanszírozási források szükségessége pályázati forrás	A pályázat által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján

2	közlekedési infrastruktúra fejlesztése	közlekedési infrastruktúra hiánya (utak rossz állapota, járdák, kerékpárút hiánya)	élhetőbb település, környezetbarát közlekedési eszközök használatára ösztönzés, kerékpáros turizmus fejlesztése		Önkormányzati tulajdonú utak felújítása, kerékpárút és járdák építése	Somogyvámos Község Önkormányzata	2019-től folyamatos	felújított útszakasz , megépült kerékpárút, járda hossza	Finanszírozási források szükségesekek-pályázati forrás (TOP-1-2-1.-15 pályázat)	A pályázat által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
---	--	---	---	--	---	----------------------------------	---------------------	--	---	---

3.	fiatalok életpálya tervezésének, munkaszerzési ismereteinek bővítése	fiatalok elvándorlása, kedvezőtlen demográfiai folyamatok	A 18-30 éves korosztály helyben maradásának elősegítése. A fiatal értelmiségi generáció helyben tartása	Olyan program indítása, amely segíti a munkát kereső fiatalok és a munkavállalók at kereső cégek, intézmények kapcsolatépíté sét. Új lehetőségek megteremtésé vel támogathatja a fiatalok helyben maradását.	Somogyvámos Község Önkormányzata	2019-től folyamatos	helyben maradt fiatalok száma	Finanszíroz ási források szükségese k- pályázati forrás, humánerőf orrás (EFOP-1-5-3- 16 pályázat)	A pályázat által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
----	---	---	--	---	--	------------------------	--	---	---

4.	közösségfejlesztés, közösségi terekben programok szervezése	települési közösségek hiánya	Közösségfejlesztési folyamatok kezdeményezése és megvalósítása	a lakosság közösségi együttműködését dinamizáló és fenntartó közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása	Somogyvámos Község Önkormányzata	2019-től folyamatos	újjonnan létrejövő önszerveződő civil szervezetek száma	Finanszírozási források szükségessége pályázati forrás, humánerőforrás (TOP-5.3.1-16 pályázat)	A pályázat által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
----	---	------------------------------	--	--	----------------------------------	---------------------	---	--	---

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	jelzőrendszer erősítése	a társszervek által érzékelt családokat/gyermeket érintő problémák késedelmes jelzése	a társszervek által érzékelt családokat/gyermeket érintő problémák időben történő jelzése		szakmaközi megbeszélés, esetkonferencia és esetmegbeszélés keretében a jelzőrendszeri tagok aktivizálása	Iskolai és óvodai gyermekvédelmi felelős, Pogányvölgyi Alapszolgáltatási Központ Gyermekjóléti Szolgálat,	Folyamatosan	jelzések száma, intézkedések száma, értékelése	humán erőforrás	jelzőrendszer megfelelő működtetése
2	beiskolázási támogatás	magas tanszerköltségek	tanszerköltségek enyhítése		anyagi támogatás a tanszerek megvásárlásához	Somogyvámos Község Önkormányzata	2023. augusztus	megállapított támogatások száma	költségvetés alapján	minden gyermek hozzájut a szükséges tanszerekhez

III. A nők esélyegyenlősége										
1	munkavállalás esélyeinek növelése	nőket ért hátrányok a munkavállalás során	női munkavállalókat ért hátrányok és a női munkanélküliség csökkentése		munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz, képzési (átképzési) lehetőségekhez való hozzáférés javítása, rész munkaidős foglalkoztatás elősegítése, ezzel kapcsolatos pályázatok figyelése	Somogyvámos Község Önkormányzata	2023. augusztus	foglalkoztatási adatok	pályázati forrás	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján

IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	idősek elmagányosodásának megelőzése	az idősek között magas az egyedül élők száma, gyerekek elköltöztek, elmagányosodás,	egyedül élő idősek számára közösségi együttlét lehetőségének biztosítása, internet jártasság fejlesztése		közösségi programok célzott szervezése az internet jártasság megszerzésének további támogatása	Somogyvámos Község Önkormányzata	2023. augusztus	programokon résztvevők száma	pályázati forrás, költségvetés alapján	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján

2	idősek anyagi támogatása	idős és szociálisan rászoruló személyek	költségek enyhítése		támogatás megélhetési költségek csökkentéséhez	Somogyvámos Község Önkormányzata	2023. augusztus	megállapított támogatások száma	költségvetés alapján	folyamatos
---	--------------------------	---	---------------------	--	--	----------------------------------	-----------------	---------------------------------	----------------------	------------

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Középületek akadálymentesítése	A középületek nem teljesen akadálymentesek	törekvés a teljes körű akadálymentesítésre az önkormányzati fenntartású, vagy az önkormányzat kezelésében levő intézményekben		Pályázat figyelés, pályázat benyújtása	Polgármester, jegyző	folyamatos, a fenntartó anyagi lehetőségétől és a pályázaton elnyert támogatástól függően	Komplex akadálymentesített középületek száma	pályázati forrás	egyszeri beruházást követően viszonylag kis pénzügyi ráfordítással fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

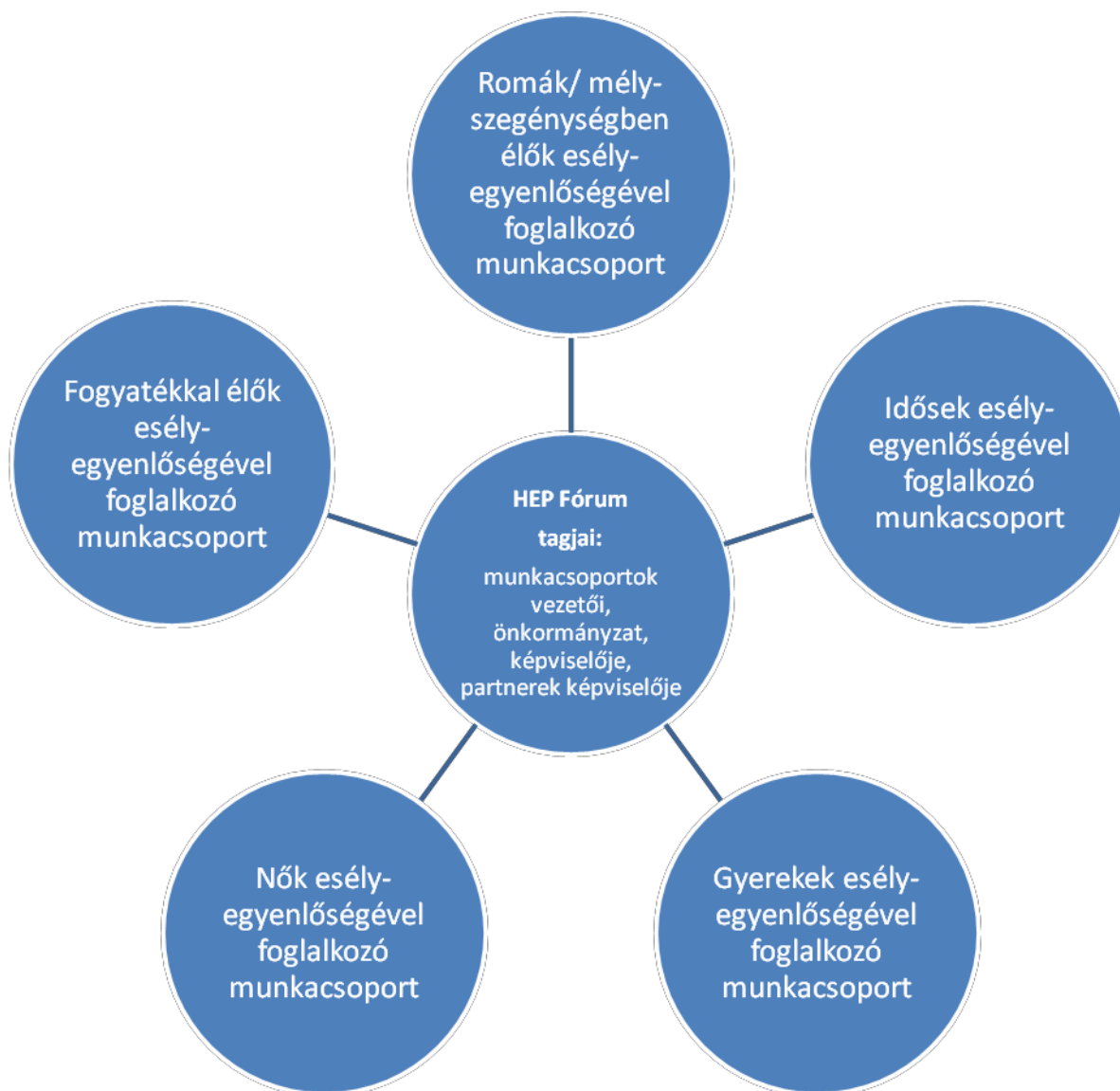
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a település jegyzője felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-öt, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja, és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Somogyvámos község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket, a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Somogyvámos község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a .../2018. (XI. ...) számú határozatával elfogadta.

Somogyvámos, 2018. november ..

Dékányné Károly Marianna
Polgármester

Radóné Lelkes Erika
jegyző

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A Somogyvámosi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP mellélete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

